The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone: EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A.Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, SEPTEMBER 25, 1957.

LATVIJA
AMERIKĀ

77./614. n-rs. TREŠDIEN, 1957. G. 25. SEPTEMBRĪ 7. gads.

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcijas un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

PRASA PĀRTRAUKT DEPORTĀCIJAS

PAR AEN ASAMBLEJAS PRIEKŠSĒDI ATKAL IEVĒLĒTS DR. V. MĀSĒNS

Apspiesto Eiropas Nāciju asambleja atklāja savu ceturto sesiju 17. septembrī, tanī pašā dienā, kad sākās Apvienoto Nāciju jaunā sesija.

Ģenerālkomitejas priekšsēdis Dr. V. Māsēns sniedza ziņojumu par asamblejas darbību notecējušā sesijā. Māsēns sevišķi atzīmēja AN nesen notikušās debates Ungārijas jautājumā. Turpmāk asamblejai jāpanāk, lai šādas diskusijas AN notiktu par padomju agresiju pret visām apspiestajām nācijām.

Sēdes tālākā gaitā asambleja nolēma griezties pie AN ar ierosinājumu — pieprasīt, lai padomju valdības pārtrauc cilvēku deportācijas un lai atved atpakaļ deportētos viņu dzīves vietās. Šo prasību iedzīvināšanai izraugāma speciāla komisija.

Katrai sesijai sākoties, pārvēl amata personas. Ģenerālkomiteja, kuŗā darbojas visi delegāciju vadītāji, savā sēdē par priekšsēdi atkal ievēlēja latviešu delegācijas vadītāju Dr. V. Māsēnu. Bija uzstādīts arī otrs kandidāts lietuviešu delegācijas vadītājs Sidzikauskas, bet vairums balsoja par Māsēnu.

Arī pārējās amatpersonas paliek savos posteņos: pr-ža v. Dr. G. Dimitrovs (Bulgārija), ģenerālsekretārs B. Koste (Rumānija).

Latviešu delegācijas locekļi ieņem šādus amatus: delegācijas vadītājs V. Māsēns, viņa vietnieks A. Klīve; pārstāvji komisijās: A. Klīve — politiskā, A. Bļodnieks — sociālā, P. Eglītis — juridiskā, A. Bērziņš — informācijas, V. Hāzners — kultūras un O. Rancāns — saimnieciskā. Delegācijas sekretārs — V. Hāzners.

MIRIS NORVĒĢIJAS KARALIS

Pagājušo sestdien, pēc ilgākas slimošanas mira 85 gadu vecais Norvēģijas karalis Hākons VII, vecākais Eiropas monarchs. Kronprincis Olavs divas stundas pēc karaļa nāves, paturēdams sava tēva moto: „Visu par Norvēģiju", valdībai nodeva zvērestu, kļūstot par jauno Norvēģijas karali 54 gadu vecumā.

Jāpakļaujas politiķu autoritātei

Atsacīšanās paklausīt ministra - civilista rīkojumiem Rietumvācijā maksājusi amatu ģen. Milleram - Hildebrantam. Rietumvācijas aizsardzības ministrs Štrauss paskaidro, ka ar ģen. Millera - Hildebranta atstādināšanu grib parādīt pārējiem vācu militāristiem, ka viņiem jāpakļaujas politiķu autoritātei.

ZINĀTNEI UN TĒVZEMEI

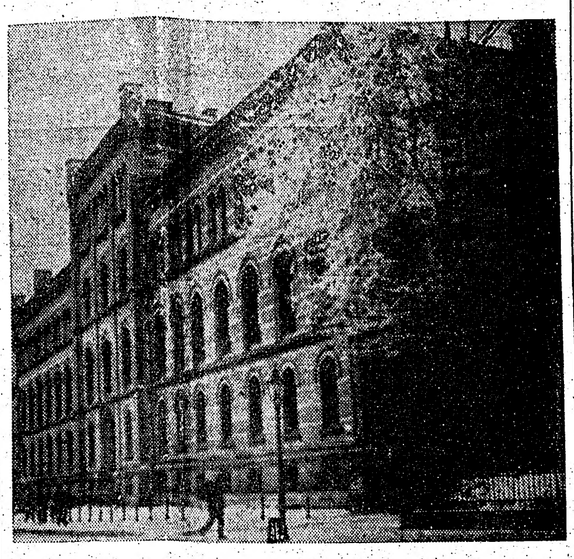

Latvijas universitāte

Šā gada 28. septembrī paiet 38 gadi kopš dibināts latviešu tautas augstāko zinību templis — Latvijas Universitāte.

Ar skumjām sirdi, ka Latvijas Universitātes vairs nav, bet ar prieku par to, ka tā ir bijusi, un ar lepnumu uz to, ko tā savā darbības laikā veikusi, latviešu akadēmiskā saime — kā tie, ar sirmām galvām, tā arī tie, kas savas akadēmiskās gaitas tikai sāk, atceras mūsu alma mater dzimšanas dienu 1919. g. 28. septembrī.

Latvijas Universitāte bija viena no ļoti nedaudzām universitātēm Eiropā, kuŗā bija apvienotas kā humānitārās, tā arī tehniskās zinātnes un savā darbībā spoži pierādīja šādas apvienošanas lietderību.

Ar savas īsās darbības laikā immatrikulēto studentu skaitu — pāri 30.000 — LU ieņem vienu no pirmām, ja ne pirmo vietu starp līdzīgām universitātēm.

Aicinot latviešu akadēmisko saimi svēti nest tālāk LU ideju un tās devīzi — Scietiae et Patriae, LU pēdējā prezidija vārdā sirsnīgi sveicu latviešu akadēmisko saimi visā pasaulē mūsu lielajā dienā.

V. Burkēvics,
bij. L. U. rektors.

JORDĀNĀ KONFISCĒ KOMŪNISTU IEVESTOS IEROČUS

PADOMJU SAVIENĪBA PIEPRASA VIDĒJO AUSTRUMU JAUTĀJUMA UZŅEMŠANU APVIENOTO NĀCIJU DARBA KĀRTĪBĀ.

Laikā, kad sākās palielināta padomju bloka ieroču un kara meteriālu piegāde Ēģiptei un Sīrijai, Rietumu lielvalstis tik daudz neuztrauca abu augšminēto arabu valstu agresīvās tendences kā varbūtība, ka daļa ieroču ar laiku varētu sasniegt komūnistu pagrīdnieku rokas Sīrijas un Ēģiptes kaimiņos, tādējādi sākot iekšējus nemierus Rietumiem draudzīgās arabu valstīs.

Ammanā. Tagad šīs bažas ir piepildījušās. Pagājušās nedēļas nogalē Jordānas armijas vienības Sīrijas robežas tuvumā konfiscēja ievērojamu skaitu ložmetēju un automatisko šauteņu, kā arī municiju, laika degļiem apgādātas bumbas un dinamītu. Lai gan Jordānas valdība valsti, no kuŗas ieroči nākuši, vārdā nemin, nevienam nav nekāds noslēpums, ka tieši tāda paša tipa ieročiem (Čehoslovakijas ražojums) tagad apgādāta Sīrijas armija.

Jordānu vēl vienmēr uztrauc Sīrijas nopietnā bruņošanās. Vēl pagājušā nedēļā Jordānas valdība nosūtīja asu protesta notu Sīrijai, apvainojot pēdējo noziegumu gatavošanā pret Jordānu. Kāds valdības pārstāvis Ammanā izteicās, ka Sīrija plāno jaukties Jordānas iekšējās darīšanās un gatavo atentātus pret tās vadītājām personām, ne tikai kā politiķiem, bet pat pret karali Huseinu, kas tagad kļuvis par vienu no galveniem Rietumu sabiedrotiem Vidējos Austrumos.

Dalless reaģē

Padomju ieroču piegāde Sīrijai, Sīrijas pārspilētā bruņošanās un Jordānas celtie apvainojumi pret Sīriju un tās tendencēm Apvienoto Nāciju pilnsapulcē izraisīja asu vārdu izmaiņu Sav. Valstu ārlietu ministra Dallesa un Padomju Savienības ārlietu ministra Gromiko starpā.

Pieskaroties Vidējo Austrumu jautājumam, **Sav. Valstu ārlietu ministrs uzsvēra, ka Padomju Savienība ar saviem ieročiem un kara materiālu sūtījumiem riskē ar kara izcelšanās varbūtību Vidējos Austrumos;** ka šie sūtījumi gluži nejauši varētu izsaukt ieroču saņēmēju agresiju pret viņu kaimiņvalstīm. „Sīrijā padomju centieni ir sekmējušies," azina Dalless, paskaidrojot, ka Turcijai tagad jārēķinās ar pieaugošām militārām briesmām no saviem kaimiņiem.

Dalless brīdināja, ka saspīlējums Vidējos Austrumos tagad sasniedzis to pakāpi, kad Apvienoto Nāciju pilnsapulcei vismaz vajadzētu sākt domāt par Vidējo Austrumu jautājuma iztirzāšanu.

Atbildot Dallesam, Padomju Savienības ārlietu ministrs Gromiko visās Vidējo Austrumu nelaimēs vainoja Sav. Valstis. Katēgoriski noliedzot Sav. Valstu apvainojumu patiesību, Gromiko deklarēja, ka Padomju Savienība nekad nav domājusi jaukties kādas Vidējo Austrumu valsts iekšējās darīšanās, kurpretī Sav. Valstis to jau ir paspējušas izdarīt. Runu nobeidzot, Gromiko aicināja Apvienoto Nāciju pilnsapulci nosodīt Sav. Valstu draudīgo politiku Vidējos Austrumos, tai pašā laikā oficiāli pieprasot Vidējo Austrumu jautājuma uzņemšanu Apvienoto Nāciju pilnsapulces darba kārtībā.

DALLESA PRASĪBAS ATSKAŅAS

SAV. VALSTU ĀRLIETU MINISTRS PIEPRASA PADOMJU SAVIENĪBAS IEROČU UN KARA MATERIĀLU SŪTĪJUMU PĀRTRAUKŠANU SĪRIJAI UN ĒĢIPTEI.

Kairo. Vispārējais Āzijas-Afrikas bloka valstu atzinums, ka Sav. Valstis stipri pārspīlē stāvokļa nopietnību Sīrijā, tika vēl vairāk pastiprināts pēc ārlietu ministra Dallesa runas Apvienotajās Nācijās, pēdējam pieprasot padomju ieroču un kara materiālu sūtījumu pārtraukšanu Ēģiptei un Sīrijai. Neitrālie domā, ka Dallesa prasība ir neloģiska, jo, pieprasot padomju militārās palīdzības pārtraukšanu šīm valstīm, pēdējais nerunā par Sav. Valstu militārās palīdzības pārtraukšanu Rietumiem draudzīgām arabu valstīm.

Denuncējot Dallesa nostāju un viņa „kara kūdīšanas politiku" Vidējos Austrumos, Kairo lielākie laikraksti apgalvo, ka Ēģipte un tās sabiedrotie ir gatavi katram pārsteigumam. Šai „gatavībā" ietelp Ēģiptes kara flotes manevri un padomju bruņoto spēku koncentrēšana Turcijas robežas tuvumā.

MASKAVA KUĻ VECOS SALMUS

Gromiko Apvienotajās Nācijās nekā jaunā nevar pateikt

Padomju Savienība neapmierināsies ar pasīva novērotāja lomu. Sav. Valstīm kāpinot saspīlējumu Vidējos Austrumos.

Nujorkā. Pagājušās nedēļas nogalē Apvienoto Nāciju pilnsapulcē runāja Padomju Savienības ārlietu ministrs Gromiko, apvainojot Sav. Valstis saspīlējuma veicināšanā Vidējos Austrumos. Deklarējis, ka viņa valdība nesamierināsies ar pasīva novērotāja lomu, Gromiko aicināja pilnsapulci pacelt savu spēcīgo balsi kara kūdītāju apsaukšanai.

Padomju Savienības ārlietu ministrs vērsa kārtējo Maskavas ofensīvu pret Rietumu lielvalstu atbalstītām aizsardzības organizācijām: Ziemeļatlantijas Bagdades un Dienvidaustrumāzijas, raksturojot pēdējās kā lielāko draudu perekli pasaules mieram. Tā kā pašreiz darba kārtībā ir Vidējie Austrumi, tad Gromiko Bagdades paktu ārtri vien pārvērta visagresīvākajā no trim minētām organizācijām, uzsverot, ka Vidējie Austrumi atrodas par daudz tuvu Padomju Savienības robežām, lai pēdējā pasīvi noraudzītos šī apgabala politiskā un militārā saspīlējuma kāpināšanā.

Gromiko runa, kas nepārprotami bija vērsta pret Rietumu centieniem pasargāt Vidējos Austrumos no komūnistu iefiltrēašnās, Rietumus nepārsteidza. Noklausījušies Padomju Savienības uzbrukumus, vairāki Rietumu lielvalstu diplomāti žurnālistiem izteicās, ka beigu beigās Gromiko runa nemaz nav bijusi tik asa, kā sākumā gaidīts. Pārsteigumus nesagādāja nedz Gromiko runas tonis, nedz tās saturs. Neko jaunu Padomju Savienības ārlietu ministrs neprata pateikt. Daudz laika tika veltīts Vidējiem Austrumiem un daudz runāts par atbrunošanos, bet ne vienā, nedz otrā jautājumā Maskava neturēja par vajadzīgu pilnsapulci iepazīstināt ar jauniem plāniem augšminēto problēmu atrisināšanai.

To pašu, ko Sav. Valstis, Anglija, Francija, Kanada un Padomju Savienība mala pieczus gaŗus mēnešus Atbruņošanās apakškomitejā Londonā, Gromiko piedāvāja 82 nāciju pārstāvjiem AN pilnsapulcē. Starptautiskā saspīlējuma mazināšanai un pastāvīga miera nodrošināšanai Gromiko pieprasīja:

1) miermīlīgu koeksistenci Apvienoto Nāciju valstu starpā;

2) atomieroču mēģinājumu pārtraukšnu;

3) pilnsapulces lēmumu aizliegt atomieroču lietošanu kara gadījumā.

Padomju Savienības ārlietu ministra vecās prasības 1. daļa nekādus komentārus neizraisīja. Sakarā ar prasību pārtraukt atomieroču mēģinājumus „sākot ar 1958. gada 1. janvāri" Sav. Valstu diplomātiskās aprindas paskaidroja, ka par to varēs runāt tikai pēc starptautiska līguma parakstīšanas.

Jau pirms Apvienoto Nāciju pilnsapulces sesijas sākuma Sav. Valstu valdība deklarēja, ka tā turpinās atomieroču mēģinājumus tik ilgi, kamēr nebūs parakstīts oficiāls līgums nc tikai šo mēģinājumu pārtraukšanai, bet arī bruņošanās samazināšanai un pāraudzībai.

Kanadas delegācija, kuŗu tagad vada ārlietu ministrs Smits, Gromiko runu uzņēma visai optimistiski. Kāds no kanādiešu diplomātiem preses pārstāvjiem izteicās, ka Padomju Savienības nostāja kļuvusi pieņemamāka, nekā Atbruņošanās apakškomitejas sarunu laikā Londonā. Maskava „nepārprotami atstājusi durvis vaļā tālākām sarunām."

VĀCIJAS STIPRAIS VIRS ATZĪMĒ UZVARU

RIETUMVĀCIJAS KANCLERS ĀDENAUERS, SASKATĪDAMS NEMIERA UN RŪGŠANAS PAZĪMES PADOMJU SAVIENĪBĀ, BRĪDINA RIETUMUS NEPĀRSTEIGTIES AR ČETRU PASAULES LIELVALSTU KONFERENCES SASAUKŠANU.

Bonnā. Rietumvācijas kanclers, sizdams pretī Padomju Savienībai pagājušās nedēļas nogalē pārņēma propagandas iniciātīvu savās rokās, ilustrējot savu uzvaru vispārējās vēlēšanās šī gada 15. septembrī kā vienu no sāpīgākajiem triecieniem, kādu Maskava saņēmusi aukstā karā.

Kādā televīzijas intervijā kanclers Ādenauers zināja stāstīt, ka Padomju Savienībā manāmas neapšaubāmas nemiera pazīmes, ko viņš izskaidro kā tiešas sekas divām politiskajām neveiksmēm, ar kuŗām Pad. Savienībai nācies sastapties dažu pēdējo nedēļu laikā. Un, proti, arī Rietumvāciju, kā jau tas „labiem kaimiņiem" pienākas.

Nākamos 4 gados (Ādenauers tika ievēlēts uz 4 gadiem) Rietumvācijas kanclers saskata progresu pārraudzības atbruņošanās un Vācijas apvienošanas jautājumos.

BRĪDINA ARABUS

Jaunieceltais konservātīvo partijas priekšsēdis lords Hališams brīdina arabus neticēt Padomju Savienības palīdzības solījumiem.

Londonā. Sav. Valstu ārpolitikas neveiksmes Vidējos Ausrumos un bieži novērotā arabu valstu atturība pieņemt amerikāņu palīdzības piedāvājumus parasti tiek izskaidrota ar Vašingtonas smagajiem noteikumiem. Padomju Savienība, no otras puses, piedāvājot palīdzību Vidējo Austrumu arabiem, vispirms cenšas pēdējos pārliecināt, ka Maskavas palīdzībai nekādas saistības līdzi neiet. Spriežot pēc pēdējo panākumiem Sīrijā, Ēģiptē un Jemenā, varētu domāt ka arabi tam patiesi arī tic.

Cenzdamies arabus pievest mazliet tuvāk patiesībai, Londonā pagājušās nedēļas nogalē, runāja konservātīvo partijas priekšsēdis lords Hališams, brīdinot arabu valstis, ka Padomju Savienības saistības ir daudz smagākas nekā tās, ko prasa Rietumi. Tikai Rietumi savas prasības paziņo jau pašā sākumā, bet Padomju Savienība tad, kad otrai pusei vairs nav citas izejas kā šīs saistības pieņemt. Kamēr Rietumi cenšas palīdzēt arabu valstīm, lai saglabātu pēdējo brīvību un neatkarību, Padomju Savienība dara to pašu absolūti savtīgos nolūkos — lai panāktu komūnisma izplešanos Vidējos Austrumos, kam sekmējoties, neatkarīgās arabu valstis savu brīvību zaudētu.

SABIEDRISKA DARBINIEKA JUBILEJA TORONTO

Latviešu trimdas saimē pazīstamais sabiedriskais darbinieks, LNAK padomes loceklis, ilggadējais LPB Kanadas kopas valdes priekšsēdis un korporācijas Lacuania filistrs Dr. H. Tichovskis 22. septembrī visā klusībā atskatījās uz 50 mūža gadiem. Jubilāru apsveikt ieradās LNAK Kultūras un izglītības daļas vadītājs māc. A. Voitkus, LPB Kanadas kopas pr-ža v. B. Senkēviča un J. Deksnis, korpor. Lacuania pārstāvis J. Vilcāns, studentu apv. Dzintars pārst. Dr. Ed. Upenieks, laikr. Latvija Amerikā pārst. V. Mukts u. c. Jubilāram pasniedza balvas un kundzei ziedus. Viņš saņēma arī vairākus rakstveida un telegrafiskus apsveikumus, to starpā no Latviešu preses b-bas valdes pr-ža J. Porieša un sekr. O. Akmentiņa. Pēcpusdienā tuvākie draugi un cienītāji pulcējās jubilāra dzīvoklī pie tases kafijas. Attēlā no kr.: Dr. Ed. Upenieks, māc. A. Voitkus, jubilāra kundze, jubilārs un B. Senkēviča. Otrā rindā: J. Vilcāns un J. Deksnis. J. Kreiļa uzņ.

Kanadas ārpolitika nemainīsies

Ministru prezidents Difenbeikers paskaidro Apvienoto Nāciju pilnsapulcei, ka Kanadas ārpolitika paliks nemainīta.

Apvienotās Nācijās, Nujorkā. Konservātīvo uzvara Kanadas vispārējās vēlēšanās un tai sekojošā valdības maiņa Otavā Kanadas ārpolitiku atstās negrozītu. Ar savu deklarāciju 82 valstu pārstāvētā Apvienoto Nāciju pilnsapulcē ministru prezidents Difenbeikers kā draugiem, tā arī ienaidniekiem lika saprast, ka Kanada turpinās atbalstīt Apvienotās Nācijas, respektējot minētās organizācijas lēmums. Tāpat kā līdz šim, Kanada sniegs palīdzīgu roku Apvienoto Nāciju policijas armijai Vidējos Austrumos (policijas armijas komandieris kanadietis ģen. Bērnss pašreiz atrodas atvaļinājumā Anglijā un domā par sava atbildīgā amata atstāšanu) un aktīvi darbosies līdz Ziemeļatlantijas organizācijas stiprināšanā.

Mazāko valstu starpā Kanadas prestižs vēl vienmēr ir ļoti augsts, jo sevišķi atbruņošanās jautājumos. Kanada ir vienīgā mazā valsts kas pārstāv Apvienoto Nāciju atbruņošanās apakškomiteju.

Pēc uzrunas pilnsapulcē ministru prezidents Difenbeikers sastapās ar Sav. Valstu ministru Dallesu un Anglijas ārlietu ministru Lloidu, pārrunājot dažādas starptautiskas problēmas.

Žukovs dosies uz Belgradi

Padomju Savienības aizsardzības ministrs maršals Žukovs ieradīsies Dienvidslavijas galvaspilsētā Belgradē šī gada 8. oktobrī. Dienvidslavijas valdības aprindas paskaidro, ka Žukovu brauciena pavadīs lielāks skaits padomju ģenerāļu un admirāļu.

BALTIJAS TAUTU SIEVIEŠU PADOMES

dāmu pusdienas ar viesņas L. Jonuškaites - Leskaites referātu par sieviešu klubu organizēšanu ASV notiks sestdien, 28. septembrī, plkst. 13, Sign of Steer restorānā, 146 Dupon St. Piedalīšanās $2.50, ieprieks piesakoties pie I. Vīksnas, tel.: EM 8'- 0792, vakaros WA 1 - 4208.

Nogrimis priekšpēdējais vācu „mohikānis"

Šī gada 21. septembrī apmēram 600 jūdžu rietumos no Azoru salām gājis bojā 3.102 to vācu četrmastnieks Pamir. Buru kuģis, ar 88 vīru apkalpi, atradās ceļā no Buenosairesas uz Hamburgu. Katastrofas apkārtnē atrastas vairākas tukšas glābšanas laivas, kas liek domāt, ka visa kuģa apkalpe gājusi bojā. Pamirs tika nolaists ūdenī 1905. gadā. Pēc Pamira aiziešanas pasaules jūrās palicis vairs tikai viens buru kuģis, kas nodarbojas ar regulāru preču pārvadāšanu.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

SAIŅI PIEDĒRĪGAJIEM GRAUJ KRIEVU PROPAGANDU

Padomju valdības aizliegumu sūtīt dāvanu saiņos lietotas mantas smagi izjutīs latvieši dzimtenē. Trimdiniekiem brīvajā pasaulē tas sagādās jaunas grūtības, apgādājot savus piederīgos. Sagaidāms, ka dāvanu saiņu skaits samazināsies, kas laikam arī ir Maskavas valdības nolūks.

Cilvēkiem, kas nepazīst komūnismu, būs grūti sapast, kāpēc valdība grib apgrūtināt palīdzības sniegšanu saviem pilsoņiem. Bet mēs labi zinām, ka padomju valdība nekad nav turīgā virsšķira. Atsūtītās mantas ir redzamas un taustāmas, arī no humānitārā viedokļa: „strādnieku paradīzē". Šie dāvanu saiņi pierāda gluži pretējo — bēgļi no komūnisma, kuriem bija jāsāk dzīve no jauna tukšām rokām, spēj sniegt palīdzību saviem tautiešiem, kuri rīcību. Ir iespējams, ka Maskavas valdība mīkstina savus noteikumus, ja brīvās pasaules baznīcu organizācijas, Starptautiskais Sarkanais Krusts vai citas humanitārās organizācijas paceltu savu balsi trūkuma cietēju labā.

A. Zv.

Māru Steinbachu un Gunāru Stālu Montreālā salaulāja māc. V. Šēfers.

R. Šimaņa foto

ANGLIJAS DV SAIME NOBALSO PAR PLKV. V. JANUMU

DVF kāpinās aprūpes darbu un jaunatnes organizēšanos

Svētdien, 15. septembrī Londonā notika kārtējā DVF valdes sēde, galveno uzmanību veltot diviem jautājumiem: 1) aprūpes un kultūrāla darbības plāna sastādīšanai ziemas posmam, un 2) pārrunām, kā vislabāk sekmēt jaunatnes pasākumus.

Sēdes ievadā valdes priekšsēdis A. Alksnītis veltīja atzinīgus vārdus bij. Nottinghamas DVF nodaļas valdes prīdim nelaikim Augustam Mazjānim, ar minūtes klusuma brīdi godinot viņa piemiņu.

Administratīvās daļas ziņojumā K. Ampermanis sniedza valdes pr-ža v. S. Lindiņa pārskatu par DV pr-ka vēlēšanu norisi Anglijā. Valdes rīcībā jau saņemti 3/4 balsoašnas materiālu no 2459 biedrnem. Saskaitot balsis redzams, ka aptuveni 90% vēlētāju DV pr-ka amatam izraudzjuši līdzšinējo DV priekšnieku pulkvedi V. Janumu. Seko V. Hazners un pulkv. Kociņš.

Balsošanas galīgie rezultāti būs ziņāmi tuvākās dienās, tādēļ DVF valde nolēma sanākt uz sēdi 29. septembrī Londonā.

Tuvojoties DVF organizācijas 10. gada dienai, kas tiks atzīmēta 1958. gada martā Londonā un visās nodaļās, DVF valdei ir ienācis ierosinājums ar atzinības rakstiem apbalvot tos biedrus, kas ar savu pašaizliedzību un nenogurstošu darbu būtu sekmējuši DVF organizācijas aprūpes darbu un mērķus.

Uzklausīja rudens salidojuma, kas notiks 19. un 20. oktobrī Līdsā, techniskā kārtotāju jautājumu.

Jaunatnes daļas ziņojumu sniedza A. Dzītars, klāt esot DVF jaunatnes prezidija locekļiem G. Tamsonam un Z. Pētersonam. Uzklausīja G. Tamsona īsu ziņojumu par ELJA's sanāksmi Etlingenā un nupat aizvadīto salidojuum Almelijā.

Jaunatnes deju kopa Kamolinš vēl ļoti labas vācu preses un radio atsauksmes izpelnījies arī Etlingenas un Manheimas pilsētās. Šo atsauksmju rezultātā „Kamoliņš" saņēmis no Sicīlijas pilsētas ielūgumu laikā no 2.-9. februārim demonstrēt latviešu tautas dejas Itālijas starptautiskajā tautisko deju festivālā, kas notiks Sicīlijā. Tā kā rīkotāji sedz visus izdevumus, tad Kamoliņš šo ielūgumu arī pieņēmis.

Līdzīgu lielu panākumu Holandē piedzīvojusi DVF Bradfordas Saktas tautisko deju kopa, kas piedalījusies Marselo festivālā. Saktas priekšnesumu un latviešu vārdu vislabākā nozīmē pieminējusi Holandes prese, radio un televīzijas raidījumos. Latviešu dejotāji pat stādīti priekšā Holandes karalienei.

Valde piešķīra ELJA's Anglijas valdei £10.0.0 aizdevumu jaunatnes pasākumu veicināšanai ziemas posmā.

Vēl valde nolēma DVF nodaļām sekot ELJA's un DVF jaunatnes prezidija aicinājumam, dibināt jaunatnes pulciņus un sekcijas tanīs vietās, kur jaunatne tās vēl nebūtu iespējusi nodibināt.

Kultūras daļas ziņojumu sniedza S. Lindiņš. Daļa ir apzinājusi māksliniekus, kas gatavi ar saviem koncertiem kuplināt valsts svētku un Lāčplēša dienas atceres sarīkojumus.

Kultūras daļa plāno domrakstu temas mūsu visjaunākajai paaudzei, paredzot vērtīgas balvas. Skolu jaunatnei būs iespēja pierādīt savas zināšanas par Latviju un Daugavas Vanagu darbību.

Informācijas daļas vad. J. Frīsvalds informēja, ka sagatavošanā ir Preses biletens Nr. 5 angļu valodā. Šinī biletenā izmantos tās ziņas, kuras no Latvijas atveduši nupat brīvībā izkļuvušie 4 latvieši.

Daļa ir saņēmusi no LSZ četras filmas, kas rāda Latviju 1938 g. un okupēto Rīgu. Filmas pieprasāmas (sākot ar 9. nov.) Informācijas daļai.

Sīki iztirzāja veidus, kā vislabāk kārtot DV biletena izplatīšanu, sākot ar 1. janvāri 1958. g., kad tā piesūtīšana paredzēta katram organizācijas biedrim. DVF valde cer, ka rudens salidojumā akceptēs proponēto biedru naudas paaugstināšanu.

Saimniecības daļas ziņojumā Z. Kursietis uzsvēra, ka grāmatnīca un DV nama pārvalde darbojas budžeta rāmjos. DVF nama parāds turpina dilt. Aprūpes daļas jautājumos pārrunāja iespējas sakarā ar Ziemassvētkiem griezties pie sabiedrības ar aicinājumu ziedot invalidiem un trūkumcietējiem.

Piešķīra kārtējos pabalstus un apstiprināja saņemtos lūgumus palīdzības saiņu sūtīšanai uz Latviju.

Kases pārskatu sniedza L. Ādlers. Konstatēja, ka dažas nodaļas kavē atbildes uz termiņa rakstiem un kases pārskatus iesūta ar kavēšanos. Nolēma lūgt nodaļu un kopu valdes darbvedības darba vienkāršošanai pieturēties pie apkārtrakstos prasīto termiņu ievērošanas.

Nolēma deleģēt no DVF valdes uz Vanadžu salidojumu Koventrijā K. Ampermani un Dr. L. Rumbu.

LATVIEŠU ZĒNA PANĀKUMS

Ne reti esam lasījuši presē par latviešu jauniešu centību un izcilus sekmēm vietējās mācību iestādēs. Šo izcilo sekmju guvējiem pievienojies vēl kāds — māc. V. Šēfera dēls Viesturs. Šā gada pavasarī 18 g. v. Viesturs ar izcilām sekmēm beidza Beck'a vidusskolas 13. klasi. Tagad jauneklis saņēmis priecīgu ziņu — viņam piešķirta viena no augstākajām stipendijām Kanadā — „International Nickel Co scholarschip." Tā nodrošina Viesturam brīvu universitāti 4 gadus — līdz pirmā grada iegūšanai — plūs vēl dažus simtus dolaru mācības līdzekļu un dažādu citu nepieciešamību iegādei. Sakarā ar māc. V. Šēfera pāriešanu no Londonas uz Montreālu Viesturs izvēlējies Mek Gila universitāti, kur uzņemts inženierzinātņu fakultātes 2. kursā.

Lai šis Viestura sasniegums, kas nav tikai viņa personīgs, bet visas latviešu jaunatnes un pat vēl vairāk — visas latviešu tautas gods — būtu labs piemērs arī citiem januiešiem.

PAZIŅOJUMS

Latviešu jaunekļu un kristīgo sieviešu s-bas Vācijā centrālā valde norāda:

1. Sunderhofā pie Harburgas no 31.10 — 4. 11. 1957. notiks gadskārtējā Internacionālās YMCA/YWCA apvienības sanāksme. Šīs sanāksmes laikā notiks JKS centr. valdes, revīzijas komisijas un jaunatnes padomes sēdes.

Paralleli sanāksmei no 1. 11. — 4. 11. turpat notiks meiteņu grupu vaditāju (jaunatnes vaditāju) kursi. Kandidātes, minot vārdu, uzvārdu, dzimšanas datus (laiks un vieta), nodarbošanos un adresi, piesakāmas sekretāriātam līdz 14. sept. Ceļa un uzturēšanās izdevumus segs.

Lai jaunatnes audzināšanas darbs būtu sekmīgs, nepieciešami vaditāji un vaditājas, tādēļ lūdzam izmantot šo reto izdevību un izraudzīt piemērotas kandidātes.

2. No 30. 9 — 5. 10. Daselē (Solinga kalnājā) vācu CVJM rīko 1. meiteņu sanāksmi — nometni ar dažādiem referātiem, ekskursiju uz Korveja klosteri u. c.

DZIESMU SVĒTKU PROGRAMMA ŅUJORKĀ

Dziesmu svētku rīcības komiteja 16. septembrī Baltijas brīvības namā pieņēma nāk. dziesmu svētku sarīkojumu programmu:

Ceturtdien, 3. jūlijā: Kultūras konferences un gleznu izstādes atklāšana (vakarā);

Piektdien, 4. jūlijā: Kultūras konferences turpinājums (priekšpusdienā), koņu generālmēģinājums, vakarā jaundarbu koncerts;

Sestdien, 5. jūlijā: Rītā — garīgs koncerts baznīcā (Jurjāņa kantāte Tēvijai), pēcpusdienā — Dziesmu svētki, pēc tam tautas svētki - balle.

Svētdien, 6. jūlijā: Rakstnieku rīts.

Svētku atklāšanā ieradīsies sūtnis prof. A. Spekke un ALA's priekšsēdis prof. P. Lejiņš. Sarīkojumi notiks Armorijā, 5. Ave. un 143. ielas krustojumā. Bija aspīriests projekts par kādu plašāku teātŗa uzvedumu, bet par to līdz šim nav panākta vienošanās.

Vai Maskavas sarkanajiem vagariem trūkst vergu?

Jaunās tautas izmantotāju un apspiedēju šķiras dienderi, kas centīgi pilda Maskavas sarkano vagaru pavēles, valrākiem latviešiem Kanadā piesūtījuši kāduaptaujas rakstu un attiecīgu „literatūru", raugot pārliecināt tos brauktatpakaļ uz apspiedēju okupēto dzimteni.

Viens šāda sūtījuma pavadraksts skan šādi:

„No Jūsu paziņām dabūjām zināt Jūsu adresi. Šai sakarībā nosūtam Jums mūsu komitejas literatūru. Komitejas uzdevums ir izskaidrot tautiešiem atgriešanās iespējas dzimtenē un veicināt atgriešanos. Ja jums šai ziņā būtu kādi jautājumi lūdzam rakstīt mums droši, mēs visiem varēsim palīdzēt ar padomu vissarežģītākos gadījumos.

Lūdzam uzskatīt šo vēstuli kā ierosinātāju Jūsu sakaru atjaunošanai ar dzimteni. Gaidīsim Jūsu atbildi un labprāt atbildēsim uz Jūsu jautājumiem. Ar draudzīgiem sveicieniem — Komitejas uzdevumā (paraksts)"

Ar vārdu „komiteja", protams apzīmēta bēdīgi slavenā čekas ģenerāļa Michailova dzimtenē atgriešanās komiteja ar sēdekli Ausrumberlīnē, kas, par spīti visai vājiem panākumiem, neatlaidīgi turpina šķiest padomju naudu, lai kaut dažus nenosvērtus cilvēkus pārliecinātu un pierunātu „atgriezties dzimtenē", lai pēc tam, kad viss, kas derīgs propagandas nolūkiem, no šiem lētticīgajiem būs izspiests, tos visā slepenībā novietotu vergu darbu nometnēs, lai tie līdz sava mūža beigām turpinātu vergot jaunajai Krievijas apspiedēju un izmantotāju šķirai.

Michaĭlova laudis taču nav nekādi ideālisti un, būdami labi marksisti-leņinisti, taču neraudzīs iegalvot, ka tos vada nesavtīgas ideālas jūtas, pārliecinot bēglus atgriezties zem savu kakla kungu varas. Viņu vienīgais nolūks ir tikai sagādāt jaunus vergu kadrus sarkanajiem rūpniecības baroniem, jo nežēlīgas apiešanās dēļ vergu kadri plok ātrāk, nekā tos iespējams apgādāt. Tamdēļ jāizmanto visi vergu iegūšanas veidi.

Budzis.

JAUNA ELEKTRĪBAS STACIJA EZERGALĀ

Fortviljāmā, Ont. (C.S.) Lai apmierinātu pieaugošos pieprasījumus, kas kopš 1945. g. pieauguši gandrīz par 250 proc., Ontario Haidro nekavējoties uzsāks celt jaunu termoelektrisko ģenerātoru staciju Fortviljamas - Portartūras apvidū, kas izmaksās sākumā ap 26 milj. dolaru. Stacijai paredzēts darbību uzsākt 1961. gadā, pie kam stacijas jauda būs sākumā 100.000 kilovatu liela ar iespējām to palielināt līdz 1.000.000, ja būtu pieprasījumi.

Latviešu ārsti Toronto

J. Karols, 404 Delavare Ave., tel. LE 4-1681; P. Bārdiņš, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203; Silvija Užāns, 52 Linsmore Cres., HO 5-2892; Marta Salna, 547 Hillsdale Ave., tel. MO 1864; Ed. Upenieks, 500 College St., tel. LE 4-5196; L. Upenieks, 1270 Weston Rd., tel RO 2-0962 vai CH 4-2031. Dr. K. Zymantiene, 1393 Dundas St. W., tel.: LE 4 - 6851.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Amerikas latviešu apvienības sekretariāts lūdz atsaukties ziņu saņemšanai no piederīgajiem sekojošas personas:

Irmu Ansoni ar meitu Ligitu Ansoni no Rīgas; Jāni Ansonski, dzim. 1920. g., meklē māsa Latvijā; Ingu Aīdu Antanaiti, dzim. 1926. g. ar viru Petras Antanaitis; Kārli Baueru, dzīvojis Minchenē; Albertu Bērziņu, dzim. Ērgļos; Gustavu Bērziņu, ap 35 g. vecu, no Auces pag., meklē māte; Jēkabu Bērziņu, meklē viņa 85 g. vecā māsa Anna Bērziņa; Vilhelmu Brantu, dz. 1906. g. Rīgā, meklē dēls Pēteris; Voldemāru, Karļa d. Brigi, dz 1920. g. Rīgā; Margaritu Heisleri, dz. 1911. g.; Bernhardu Irbiņu no Pitraga ciema; Jēkabu Arnoldu. Aleksandra d., Jembergu (Zembergs?), dz. 1906. g., meklē māte un māsas; Kārli Kaliņu, kapteinis, topografs, meklē māte; Žani. Vila d., Kalnliepu, dzim. 1921. g.; Ernu Kaņepīti, dzim. 1905. g.; Ēriku Klasonu, 38-40 g. v., studējis architektūru; Hermani Laimoni, Matīsa d., Kliegi; Kukadamu no Jaunpiebalgas pag., meklē māte; Andri Lazdiņu; Danieli Daini, Jāņa d., Lavrinoviču, dzim. 1924. g.; Aleksandru Mikitinski, dzim. 1914. g.; Aneti Milleri no Rīgas, meklē veca tante, kas atgriezusies no trimdas Sibirijā; Nikolaju Neimani, dzim. 1917. g.; Albertu Pētera d., Pavlloni, dz 1911. g.; Pauli, Kārļa d., Pommeru, dzim. 1918. g., meklē māte Latvijā; Jāni Postoloju un sievu Terēzi, skolotājs, meklē māsa un māsīca; Moniku Rijnieku no Rundāniem; Jāni Salderi no Engures, jūrnieks; Ēriku Salmiņu un Voldemāru Salmiņu, dzimušī Jaunpiebalgas pag., meklē vecāki un māsa (ārste); Ernestu Šīcu, dzim. 1897. g., jau 30 gadu dzīvojot Montevideo; ALA's sekretāriāts lūdz atsaukties bij. Fargo. N. Dak. Latv. darbiniekus Ed. Šmēdiņu un A. Jurjānu; Annu Smalu no Rīgas. bij. stud. oec.; Ernestu, Konrāda d., Stāmerienes, dzim. 1918. g. no Stāmerienes; Pēteri Treimani, dzim. 1923. g., meklē tēvs Latvijā; Arnoldu Valdmani, dzim. 1921. g., Kandavā, meklē māsa; Konstantinu Vendlandu, dzim. 1906. g., meklē dēls Latvijā; Kārli Ēriku, Augusta d. Vimbu, meklē māsa; Moniku Ernestini Zālīti, dzim. Vimba, meklē māsa; Viktoru Zvaigznīti, jurists.

Ziņas pieprasīt un adreses paziņot ALA's kartotākai uz šādu adresi: American Latvian Association Inc., 1727 Kenyon St. N. W., Washington 10, D. C., U.S.A. (Tel. DUpont 7-7812.) Adresu paziņotāliem krtotēka piesūta meklētāja adresi vai vēstuli tiešā kontakta nodibināšanai, bet meklējamā adresi nekur tālāk nesūta. Pieprasījumiem un adresu paziņojumiem pievienojams labprātīgs ziedojums meklēšanas izdevumu segšanai, un no ārzemēm pievienojami Internacional Reply kuponi.

KANADĀ in TORONTO

Toronto tautas augstskolas latviešu ģimnazijas vecāku sapulce notiks trešdien, 25. sept., plkst. 19.30 Sv. Andreja baznīcas telpās, kur aicināti ierasties visi ģimnazijas audzēkņu vecāki.

Trīju vaļaudžu diskusiju vakarā par tēmu — Vai latviešu trimdas jaunatne ir „zudusi", rīko 26. oktobrī, plkst. 16.00 Sv. Andreja baznīcas telpās. Diskusijas vadīs V. Upeslācis un tajās paredzēts iztirzāt šādus jautājumus: 1) Trimda un emigrācija, 2) Latviešu jaunatne Latvijā. 3) Latviešu jaunatne trimdā, 4) Latviešu Trimdas skola un 5) Latviešu ģimene trimdā..

No vecākās un vidējās paaudzes diskusijās kā referenti aicināti prof. J. Burkēvics, māc. A. Voitkus, Komitejas Latvijas brīvībai locekļis V. Hazners no ASV un J. Grodnis. No jaunākās paaudzes piedalīsies LJNAK pārstāve Izolde Silkovska, Guntis Liepiņš no Londonas, T. Kronbergs no „Lāpas", E. Tannis no studentiem un skautu inspektors B. Rubess. Šīs diskusijas solās būt visai interesantas, tajās noklausīties aicināti visi tautieši.

LJNAK ārkārtas delegātu kongress notiks 26. oktobrī, plkst. 10 rītā Royal Canadian Curling kluba telpās, 131 Broadwiev Ave. Kongresu ar svētbrīdi ievadīs māc. A. Čops, bet Komitejas Latvijas brīvībai locekļis V. Hazners referēs par latviešu jaunatni okupētajā Latvijā. Darba kārtībā paredzēti daudzi aktuāli jaunatnes darba jautājumi ,starp tiem arī apvienības statūtu grozījumi. Pēc kongresa un tiskusiju vakara dalībnieki iegūti 72. Rīgas skautu vienības roveru dzimtas saviesīgajā vakarā „Fiasko Nr. 2", kas notiks iepriekš minētā kluba telpās.

LNJKA jaunatnes vaditāju kursu dalībnieki aicināti 5. oktobrī piedalīties Londonas jaunatnes pulciņa salidojumā un balle. Salidojuma laikā paredzēta arī LJNAK valdes sēde.

Kārtējos latviešu radio raidījumos, kas notiek piektdienās no plkst. 22.00 — 22.30 Toronto raidītājā uz viļņa 1400, bez vispusīga saimniecisākās informācijas, šoreiz dzirdējām tautas dizesmas un latviešu komponistu darbus Ad. Kaktiņa, Paula Saksa, T. Reitera un Dainas koŗa, kā arī Diždanča sieviešu kvarteta un latviešu trio (vijoles) ieskaņojumus skaņu plates. Raidījuma noslēgums bija veltīts Ziemeļamerikas kultūras fondam, aicinot tautiešus iesūtīt ziedojumus pret kultūras draugu kartēm. Ziedojumi adresējami: Kultūras fonadm, P. O. Box 285, Terminal „A", Toronto, Ont. Bez tam raidījuma klausītāji plašāku informāciju dzirdēja arī par mūsu laikrakstu, kas aptver plašus ziņojumus par latviešu sabiedriskās, kultūrālās un mākslas dzīves aktuālitātēm.

NIAGARĀ

DV Niagara Falls nodaļa rīko sestdien. 28. septembrī, plkst 8 v. 1906 Sylvia Place, Niagarā, rudens sezonas atklāšanu.

Izrādīs Latvijā uzņemto filmu „Rīga šodien" un filmu „Pirmās latviešu dienas Kanadā. Balle pie iecienītā latviešu orķesta „Tabago" skaņām.

MONTREĀLA

DV nodaļas gadskārtējā ziedojumu vākšanas akcija šogad notiks laikā no 1. oktobŗa līdz 15. novembrim. Akcijas priekšdarbus veic aprūpes komisija, kuŗā darbojas V. Vecziedīņa, J. Ļovs un S. Zariņa. Ziedojumu vācēji apciemos tautiešus un lūgs ārtavu aprūpei (arī aprūpei aiz dzelzs aizkara), Minsteres ģimnazijai un DV mērķu sekmēšanai.

Vīru koris „Junda" pēc vasaras pārtraukuma uzsācis atkal mēģinājumus. Sakarā ar dažu dziedoņu aizbraukšanu, koristu skaits samazinājies, tādēļ koŗa vadība sirsnīgi aicina jaunus dziedātājus visās balsīs, it sevišķi tenoru. Koŗa vadība cer sagaidīt jaunus spēkus no jaunatnes aprindām. Tuvāka informācija pie diriģenta D. Vītola, tel. RE 7-9749 vai pie koŗa pr-ka L. Landovska, telefons DE-4729, kā arī pie ikviena koŗa dalībnieka.

Ev.-lut. Sv. Trīsvienības draudzes Plaujas svētku sarīkojums sestdien, 5. oktobrī, plkst 7 vakarā. 4262 Sherbrooke St. W. (Victoria Hall). Humora priekšnesumi, dažādas nodarbības lieliem un maziem, kā arī tradicionālā loterija un saviesīga dzīve

Sestdien, 28. septembrī, plkst. 5 vakarā Mount Royal kapos māc. V. Šēfers iesvētīs mūžībā aizgājušā māc. H. Kušila piemiņas zīmi. Ikviens tautietis sirsnīgi aicināts piedalīties šajā svētbrīdī, lai kopā ar citiem būtu domās un lūgšanās pie sirsnīgā latviešu mācītāja.

Ev.-lut. Sv. Pāvila draudzes padome par „Tērvetes" apbūves gabalu lietu kārtotāju izraudzījusi Arturu Bērziņu, bet par pagaidu pārvaldnieku Ed. Lāsumu.

Plaujas svētku dievkalpojums notiks „Tērvetē" svētdien, 6. oktobrī, plkst. 10 pēcpusdienā. No Montreālas atiešanas pēc pieprasījuma tiks īpašs autobuss. Braucienā maksa abos virzienos — $3.00. Iepriekšēja pieteikšanās pie draudzes kasiera R. Gaillīša, telef. RI 41-3962.

Latviešu skola savu darbu atsāks sestdien, 5. oktobrī, plkst 10 rītā, 1220 Mountain St. Vecāki lūgti pieteikt bērnus līdz 28. septembrim pie skolas pārziņa E. Mazuša, tel. RE 3- 5511.

LPB KANADAS KOPA rīko 29. sept., pl. 6 v., Centrālās YMCA's telpās, College ielā 40

JĀŅA JAUNSUDRABIŅA 80 G. JUBILEJAS VAKARS

Programmā: I. GUBIŅAS referāts. Autora darbus lasīs aktieŗi: E. ZNOTIŅA - KALNIŅA, B. TĪRUMA, A. VILKAČIS un V. BRASTIŅŠ.

Dziesmas ar J. Jaunsudrabiņa tekstu dziedās tenors A. KIVLENIEKS, pie klavierēm brīvmāksl. E. FREIMANE

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar $1.-. Bērniem un skolēniem ieeja brīva.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Nelzlietotos manuskriptus nenzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktie domas var arī nesaīstot redakcijas viedoklim.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

JAUNA ADRESE

Sākot ar 28. sept. DV Montreālas nodaļas adrese būs: Mr. J. Gributs, 10189 Cobourg St., Apt. 8, St. Michel, Montreal, Que.

LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMI TORONTO

CKFH raiditājā, vilnis 1400, katru piektdienu, pl. 10 vak.

LASĪTAJU VĒSTULES

LATVIJAS ATBRĪVOŠANA „BLAKUS LIETA"?

Latvijas Amerikā red.:

Man patīk Saturna atklātie un drosmīgie raksti. Šoreiz viņš drošus vārdus pateica par Komiteju Latvijas brīvībai. Mēs, tauta, nemaz nezinājām, ka tur sēž tādi vīri, kam galvenais amats ir citur, bet komitejas lietas — tikai „blakus" nodarbošanās. Ļoti žēl. Vai tad nevarētu tos nomainīt pret cittem, kam ciņa par Latvijas brīvību ir galvenā lieta? — Bet tiem laikam nav ne slavenu onkuļu, ne skaļu uzvārdu .Kas lai tos ieceļ?

K. Balodis, ASV.

ATBILDE JURISTAM J. T.

Latvijas Amerikā red.:

Jurists J. T. no Amerikas savā vēstulē mani it kā pamāca par Bībeles teksta nezināšanu. Diemžēl, gadījies, ka esmu ļoti vecmodīga un lielāko no lielākajām grāmatām — Bībeli, pazistu pusīdz labi, lasīdama to, cik vien laiks atļauj. Es gribētu juristam vaicāt, vai Bībelē nav arī tāda vieta, kā — „Tev būs mīlēt savu ienaidnieku", un „Ja Tev sit pa vienu vaigu, pagriez arī otru pretim —", Tātad, pēc jurista ieskatiem, Bībele māca viņu mīlēt komūnistus, kas izpostīja mūļo tēvzemi, nokāva pusi tautas un vēl min savus asinainos zābakus mūsu zemē. Varbūt, J. T. var šos varmākus mīlēt. Es nē!

Savā rakstā es tikai gribēju noskaidrot, kādā stāvoklī atrodas tie tūkstoši tautiešu Kanadā, kas apprecējušies nelegāli, un pat devuši dzīvības bērniem. Vai šo stāvokli tomēr nevajadzētu mēģināt nokārtot, tāpat kā ir mēģināts panākt vecuma pensiju piešķiršanu? Kā jurists domā, vai meli ir labāki par patiesību? Un kā viņš skatās uz to, ka viņam Svētie raksti iesaka mīlēt savas tautas verdzinātājus? Esmu dziļi reliģioza, un domāju, ka ne viss tas, ko cilvēka roka ir uzrakstījusi, saskan ar Dieva prātu. Vai jurists domā, ka dzīve nesaskaņīgā laulībā, ar lamām, naidu ,pārpratumiem ir tāda, kādu Dievs to gribējis? Cik ir saskanīgu laulību? Vai jurists daudz tādas ir redzējis? Kur šādās laulībās ir palicis solījums Dievam pie altāra? Vai labāk skaidrāk, patiesāk nav katram ļaut savu ceļu un aizmirst naidu, nekā nest otra laulātā klātbūtni kā smagu sodu visu mūžu? Jautājumu ir daudz, juristam būtu uz tiem jāatbild. Gaidīsi!

I. G.

VAI PRIEKI VĒJĀ!?

Latvijas Amerikā red.:

Kad izlasīju Irmas Liepsalas rakstu LA 4. septembŗa n-rā, kuŗā pastāstīts par topošo filmu, kas rādīs latviešu gleznieciību trimdā, sajutu patiesu un dziļu prieku, ka nu beidzot arī „tālumnieki" valŗa nebūs tālumnieki. — Ja tautiešiem Toronto un Nujorkā bieži jo bieži pieejamas latviešu gleznotāju darbu izstādes, tad tiem tautiešiem, kas nedzīvo tieši šajos kultūras centros vai vismaz sasniedzamā tāluma, — bija jāsamierinās ar šo izstāžu atreferējumu laikrakstos. Likās, ka ar inž. D. Štauvera velkumu, uzņemot krāsu filmu par latviešu gleznotāju darbiem, šis trūkums būs novērsts, un beidzot arī trimdas „tālumnieki" varēs pacelties par savu tautiešu velkumu tēlojošā mākslā. Taču tā vien liekas, ka šie prieki atkal būs vējā, jo šī lielā darba veicējs izteicies ka filami nebūšot kopiju. Tas arī labi saprotams, jo inž. Štauvers šo darbu veic bez sabiedriska atbalsta. Bet nekādi gan nevaru saprast, kādēļ mūsu Kultūras fonds vēl nav atradis par vajadzīgu sniegt šim nozīmīgajam kultūras darbam visiespējamo atbalstu? —

E. T., Mineapolē.

LNAK
DARBS UN NODOMI

PROF. P. LEJIŅŠ PIEDALĪSIES 18. NOVEMBRA SVINĪBĀS TORONTO

LNAK valdes sēdē priekšsēdis A. Svenne ziņoja par 18. nov. sarīkojuma rīcības komitejas sēdi un veiktajiem priekšdarbiem, par ko jau agrāk ziņots mūsu laikrakstā. Tagad noskaidrots arī telpu jautājums — sarīkojums notiks Centrālā technikuma telpās 16. novembrī, plkst. 20.00. Saņemta arī pozitīva atbilde no ALA's priekšsēža prof. P. Lejiņa, kas acināts teikt svētku runu. Sarīkojuma māksliniecisķā daļa vēl nav noskaidrota, šī jautājuma kārtošana turpinās. Par LNAK pārstāvjiem 18. novembŗa rīcības komitejā valde apstiprināja A. Svenni, A. Stašānu un K. Tanni. A. Svenne aicinās piedalīties un teikt svētku runu 18. nov. sarīkojumā Hamiltonā, kas notiks arī 16. novembrī.

Valdes sēdes turpinājumā politisko jautājumu referents J. Lejiņš sniedza pārskatu par savu darbību. Pēc viņa ierosinājuma A. Svenne ziņoja par 18. nov. sarīkojuma rīcības komitejas sēdi un veiktajiem priekšdarbiem, par ko jau agrāk ziņots mūsu laikrakstā. Tagad noskaidrots arī telpu jautājums — sarīkojums notiks Centrālā technikuma telpās 16. novembrī, plkst. 20.00. Saņemta arī pozitīva atbilde no ALA's priekšsēža prof. P. Lejiņa, kas acināts teikt svētku runu. Sarīkojuma māksliniecisķā daļa vēl nav noskaidrota, šī jautājuma kārtošana turpinās. Par LNAK pārstāvjiem 18. novembŗa rīcības komitejā valde apstiprināja A. Svenni, A. Stašānu un K. Tanni. A. Svenne aicinās piedalīties un teikt svētku runu 18. nov. sarīkojumā Hamiltonā, kas notiks arī 16. novembrī.

Valdes sēdes turpinājumā politisko jautājumu referents J. Lejiņš sniedza pārskatu par sa-

FOTOGRAFIJAS ENTUZIASTA MŪŽA DARBS

Vecais latviešu strēlnieks Pēteris Šmits 24. septembrī savas ģimenes vidū Pokipsijā pārkāpa 75. gada slieksni. Viņš dzimis Cirgaļu pagastā. Valkas apriņķī. Pārnākdams uz Rīgu strādā pilsētas uzņēmumu valdē, bet pēdējos 25 gadus līdz trimdas uzsākšanai ir vecākais kasieris Latvijas dzelzceļu virsvaldes finanču direkcijā.

Viņa mūža darbs ir fotogrāfija, ar ko nodarbojas brīvajā laikā. Viņš ir viens no dzīvajiem latviešu foto celmlaužiem. Fotogrāfijas gaitas uzsācis 1906. gadā Ukrainā, Černigovas guberņā. Foto mākslu apguvis pašmācības ceļā. Viņa lielajā kollekcijā gandrīz nav neviena Latvijas stūrīša, kuŗu viņš nebūtu nofotagrafējis, ietverot visas Latvijas etnografiju, geografiju un jaunāko vēsturi.

1944. gada oktobrī atstājot Rīgu tur arī palika juhlāra sistēmatiski sakārtotā kollekcijas ar vairāku tūkstošu negātiviem un 150 tūkstošu gatavām stereogrammām. Līdz ar viņa mūža darbu Latvijā palika celtā māja un īgūtais zemes īpašums Lankstiņu ciemā, Adažu pagastā.

P. Šmita foto darbi Latvijā un ārzemēs godalgoti ar zelta un sudraba medaļām, vienu prēmiju un 3o goda diplomiem. Foto mākslas speciālisti P. Šmita kollekciju atzina par pilnvērtīgu. Viņa stereogrammas, uz kuŗām fotografiskā celā bija iekopēti bildei attiecīgie etnografijas un ģeografijas dati, bija vērtīgs mācības līdzeklis skolās. Tautskolu direkcijai viņš izgatavoja vienpadsmit tūkstoš bilžu. Izglītības ministrija gatavojās pārņemt visu Šmita kollekciju ar visiem negātiviem un autora tiesībām, bet to izjauca komūnistu iebrukums Latvijā. Tā Šmita vērtīgais mūža darbs aizgāja zudumā.

Jubilārs ar saviem uzņēmumiem aktīvi piedalījās Latvijas' konvarsācijas vārdnīcas sagatavošanā, kā arī vairāki viņa uzņēmumi pārņemti trimdas izdevumos. Latvju enciklopēdiju ieskaitot. Ar uzņēmumiem un aprakstiem viņš kupliināja Latvijas periodiku un viņa fotografijas ir sastopamas visos ievērojamākos Latvijas ģeografijas un vēstures izdevumos. Rakstījis presei arī ceļojumu aprakstus, kā arī skautu žurnālam „Ugunskurs". Trimdā jubilārs no savām ceļojumu atmiņām uzrakstījis aprakstus par Latvijas upēm.

Latvijā Š. bija ievēlēts par goda biedru Latvijas fotografu biedrībā, vienu laiku būdams tās prīnieks. Darbojies arī daudzās citās organizācijās. Trimdā ir biedrs veco strēlnieku biedrībā, Daugavas Vanagos un Latviešu nac. centrā. P. Šmits arvien vēl cer ar savām acīm skatīt dzimteni.

V.

Jauna rakete

Sav. Valstu valdība ir paziņojusi, ka jau vistuvākā laikā paredzējusi izmēģināt kosmosa spēs sasniegt 1000-4000 jūdžu augstumu. Raķeti (kuŗu gaisā rēs baloni) apm. 100.000 pēdu augstumā.

MAINĀM ATKAL JAUNĀS GRĀMATAS PRET VECAJĀM

Par pilnu vērtību mainām agrākos trimdas izdevumus pret jaunām grāmatām. Piesūtiet sārakstus, nosūtīsim jums savus.

LATVJU GRAMATA, P.O. Box 332, Waverly, IOwa,

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

JAUNA ADRESE

Sākot ar 28. sept. DV Montreālas nodaļas adrese būs: Mr. J. Gributs, 10189 Cobourg St., Apt. 8, St. Michel, Montreal, Que.

LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMI TORONTO

CKFH raidītājā, vilnis 1400, katru piektdienu, pl. 10 vak.

LNAK
DARBS UN NODOMI

PROF. P. LEJIŅŠ PIEDALĪSIES 18. NOVEMBRA SVINĪBĀS TORONTO

LNAK valdes sēdē priekšsēdis A. Svenne ziņoja par 18. nov. sarīkojuma rīcības komitejas sēdi un veiktajiem priekšdarbiem, par ko jau agrāk ziņots mūsu laikrakstā. Tagad noskaidrots arī telpu jautājums — sarīkojums notiks Centrālā tehnikuma telpās 16. novembrī, plkst. 20.00. Saņemta arī pozitīva atbilde no ALA's priekšsēža prof. P. Lejiņa, kas acināts teikt svētku runu. Sarīkojuma mākslinieciskā daļa vēl nav noskaidrota, šī jautājuma kārtošana turpinās. Par LNAK pārstāvjiem 18. novembra rīcības komitejā valde apstiprināja A. Svenni, A. Staģānu un K. Tanni. A. Svenne aicinās piedalīties un teikt svētku runu 18. nov. sarīkojumā Hamiltonā, kas notiks arī 16. novembrī.

Valdes sēdes turpinājumā politisko jautājumu referents J. Lejiņš sniedza pārskatu par sarīkojuma mākslinieciskās daļas sagatavošanu, kā arī par vispārējo politisko stāvokli Latvijā un Latvijas brīvības cīņu. Pēc viņa ierosinājuma, kas tika pieņemts, valde nolēma griezties pie visām latviešu organizācijām savus varbūtējos ierosinājumus politiskos jautājumos saskaņot ar LNAK starpniecību. Bez tam valde pilnvaroja referentu J. Lejiņu paziņot attiecīgām valdības amatpersonām, ka par Kanadas latviešu kopējām prasībām atzīstamas tādas, kas iesniegtas caur LNAK kā vispārējās demokratiskās vēlēšanās ievēlētu organu. Pēc referenta ierosinājuma valde pilnvaroja viņu sagatavot iesniegumu par pavalstniecības likuma grozīšanu, lai tiktu novērstas diskriminācijas pret pavalstniecības iegūvējiem — ieceļotājiem. Pārrunāja arī iespēju par kāda latviešu kandidēšanu uz pilsētas valdes locekļa amatu Toronto pilsētas pašvaldības vēlēšanās, ja rastos attiecīgs kandidāts.

A. Svenne nolasa TLB iesniegumu, kuŗā tā lūdz darīt visu iespējamo, lai novērstu ieceļošanas ierobežojumus Kanadā. V. Upeslācis, kas piedalījies etnisko grupu pārstāvju pieņemšanā pie immigrācijas ministra, paskaidroja, ka šie ierobežojumi radušies uz iepriekšējās valdības lēmumu pamata un domāti bezdarba mazināšanai ziemas periodā. Kā immigrācijas ministrs paskaidrojis, tad jau tuvākā laikā šie ierobežojumi tiks atcelti un ieceļošana varēs turpināties līdzšinējā gaitā.

Valdes sekretārs J. Bārs nolasa apsveikuma vēstuļu izmaiņu sakarā ar Kanadas parlamenta vēlēšanām un valdības maiņu.

Par jaundibinātās jaunatnes nozares vadītāju vienbalsīgi ievēlē LNJAK valdes izraudzīto kandidāti T. Kronbergu, uzdodot viņam izraudzīt savus līdzstrādnekus, sastādīt darbības programmu un sniegt LNAK valdei par to ziņojumu.

Par mācības līdzekļu apgādā vadītāju apstiprina Vili Rudzīti, kas stāsies aizejošā B. Ķikuta vietā. Līdz ar to mācības līdzekļu apgāda adrese turpmāk būs: V. Rudzītis, 90 East 16-th St., Hamilton, Ont., Canada.

Sakarā ar to, ka palīdzības darba saskaņošana ziedojumu vākšanai ar kopējām ziedojumu vākšanas listēm, kas, pēc iegatavoja vienpadsmit tūkstoš bilžu. Izglītības ministrija gatavojās pārņemt visu Šmita kolekciju ar visiem negātīviem un autora tiesībām, bet to izjauca komūnistu iebrukums Latvijā. Tā Šmita vērtīgais mūža darbs aizgāja zudumā.

Jubilārs ar saviem uzņēmumiem aktīvi piedalījās Latvijas' konversācijas vārdnīcas sagatavošanā, kā arī vairāki viņa uzņēmumi pārņemti trimdas izdevumos. Latvju enciklopēdiju ieskaitot. Ar uzņēmumiem un aprakstiem viņš kupliņājis Latvijas periodiku un viņa fotogrāfijas ir sastopamas visos ievērojamākos Latvijas ģeografijas un vēstures izdevumos. Rakstījis presei arī ceļojumu aprakstus, kā arī skautu žurnālam „Ugunskurs". Trimdā jubilārs no savām ceļojumu atmiņām uzrakstījis aprakstus par Latvijas upēm.

Latvijā Š. bija ievēlēts par goda biedru Latviešu fotogrāfu biedrībā, viemu laiku būdams tās prnieks. Darbojies arī daudzās citās organizācijās. Trimdā ir biedrs veco strēlnieku biedrībā, Daugavas Vanagos un Latviešu nac. centrā. P. Šmits arvien vēl cer ar savām acīm skatīt dzimteni.

V.

FOTOGRAFIJAS ENTUZIASTA MŪŽA DARBS

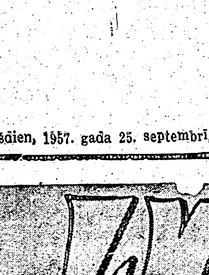

Vecais latviešu strēlnieks Pēteris Šmits 24. septembrī savas ģimenes vidū Pokipsijā pārkāpa 75. gada slieksni. Viņš dzimis Cirgaļu pagastā, Valkas apriņķi. Pārnākdams uz Rīgu strādā pilsētas uzņēmumu valdē, bet pēdējos 25 gadus līdz trimdas uzsākšanai ir vecākais kasieris Latvijas dzelzceļu virsvaldes finanču direkcijā.

Viņa mūža darbs ir fotogrāfija, ar ko nodarbojas brīvajā laikā. Viņš ir viens no dzīvajiem latviešu foto celmlaužiem. Fotogrāfijas gaitas uzsācis 1906. gadā Ukrainā, Čerņigovas guberņā. Foto mākslu apguvis pašmācības ceļā. Viņa lielajā kolekcijā gandrīz nav neviena Latvijas stūrīša, kuŗu viņš nebūtu nofotagrafējis, ietverot visas Latvijas etnogrāfiju, ģeografiju un jaunāko vēsturi.

1944. gada oktobrī atstājot Rīgu tur arī palika jubilāra sistēmatiski sakārtotā kolekcijas ar vairāku tūkstošu negātīviem un 150 tūkstošu gatavām stereogrammām. Līdz ar viņa mūža darbu Latvijā palika celtā māja un igūtais zemes īpašums Lankstiņu ciemā, Ādažu pagastā.

P. Šmita foto darbi Latvijā un ārzemēs godalgoti ar zelta un sudraba medaļām, vienu prēmiju un 3o goda diplomiem. Foto mākslas speciālisti P. Šmita kolekciju atzina par pilnvērtīgu. Viņa stereogrammas, uz kurām fotografiskā beļā bija iekopēti bildei attiecīgie etnogrāfijas un ģeografijas dati, ir vērtīgs mācības līdzeklis skolās. Tautskolu direkcijai viņš izgatavoja vienpadsmit tūkstoš bilžu. Izglītības ministrija gatavojās pārņemt visu Šmita kolekciju ar visiem negātīviem un autora tiesībām, bet to izjauca komūnistu iebrukums Latvijā. Tā Šmita vērtīgais mūža darbs aizgāja zudumā.

Jubilārs ar saviem uzņēmumiem aktīvi piedalījās Latvijas' konversācijas vārdnīcas sagatavošanā, kā arī vairāki viņa uzņēmumi pārņemti trimdas izdevumos. Latvju enciklopēdiju ieskaitot. Ar uzņēmumiem un aprakstiem viņš kupliņājis Latvijas periodiku un viņa fotogrāfijas ir sastopamas visos ievērojamākos Latvijas ģeografijas un vēstures izdevumos. Rakstījis presei arī ceļojumu aprakstus, kā arī skautu žurnālam „Ugunskurs". Trimdā jubilārs no savām ceļojumu atmiņām uzrakstījis aprakstus par Latvijas upēm.

Latvijā Š. bija ievēlēts par goda biedru Latviešu fotogrāfu biedrībā, viemu laiku būdams tās prnieks. Darbojies arī daudzās citās organizācijās. Trimdā ir biedrs veco strēlnieku biedrībā, Daugavas Vanagos un Latviešu nac. centrā. P. Šmits arvien vēl cer ar savām acīm skatīt dzimteni.

V.

MAZPULKI ANGLIJĀ

Kārļa Ulmaņa mazpulka un Daugavas mazpulkaLondonā dalībnieki 7. septembrī nodeva svinīgo solījumu. Attēlā rosīgais mazpulku vadītājs J. Kūlis ar mazpulcēniem.

Foto A. Beķeris

ED. RAMATS AIZIET NO SAVA KOŖA

Svētdien, 15. septembrī, Ed. Ramats atvadījās no sava koŗa, kuŗu viņš nodibināja 1944. g. Šverinā, Vācijā. Jau uz pirmo uzaicinājumu toreiz pieteicās 40 dziedātāju. Komūnistiem tuvojoties, Ed. Ramats pārcēlās uz Lauenburgu. Koristi bija izklīduši. Darbu vajadzēja sākt no jauna. Bēgļi mīnājās kiegelnīcā, bet mēģinājumi notika klajā laukā. Koŗa dziedājumi angliem tā iepatikās, ka tie uzdāvināja klavieres. Tad koŗi aizveda uz Saules nometni Gesthachtā. Te jau tas krietni sakuploja: 85 dziedātāji. Koris Vācijā devis vismaz 100 koncertu. Hamburgā uz sacensības pamata iedziedāti 26 koncerti raidītājā. Dziesmas uzņemtas plašēs un raidītājs lūdzis, lai atļauj tās arī citās reizēs noraidīt. Bez tam koris dziedājis amerikāņiem un angliem, kā arī sabiedriskajos sarīkojumos. Piedalījies Gesthachtā arī jaunajam dirigentam sokas tikpat labi, kā koŗa ilggadīgajam vadītājam Ed. Ramatam. Mēs sakām: „Paldies, Ed. Ramat, par mākslas sniegumu pašu un citu tautu klausītājiem!"

O. Kra

DV MINNESOTAS APV. 5 G. DARBĪBAS ATCERE

Minneapoles - St. Paulas strēlnieku kopas priekšnieks Arvīds Kleistbergs (no labās) pasniedz veltī — aploksnī DV apvienības Minnesotā priekšniekam Pēterim Arājam.

SAVIENOTĀS VALSTIS

NJUJORKA

① Archibīskapa vietnieks prāvests J. Kuļitis pirms pāris nedēļām saslimis un ievietots Unionas slimnīcā Bronksā, kur viņa stāvoklis atzīts par nopietnu. Pēdējās dienās viņa veselība uzlabojas.

② Pazīstamais latviešu sociāldemokratu darbinieks Rūdolfs Pakalns no Meksikas ieradies ASV un apmeklējis vairākus latviešu centrus. Viņš ieradās arī Amerikas latviešu jaunatnes apvienības konferencē Kalamazū un nodeva sveicienus. Pakalns domā pārcelties uz dzīvi ASV. Viņš uzturas Meksikā jau apm. 15 gadus.

ČIKAGA

① Apvienības „Jaunā Dzīve" priekšlasījumu cikļā svētdien, 29. septembrī, plkst. 6 pp. Hull House teātra zālē, 800 S. Halsted St., runās Dr. Phil. Kārlis Lejasmeijers par temu „Atomu laikmeta problēmu atrisinājuma iespējas." Sekos debates.

② „Usmas zēnu dēkas" pirmo reizi izrādīs sestdien, 5. oktobrī, pl. 6 vakarā un svētdien, 6 oktobrī, pl. 5 pp., piedaloties aptoram K. Ķezberam kā viesim. Ieejas maksa $1.50 visās vietās. Skolēniem un stud. $0.50, bērniem līdz 5 gadiem ieeja brīva. Izrādes notiks Hull House zālē, 800 S. Halsted St. Kase atvērta stundu pirms sākuma. Biļetes iepriekš piepr. pa tel. MOnroe 6-5399 darbdienu vakaros no pl. 7-9.

MILVOKI

① Milvoku aktieŗu kopa 19. okt., plkst. 7,30 vakarā rīkos J. Jaunsudrabiņa komēdijas Jo pliks, jo traks izrādi. Izrāde notiks Jewish Community Center telpās, režiju vadīs P. Ozols. Pirms izrādes Dr. phil. J. Cedriņš no Čikāgas pastāstīs savas atmiņas par tikšanos ar populāro rakstnieku. Izrādes atlikums ir paredzēts kā balva sirmajam rakstniekam sakarā ar viņa 80 gadu dzimšanas dienu.

② „Milwaukee Sentinel" 14. sept n-rā bija ievietojis māc. Kristapa Caunes, viņa kundzes Silvijas un meitas Astrides fotouzņēmumu, kā arī rakstu par mācpītāja gaitām Latvijā krievu un vāciešu okupācijas laikā. Rakstā vēl bija minēts, ka Caunes gimene nav vairs nekādi bēgļi, bet gan naturālizēti ASV pavalstnieki. Mācītājs Caune uz Milvokiem pārceļas, lai uzņemtos Church draudzi.

③ Milvoku latviešu ev.-lut. Sv. Jāņa draudzes rīkotais bazārs, kas notika 14. septembrī, ir jāuzskata par labi izdevušos. Priekšnesumu daļā tika uzvests Dz. Freimaņa skečs Divkauja pilī, E. Leimaņa režijā.

GRAND RAPIDI (MICH.)

① Latvijas universitātes dibināšanas atceres akts, ko kopēji rīko šejienes akadēmiskās saimes, notiks 28. septembrī, plkst. 19:30 Latviešu bbas telpās. Aktā runās prof. Edmunds Šmits par tematu „Nacionālisms kristīgajā novērtējumā". Pēc tam Ed. Šmita klavieru koncerts. Ieradīsies visi tautieši.

② Jaunatnes pulciņa Pērses sapulce 14. septembrī Latviešu b-bas telpās bija neparasti kupli apmeklēta un tajā piedalījās pāri par 50 pārtiesīgu biedru. Jaunieši vēl var lepoties ar to, ka viņiem līdz šim nav bijušas sevišķas grūtības ar kandidātu izraudzīšanu pārvaldes amatiem. Arī šoreiz uz vakti un revīzijas komisiju kandidēja taisni 26 kandidāti. Turpmākajam darbības gadam par priekšnieku tika izraudzīts Eriks Ziediņš, bet valdes locekļiem Ansis Ābele (iekšlietu sekretārs), Anna Hermane (biedrzine), Māra Jansone (mantzine), Vilmārs Kukainis (kasieris), Ligita Roziņa (priekšn. vietn), Maija Roziņa, ārlietu sekretāre). Revīzijas komisijā: Ināra Kalnraupa, Ivars Roziņš un Gunārs Ziediņš. Jaunieši vēl pārrunāja dažus jautājumus atiecībā uz sadarbību ar Latviešu biedrību un Pulciņa turpmākām gaitām.

③ Latviešu ev.-lut. Vienības draudzes sapulcē 15. septembrī, kuŗā piedalījās 40 draudzes locekļu, vadīja padomes priekšsēdis A. Rutmanis .Sapulce bija sasaukta sakarā ar mācītāja Ašgas pabalsta pieprasījumu no sinodes un budžeta pieņemšanu nākošajam gadam. 1958. gadam piemaksu mācītāja algai nolēma lūgt 600 dol. apmērā un vienojās iestāties latviešu draudžu apvienībā, pagaidām neuzstādot kandidātus pārveldes amatiem. Draudzes priekšnieks A. Rutmanis informēja, ka budžets pirmajā pusgadā izpildījies apmierinoši. Māc. J. Lazda savukārt pastāstīja par Pasaules luterāņu federācijas kopsanāksmes norisi Mineapolē. 6. oktobrī draudze rīkos plaujas svētkus, bet 29. septembra dievkalpojumā piedalīsies prof. Edmunds Šmits, bet pēc tam viņa referāts baznīcas apakšējā zālē. V. Z.

KALAMAZU

① Aktīvi sabiedriskie darbinieki, bij. Latviešu b-bas nama izbūves darbu vadītājs J. Meija un dāmu komitejas priekšniece E. Meija sekojošās dienās pārcelsies dzīvot uz Lansingu. J. Meija jau labu laiku saistījies darbā „Hausman Steel Co" Lansingas un Grand Rapidu nodaļās. Arī Jānis Meija juniors latviešu sabiedrībai labi pazīstams kā uzņēmīgs skauts, labs latviešu skolas skolnieks un sevišķi apdāvināts aktieris.

Latviešu b-ba lūdz pieteikt adviešu bbas telpās. Aktā runās prof. reses visiem jaunlebraukušiem un dzīves vietu mainījušiem tautiešiem, ziņojot biedrzinim A. Rāvam, tel. FI 2-0783, lai biedrībai būtu iespēja ikkatru tautieti informēt par sabiedrisko dzīvi un jaunākajiem sarīkojumiem. Latviešu b-bas ņama telefona numurs ir FI 5-9707.

● Kalamazū latv. ev.-lut. draudzes dāmu komitejas teātra grupa 20. oktobrī viesosies Saginavā, izrādot R. Rolļa iestudētās „Čaukstenes".

① Māc. A. Piebalgs un māc. V. Vārsbergs 14. septembrī salaulāja Ainu Jundi ar Elmeru J. Osborn.

② Jaunatnes kopas gadskārtējā pilnsapulce ar valdes pārvēlēšanām notiks 27. septembrī.

Jauna rakete

Sav. Valstu valdība paziņojusi, ka jau vistuvākā laikā tā paredzējusi izmēģināt raķeti, kas spēs sasniegt 1000-4000 jūdžu augstumu. Raķeti izšaus no platformas (kuŗu gaisā turēs baloni) apm. 100.000 pēdu augstumā.

SARKANIE MILJONĀRI AMERIKAS KONTINENTĀ

Raksturīgu Amerikas bagāto, bet ne „lielo brāļu" dzīves ainu sniedz pazīstmais politiskais nedēļas laikraksts „Times" vienā no saviem pēdējiem numuriem, attēlojot kādu bāgāto komūnistu modes apskati kādā elegantā Manhetemas parka apvienijas apartamentā. Starp viesiem bijis novelists Hovards Fasts („Pilsonis Toms Peins"), kas komūnistu partijai pieslējās 1943. gadā, ieguva Staļina godalgu 1953. gadā, bet pameta komūnistu partiju pēc Ungārijas notikumiem ar lielu troksni. Šinīs viesībās, stāsta Fasts, „sarkano aristokratiju" veidojuši šādi ļaudis:

kāda sieviete miljonāre, kas bija vakara saimniece, bet atteicās sarunāties ar Fastu, jo atzina to par „renegātu";

kāds bagāts „restorānu ķēdes" īpašnieks, kas reiz bijis krodzinieks un nosaucis vienu no Fasta draugiem — konservātīvajiem komūnistiem — par „notaku devēju, oportūnistu un renegātu;

kāds miljonārs - auglotājs, kas kādu citu konservātīvu komūnistu apzīmējis par „utainu FBI aģentu";

kāda sieviete $5.000,- sermuļu kažokā, kas zvērēja Fastam, ka, „jābūt tikai vienam ceļam vienam vienīgam. Būs brāļu kaŗš, barikādes un strādnieikem būs jācīnās un jāmirst, kamēr asinis pa ielām plūdīs kā ūdens";

kāds veikalnieks ar lellei līdzīgu sievu $10.000,- tērpā un dārglietās; tā dusmīgi uzbrukā Fastam: „Nu, kas tad ir ja Ungārijā nomira 25.000 cilvēku! Par šādām lietām nākas samaksāt. Jūs esat dzeltens! Dzeltens! Dzeltens!"

Par šiem pārtikušajiem sarkanajiem Fasts raksta: „Es vilcinātos attēlot šo ainu novelē, jo tai nav veselam prātam saprotama pamatojuma, iznemot tās patiesīgumu. Tā bija tikai saujiņa vienā telpā, bet visā valstī mentālie revolucionāri, salona sarkanie ,dzīvojamās istabas kareivji. sermuļnos tērptas „strādnieku" klases sabiedrotās, raudāja, ka tāds cilvēks kā es nodevis „svēto komūnisma" lietu — bet tagad vismaz es zinu, no kā es esmu aizgājis."

Interesanti, ka galvenie bagātie ASV vadošie komūnisti atraduši patvērumu Meksikā, kur dzīvo sekojoši amerikāņu biedri:

Frederiks Vanderbilts Filds, nesavaldāmais miljonārs, kas par ASV komūnistu partijas sargeņģeli kalpojis jau ilgus gadus, bijis Civiltiesību kongresa drošības naudas sekretārs, — tā fonda, kas iemaksāja drošības naudu veselai virknei ASV komūnistu līderu, kuŗus tiesāja par Smisa likuma pārkāpumiem.

Anita Bojer-Filda, Fredetika Filda sieva, agrākā Kanadas Mek Gila universitātes ķīmiķa pētnieka Raimonda Bojera sieva. Ķīmiķis Bojers izcieta 19 mēnešu cietumā sodu par Kanadas sprāgstvielu noslēpumu nodošanu Padomju Savienībai 1943./44. g.

Morics Halperins, kādreizējais Bostonas universitātes Latīņu Amerikas reģionālo pētījumu departamenta pr-dis, kas aizbēga uz Meksiku 1954. gadā pirms universitātes izmeklēšanas iestādes paredzētās iztaujas. FBI šefs J. Edgars Huvers Halperina vārdu kopā ar Harija Dekstera Vaita vārdu ievedis aizdomās turēto komūnistu aģentu sarakstā, ko tas nosūtīja 1945. gadā prezidentam Trūmenam; pēc bijušās komūnistu kurjēres Elizabetes Bentlejas izteicieniem, Halperins tai devis slepenus dokumentus un pārtijas nodevas:

Alberts Malks, lugu rakstnieks un novelists, ko 1950. gadā notiesāja kopā ar citiem līdzekļiem „Holivūdas desmita" prāvā par Kongresa nievāšanu,

(Turpinājums 8. lpp.)

OTAVAS KONFERENCES PRIEKŠVAKARĀ

LA Londonas līdzstrādnieka politiskās piezīmes

Glosteras papildus vēlēšanas, kas notika pagājušajā nedēļā, gais, kas radījis nelielu satraukumu, ir tas, ka lords Helišams ir konservātīvo konservātīvais . . .

Šīs maiņas konservātīvo partijā, valdībā, atbruņošanās konferences izjukšana, Kipras problēma,Sīrijas agresīvā nostāja, Izraēlas bailes — visi šie notikumi nodarbina Mekmillana valdību un visas šīs raizes ieliktas Anglijas finanču ministra ceļojuma somā, jo viņš dosies uz Kanadu, lai spriestu par jauniem Apvienotās Karaļvalsts saimnieciskajiem plāniem.

Laikraksti visnopietnākos vārdus veltī šai konferencei, kuŗai jāatrisina mārciņas sfairā radušās grūtības, kapitāla ieguldījumi mazāk attīstītajās valstīs un brīvāka tirdzniecība Apvienotās Karaļvalsts valstu starpā. Finanču ministru uz Kanadu pavadīs sērs Dēvids Ekles un ministrs Maudlings — konservātīvo partijas un valdības labākie saimnieciskie eksperti. Konference, ko sasauks uz Kanadas premjēra Difenbeikera ierosinājumu, būs pārlādēta grūtībām un daudziem šķietami nepārvaramiem šķēršļiem.

Nav noliedzams tas, ka konference būs spiesta runāt par mārciņas sfairu un valstu saimniecisko liberālizāciju, kas var būt saistīta ar diezgan lieliem upuriem. Bet visgrūtākais — Tornikroftam būs jāpārliecina pārējie delegāti, ka Apvienotās Karaļvalsts intereses ir pirmajā vietā un tikai tad pašiem savas.

Galvenie principi, kuŗus Tornikrofts ved Difenbeikeram, gan ir pilnīgi skaidri — brīvai tirdzniecībai Apvienotās Karaļvalsts valstu starpā jātiek koordinētai ar Eiropas brīvās tirdzniecības plānu. Nav arī šaubu par to, ka Tornikrofts mēģinās pēc iespējas vairāk nodrošināt ražojumu tirgu Kanadā, kā arī pārējās pašu zemēs. Bet tajā pašā laikā finanču ministram jānodrošinās pret nevajadzīga daudzuma lauksaimniecības ražojumu ieplūšanu britu salās. Kaut kādas saistības šajā jautājumā varētu nopietni apdraudēt brīvo Eiropas tirdzniecības plānu.

Otrs uzdevums, ko Tornikrofts noteikti ved līdzi sev, ir — nepieciešamība pārliecināt Kanadas premjēru, ka nekavējoties pēc Otavas konferences jānotiek jaunai saimnieciskai konferencei ar brīvās Eiropas tirdzniecības plāna valstīm. Ja tas izdodas, ja tiek panākta ne tikai Apvienotās Karaļvalsts saimniecības un tirdzniecības liberālizācija un koordinēšana, šajā procesā iesaistot arī Eiropu, tad problēmas par „dolaru trūkumu", „deficītu mazāk attīstītās valstīs" un mārciņu sfairas financiālā nodrošināšana varētu tikt atrisinātas, kaut arī varbūt ar nelieliem upuriem no katras valsts puses, ieskaitot Angliju.

Apvienotās karaļvalsts saimnieciskās konferences iznākums ir nozīmīgs ne tikai Anglijas valdībai, bet galvenokārt konservātīvo partijai, jo vienošanās un izdevīgi nolīgumi stiprinātu valdības 'un partijas stāvokli saimnieciski un politiski

Šīs konferences ierosinātājs ir Džons Difenbeikers,kuŗa plāniem būs varbūt izšķirēja nozīme, tāpēc angļi cer, ka Kanadas jaunais premjērs savus Londonā deklarētos ieskatus nebūs grozījis.

Guntis Zariņš.

CEĻA VĀRDI

Tikpat liels, cik ir apbrīnotāju pulks, ir arī skauģu pulks. Seneka

★

„Vai tu tomēr nevarētu mazliet saņemties, draugs Servins, un apdomāt, ka tu esi dzimis par cilvēku." Servins Sulpicins.

★

Domā par to, kas tev vēl jādara; to, ko esi jau padarījis — aizmirsti.
W. Ebnere- Esenbacha

★

Katra māksla vispirms ir — amats. Bet, ja tai nav amata pamati, tā vispār nav nekas.
Meistars Leonards.

MAINĀM ATKAL JAUNĀS GRĀMATAS PRET VECAJĀM

Par pilnu vērtību mainām agrākos trimdas izdevumus pret jaunām grāmatām. Piesūtiet sarakstus, nosūtīsim jums savus.

LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly, IOwa, USA.

Mūsu laikraksta pārstāvis

ANGLIJĀ

G. Zariņš, 11 Alexandra Gdns, London, N. 10. Tel. TUD 0871, pieņem un sniedz informāciju, pieņem jaunus abonentus, kā arī abonementu pagarinājumus.

Cilvēki, kas savu dzīvi vada ar tausti un dzirdi

Kanadas neredzīgo institūts Toronto, kurā atbalstu radis arī latvietis K. Riekstiņš

Bayview ielu 929. numurā šķērso kāds viadukts, uz kura chys Lantana lapas atgādina redzami četri burti — CNIB. Pie šī viadukta bieži piestāj autobusi, lai no rītiem izlaistu, bet vakaros atkal uzņemtu cilvēkus ar baltu spieķīti rokā. Tie ir nelaimīgie, kas zaudējuši acu gaismu un savu dzīves iztiku un garīgo atbalstu gūst iestādē, uz kuru ved viadukts ar četriem minētiem burtiem. Šī iestāde ir Kanadas neredzīgo institūts (The Canadian National Institute for the Blind), kas savu galveno mītni iekārtojis ļoti plašās un modernās galvenais direktors E. A. Beijaunceltnēs 3 miljonu dolaru vērtībā.

Neredzīgo institūts aptver vairākas ēkas, kas savā starpā savienotas ar speciāliem gaiteņiem, lai neredzīgie varētu ērti pārvietoties. Galvenajā ēkā iekārtotas telpas administrācijai ,kas aprūpē visas Kanadas mērogā vairāk kā 22.000 neredzīgo, un tai pakļautas ap 50 pārstāvniecību provincēs. Turpat iekārtota arī ļoti plaša bibliotēka un lasītava, kur pieejami ap 15.000 izdevumu neredzīgo rakstā. Atsevišķā ēkā iekārtotas darbnīcas, kas regulāri nodarbina 320 neredzīgo un zināmu skaitu arī specāliem gadījuma pasūtinājumiem. Sievietes nodarbinātas šūšanas darbnīcā, kur gatavo dažādus apģērbus lielajiem preču namiem. Vīrieši nodarbināti pie grozu pīšanas un dažādu suku gatavošanas, pie kam daudzi redzami apkalpojot speciālas mašīnas. Iepazīstoties ar darbnīcām, darba gaitu un gataviem ražojumiem, nezinātājs nepateiks, ka to veikuši neredzīgi cilvēki. Uz to norāda vienīgi speciāla dzeltena zīmīte, ko derētu ievērot arī pircējiem, lai ar saviem pirkumiem atbalstītu neredzīgo darbu, tā palīdzot viņu dzīves veidošanā. Blakus ēkā iekārtota virtuve un piemērota ēdamzāle, kur ārstēšanās gaitu Rīgas, Varšavas un Prāgas slimnīcās. Pēc apkalpo ne tikvien darbnīcās strādājošos, bet arī tos 140 nodarbinātos, kas pastāvīgi dzīvo neredzīgos, kas pastāvīgi dzīvo institūta telpās. Starp tiem ir veci ļaudis un vieninieki. Toronto dārzu klubs (The Garden Club of Toronto) ierīkojis speciālu parku neredzīgo atpūtai un priekam. Redzīgajiem šis parks dod krāšņu baudījumu, bet neredzīgie to pašu izjūt ar tausti, ožu un dzirdi. Apses pat bezvēja dienās ar savu šalkoņu rada mūziku, ko pilnībā saprast var tikai tas, kura acīm dabas krāšņums liegts. Tāpat dārzā atrodami augi, kuru krāšņumu var izjust ar tausti, piem., Staķ. Riekstiņš uzņemas tās vadību, kaķa ausis. Laižot tās caur pirkstiem rodas sajūta it kā glāstītu šo iemīļoto mājas dzīvnieku.

Atbilstoši ir iekārtotas atpūtas telpas, kur var nodoties mūziecīšanai, speciālu klavieru spēlei un dažādiem cita veida laika kavēkļiem. Institūta vaditājs ir darījusi visu iespējamo, lai šiem likteņa piemeklētajiem cilvēkiem viņu dzīvi patīkamu pēc iespējas pilnvērtīgāku un patikamāku. Institūta Beikers, acu gaismu zaudējis jau 1915. gadā Pirmā pasaules kara laikā. Bez viņa administrācijā nodarbināti arī vairāki cilvēki neredzīgie. Pašreiz šis institūts ar moderno jaunbūvi, kas aizņem turpat divus pilsētas blokus, ir viens no labākajiem visā pasaulē.

Ar prieku varam atzīmēt, ka ar Kanadas neredzīgo institūta gādību šeit ieceļojuši arī vairāki acu gaismu zaudējušie latvieši. Viens no tiem ir Konrāds Riekstiņš, kas acu gaismu zaudējis ciņās pie Opočkas 1944. gada jūnijā. Kādai mīnai sprāgstot viņa tiešā tuvumā, visvairāk cietusi seja un rokas, pie kam tik likteņīgi, ka pilnīgi zaudēta redze. K. Riekstiņa stāvoklis ir grūtāks kā daudziem citiem neredzīgajiem, jo viņam bojāti arī roku pirksti, kas traucē neredzīgo grāmatu lasīšanu. Sāpīgais likteņa trieciens K. Riekstiņu nav tomēr pārvērtis dzīves nicinātājā, bet pavēris viņa sejā labsirdīgu saprašanās smaidu un stipru gribu visu grūtumu pārvarēšanai. Apveltīts ar labu atmiņu, K. Riekstiņš labprāt pastāsta savu dzīves gājumu, ar sirsnību pieminot visus tos cilvēkus, kas viņam grūtos brīžos sniegušī palīdzīgu roku. K. Riekstiņš pārcietis ilgo un grūto ārstēšanās gaitu Rīgas, Varšavas un Prāgas slimnīcās. Pēc tam nonācis Austrijā, kur iemācījies neredzīgo rakstu un sagatavojies arī suku gatavošanas darbam. Viņš dabūjis iepazīties arī ar gūstniecības apstākļiem, kādu laiku pavadot nometnē Zalcburgas apkārtnē. No turienes nonāceis Glikštatē, kur viņu ar Latvijas Sarkanā Krusta palīdzība izdevies atbrīvot un ievietot Libekas slimnīcā. Pēc atbrīvošanas no gūsta K. Riekstiņš dabū izstaigāt arī vairākas DP nometnes, līdz nonāk Neuštatē, kur vēlāk vēlreiz mācās gatavot sukas. Antrodami augi, kuru krāšņumu gļu Sarkanam Krustam nodibinot neredzīgo darbnīcu, K. Riekstiņš uzņemas tās vadību, sagatavojot un apmācot ap 20 neredzīgo. Vēlāk darbnīcai likvidējoties, viņam jāpārtiek no bezdarba pabalsta līdz izceļošanai uz Kanadu.

Sākumā laiks arī Kanadā K. Riekstiņam nav visai viegls, jo vispirms jānobeidz angļu valodas kursi un jāpārtiek no neliela pabalsta. Drīzi vien viņš tomēr dabū pastāvīgu darbu neredzīgo institūtā un tā dzīve lēni, bet tomēr soliti pa solītim iet uz priekšu. Liels atbalsts ir dzīves biedre Olga, tāpat audžu meitas, kas vienmēr bijušas laipnas un palīdzīgas. Tāpat jūtams bijis arī DV organizācijas atbalsts. Tagad pēc daudzajiem grūtību pārvarētiem gadiem K. Riekstiņš var justies drošāki, jo ar neredzīgo institūta aizdevumu viņš iegādājis savu mājiņu, kur arī DV KV bijusi izpalīdzīga aizdodot $500.00 Visus maksājumus un formālitātes kārto neredzīgo institūts, atvelkot zināmu daļu no katras nedēļas algas, kas visumā nav liela, tikai nedaudz pārsniedzot $30.00. Tomēr darba apstākļi ir piemēroti un arī nodrošināta medicīniskā palīdzība, pie kam par izpeļņu līdz $1500,00 gadā nav jāmaksā nodokļi. Arī atvaļinājuma laikā neredzīgie var lietot visāda veida zemes ceļu satiksmes līdzekļus bez maksas, kas gan neattiecas uz viņu pavadoņiem.

K. Riekstiņš par savas dzīves grūtajiem brīžiem nesūdzas. Tos pārvarējis ar labsirdību un stipru gribu, ar dzīves biedres palīdzību, kas lasa priekšā latviešu grāmatas un laikrakstus, labprāt seko latviešu dzīves notikumiem. Palaikam viņš redzams latviešu sarīkojumos un itin bieži DV mītnē, kur dažkārt kavējas atmiņās par aizvadītiem laikiem.

R. N.

Neredzīgais K. Riekstiņš maizes darbā.

MAINĪSIM MARKAS UN CINĪSIMIES TĀLĀK!

Mārtiņš Dziedzeris komentē trimdas aktuālitātes

„Kāds tautietis, repatriējoties uz dzimteni, esot līdzi paņēmis trīsdimdienu adreses un fotogrāfijas tādējādi galīgi paralizēdams mūsu atbrīvošanas ēiņu. Avīžu ziņa.

Mani, tāpat kā lielāko cilnītāju daļu, šī nepatīkamā ziņa pārsteidza tieši pie apmācībām. Tāda grupiņa bijām sapulcējušies manas mājas bekjardā, kur vingrinājāmies granātu mešanā. Izdzertās alus kanniņas mēs mēģinājām iemest suņu būdā, kas atradās uz kaimiņa grunts. „Kaimiņš kaimiņam" — ir vecs latviešu tikums, kas arī trimdā jāspodrina. Daži korķēja vaļā pudeles, lai no tām varētu pagatavot „Molotova kokteiļus". Pirms tam, protams, pudeles saturs ir jālītukšo, lai to vēlāk varētu piepildīt ar benzīnu un mest pret ienaidnieka tankiem, kad pēdējā kaujā beidzot ies vaļā.

Bet te pie mūsu pulciņa pienāk Vilis Dzeroklis un tādā kā aizkapa balsī saka: „Večī, mēs esam nodoti!"

Vilim bija autentiskas ziņas, ka kāds repatriants līdzi sev esot aizvedis mūsu adreses un—galvenais! — mūsu fotogrāfijas. Acīmredzot, viss tas tiks nodots mūsu ienaidniekam. Par informācijas pareizību nebija iemesla šaubīties, jo Vilim rokā bija avīzes izgriezums, ko viņam bija piesūtījusi kāda tālāka radiniece no veco laužu mītnes Vācijā. Izrādās, ka šī Vila radiniece sarakstās ar savas vedeklas otrā vīra tēva māsu Amerikā, kas lasa itin visas latviešu avīzes, arī tās, kas iespiestas poļu burtiem krustvārdu mīklu tehnikā.

Jā, mīļie tautieši! Stāvoklis tagad ir gaužam nopietns. Dažs varbūt teiks, sak, kāda tur nozīme tādām adresēm, ar kārām visas telefona grāmatas ir pilnas, un kur bez tam šodien gandrīz taču katrs ar saviem piederīgiem dzimtenē sarakstās.

Tik vienkāršas tās lietas tomēr vis nebūs. Vismaz man personīgi ir skaidrs, ka manu adresi ienaidniekam kāds jau labi sen ir iztīrgojis. Jā, tagad man daudz kas noskaidrojies. Beidzot es saprotu, kas man tos 7 fotogrāfus kaklā uzlaida, tiklīdz sievai puika bija piedzimis. Tagad es saprotu, kas tiem piena piegādātājiem manu adresi ieteva, kad viņi savā starpā sacentās, kurš mani ātrāk rītā no miega uzcels. Dažreiz es pat netiku aci aizdarījis, kad viņi tūlīt pēc pusnakts sāka pie manām durvīm grabināties. Un kas tad cits būtu manu adresi visiem tiem aģentiem iedevis, kas mani mūžīgi apgrūtinājа gan ar putekļu sūcamiem, gan apdrošināšanām, gan kapa vietām jaunajos kapos? Kāpēc man pa telefonu zvanīja un saldā balsī bēbī fūdu piedāvāja?

Draugi, nebūsim naīvi! Tas ir aukstais karš, ar ko ienaidnieks grib sagraut mūsu nervus, un tāpēc, lūk, viņam tomēr ir vajadzīgas mūsu adreses.

Bet kā tad ar tām fotogrāfijām, dažs varbūt jautās? Vai tad mēs paši neesam tās dučiem uz Latviju sūtījuši, visus vajadzīgos komentārus ieskaitot? Un vai tad visas latviešu avīzes nav pilnas ar mūsu sabiedriskiem darbiniekiem, māksliniekiem un tautiešiem no visdažādākiem dzīves gājumiem?

Draugi, arī te noteikti ir kāds knifis! Bija taču teikts, ka tas repatriants galvenokārt fotografējis tautiešus sarīkojumos un viesībās. Vai tad te viss nav skaidrs kā uz delnas?

Šodien visas tās bildes jau noteikti ir Maskavā, kur lietpratēju komisija, sastāvoša no Molotova, Kaganoviča, Malenkova un citiem speciem, rūpīgi pētą mūsu bildes. Vēlāk viņi izgatavos grafiku, kas uzskatāmi parādīs, kādas dzērienu markas trimdinieki lieto visvairāk. Zinot mūsu noslieci uz vienu vai otru marku, viņi tad varēs mūs vēlāk apkarot, nekļūdīgi trāpot pa vārīgāko vietu.

Tagad arī beidzot ir skaidrs, ka šo lielo Kremļa dūžu atstādināšana no amatiem ir bijis tikai veikls Nikitas triks acu apmānīšanai, jo viņam šie viri bija vajadzīgi daudz svarīgākiem uzdevumiem, proti, mūsu sarīkojumu bilžu zortēšanai un pētīšanai.

„Draugi, mēs esam nodoti!" sauca kāds, kas slikti panesa skoču, bet, gribēdams iziktīes smalks, to dzēra atšķaidītu ar ūdeni.

„Un kāpēc mūsu centrālās organizācijas nekā nedara?" iekarsis sauca Ģirts Ziepnieks. „Kāpēc mūsu sūtņi neizdod komunikē, lai nomierinātu satrauktos prātus?" viņš vēl turpināja.

„Nu ir visa mūsu cīņa galīgā dēļ!" sauca visi cits caur citu. Arī man tā vien liekas, ka nav vairs izredžu šai likteņīgajā cīņā pastāvēt, pēc tam, kad ienaidnieka rokās krituši tik vitāli materiāli.

Bet laiks jau dziedē visas brūces ,un šodien arī manas pesimisms vairs nav tik melns, kā tas bija pēc šī Vilja likteņīgā paziņojuma. Tā vien liekas, ka labie gari mūsu trimdas saimi gaužī neatstās.

Vakar, kad pie manis atkal bija atnācis Vilis, viņa seju rotāja tāds pārlaicīgs, visu zinošs smaids.

„Zini ko, Mārtiņ" viņš teica, „mēs tikai mainīsim markas un — cinīsimies tāpat tālāk!"

Mārtiņš Dziedzeris

VAĻAS BRĪŽOS

GAISĀM GALVĀM

MEITENE UN KĀDREIZ SLINKAIS PUISIS (56)

Viņa kādreiz bija pavisam maza, nerātna meitene, paslinka, neuzmanīga arī: vienudien izsita loga rūti un nogāza ,sadauzīja puķupodu. Domāja: nebūs vis labi, par to māmiņa sodīs, varbūt pat nopērs, e, — kam nu tā vajadzēja notikt! Bet gaidāmais sods tomēr izpalika.

Draugi, nebūsim naīvi! Tas ir aukstais karš, ar ko ienaidnieks grib sagraut mūsu nervus, un tāpēc, lūk viņam tomēr ir vajadzīgas mūsu adreses.

Bet kā tad ar tām fotogrāfijām, dažs varbūt jautās? Vai tad mēs paši neesam tās dučiem uz Latviju sūtījuši, visus vajadzīgos komentārus ieskaitot? Un vai tad visas latviešu avīzes nav pilnas ar mūsu sabiedriskiem darbiniekiem, māksliniekiem un tautiešiem no visdažādākiem dzīves gājumiem?

Draugi, arī te noteikti ir kāds knifis! Bija taču teikts, ka tas repatriants galvenokārt fotografējis tautiešus sarīkojumos un viesībās. Vai tad te viss nav skaidrs kā uz delnas?

Šodien visas tās bildes jau noteikti ir Maskavā, kur lietpratēju komisija, sastāvoša no Molotova, Kaganoviča, Malenkova un citiem speciem, rūpīgi pētą mūsu bildes. Vēlāk viņi izgatavos grafiku, kas uzskatāmi parādīs, kādas dzērienu markas trimdinieki lieto visvairāk. Zinot mūsu noslieci uz vienu vai otru marku, viņi tad varēs mūs vēlāk apkarot, nekļūdīgi trāpot pa vārīgāko vietu.

Tagad arī beidzot ir skaidrs, ka šo lielo Kremļa dūžu atstādināšana no amatiem ir bijis tikai veikls Nikitas triks acu apmānīšanai, jo viņam šie viri bija vajadzīgi daudz svarīgākiem uzdevumiem, proti, mūsu sarīkojumu bilžu zortēšanai un pētīšanai.

„Draugi, mēs esam nodoti!" sauca kāds, kas slikti panesa skoču, bet, gribēdams iziktīes smalks, to dzēra atšķaidītu ar ūdeni.

„Un kāpēc mūsu centrālās organizācijas nekā nedara?" iekarsis sauca Ģirts Ziepnieks. „Kāpēc mūsu sūtņi neizdod komunikē, lai nomierinātu satrauktos prātus?" viņš vēl turpināja.

„Nu ir visa mūsu cīņa galīgā dēļ!" sauca visi cits caur citu. Arī man tā vien liekas, ka nav vairs izredžu šai likteņīgajā cīņā pastāvēt, pēc tam, kad ienaidnieka rokās krituši tik vitāli materiāli.

Bet laiks jau dziedē visas brūces ,un šodien arī mans pesimisms vairs nav tik melns, kā tas bija pēc šī Vilja likteņīgā paziņojuma. Tā vien liekas, ka labie gari mūsu trimdas saimi gaužī neatstās.

Vakar, kad pie manis atkal bija atnācis Vilis, viņa seju rotāja tāds pārlaicīgs, visu zinošs smaids.

„Zini ko, Mārtiņ" viņš teica, „mēs tikai mainīsim markas un — cinīsimies tāpat tālāk!"

Mārtiņš Dziedzeris

— Bet kas tad te gaišajām galvām?

— Gaišajām galvām? Savāds šis stāstiņš: to īsot nemaz neienāk prātā, ko tas slēpj.

— Kas gan tas varētu būt?

— Šai stāstiņā kāda kalna, vairāku upju un pīlsētu nosaukumi un viens vīriešu un vairāki sieviešu vārdi, pavisam kopā deviņpadsmit īpašvārdu, kas gan šeit rakstīti ar mazo sākuma burtu, izņemot vienu.

Uzdevums gaišajām galvām: uzrādīt šos deviņpadsmit īpašvārdus!

SALIKT BALSIENUS VĀRDOS (57)

Dis do do dza ja ko li jau,
mā mā ne sve ši to tu!

No šiem balsieniem salikt vārdus, kuŗus rakstījis pazīstams latviešu rakstnieks (Kuŗš?)

(Dzejoļa divas rindas).

ATBILDE (52)

Magiskā summa ir 18, un skaitļi novietojami šā:

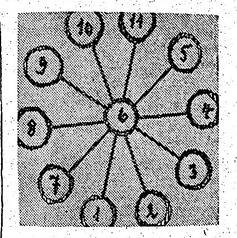

ATBILDE (53)

180.

ATRIINĀJUMS (54)

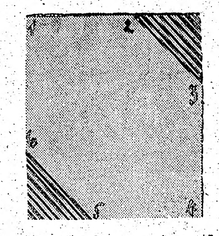

Te ir kvadrāts. Tam ir 4 stūri. Atņemt resp nogriezt 2 stūrus! Cik stūru iznāk? Seši!

ATRISINĀJUMS (55)

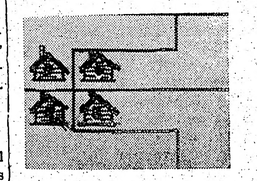

Turpinājums un atbildes sekos.

Ar Pegazu vai turbolidmašīnu

Ko īsti grib dzejnieks Andrejs P

Šādu jautājumu noteikti būs uzdevis sev katrs, kam rūp latviešu dzejas nākotne un kas dzejas darbā meklē mākslinieciskas vērtības. Šim jautājumam vairs nevaram pajet garām kā nebijušam, tas ir jāpārrunā atklātībā, jo, šķiet, to vēlas pats autors, A. P. Mierkalns, aizkardams tirās dzejas būtisko ievirzi. Ja mūsu jaunā dzejnieka pagājušā gada šajā laikrakstā publicētās domas par dzejas problēmām vēl neizraisīja viņa gribēto diskusiju, tad š. g. 20. jūlijā publicētās pārdomas to ir izsaukušas. Tiešām, mūsu dzejnieks gada laikā ir progresējis, to apliecina ne tikai viņa dzejas, bet arī nupat publicētās pārdomas, Protams ,tas ir viņa paša progress, kādu viņš to iedomājas, sekojot technikas attīstībai. **Šeit piebilstam, ka uzstādītajā jautājumā, atbildēs un izskaidrojumu meklējumos neskarta paliek jaunā dzejnieka talantība un viņa dzeju kritika izvērtēšana.** Šis rindas būs **vienīgi dzejnieka A. P. Mierkalna pārdomu kritiskas pārdomas loģiskā nemainīgo mākslas vērtību skatījumā.**

Mums katram bezgala sāp, ja kāds sabradā mūsu kosuma dārziņu loga priekšā. Mēs piedodam tam, kas to izdara neapzināmies. Bet vai var piedot tādam, kas to dara arvien no jauna zināma pašprieka kā rē? Parasti mēs tad domājam, ka attiecīgajam individam ir uznākuši graži, un var sagaidīt, ka tie pāriet. Bet ja šī gražība turpinās un pieņemas neprātā, ko tad darīt?

Šādu gražību mēs varam vērot ne tikai mūsu jaunā dzejnieka A. P. Mierkalna dzejās, bet arī viņa pārdomās par dzejas problēmām. Mums tas nemaz neinteresētu, kā viņš dzejo un ko viņš domā sava pašprieka dēļ savās mājās. Taču šāda gražība vairs nav pieļaujama bez protesta, ja to dara atklātībā un pilnvērtīgas mākslas vārdā. Ja dzejnieks savos pagājušā gadā publicētajos domu graudos mums ieteic dzejā ievest zināmu „pludlīnijas stilu", tad gada laikā viņš jau tik tālu progresējis, ka dodas gara pasaulē turbinlidmašīnā. Ak, mūsu nabaga pārējie dzejnieciņi savos Pegazos! Kā lai viņi tiek līdz Pablo turbīnlidmašīnā!

Kamēr Mierkalns atrodas savas turbofantāzijas varā, t. i. savās dzejās, tik tālu mēs neprasām pēc loģiskas domāšanas un nepārmetam arī viņa dzejai neko, jo var taču visādi izmēģināties. Bet tiklīdz nāk kā autoritātivs reformators grib, lai mēs viņu uzklausām (citādi viņš taču nebūtu licējis savas pārdomas!), viņš ir atbildīgs pret lo un mākslas aistētikas nor

Vispirms jau A. P. kalna pārdomu „Dzejas p mas" (ievietots LA 20. n-rā) ievads nepareizi cen jo dzejas progresu neva matot ,izejot no techniku tīstības pašreizējā ievirzē kareiropas gāra sfairā s mēs taču pazīstam divus gara jeb dvēseles jēdzi kultūru un civilizāciju, k kādā gadījumā nav identiski. **Civilizācijas i kultūras novads, kas technikas iedarbē, resp mieka vadībā un kalpo c ārējām dzīves nepieciešam vai komfortam. Dzeja,tu ir tīri dvēselisks gara da procukts ,kas kalpo vien vēka garīgai labsajūtai** ra baudai.

Šos abus jēdzienus gadījumā nedrīkstētu jau pā. Citādi visa mūsu ga ve pamazām, bet neat iestigs primitīvismā. Tās vas par sevi eksistējošas les: izejot no tecnikas, varam saprast dzeju (š domāsim dzejas technik

Mūsu dzejnieka norā lai mēs dzejas progresu tu technikas jaunatklā nedod nekādu atbildi u daudzajiem pāromu jautājumiem. Tie visi pa atbildēti. Jāpieņem, ka nieks tos vēl nav izdo

Apskatīsim dzejnieka pārdomu tālākā gaitā.

KNUTS LESIŅŠ

PĒDĒJĀS M

47. turpinājums

Tad **tev atklātos pilnībā, kādēļ** tieslietu zinātne, ar visām **pretenzijām un loģiskumu** un zināmiem princīpiem, ir tikai tiklu sistēma ar dažāda platuma acīm, dažos ķeras reņģes, citos brētliņi, dažos laši, dažī tīkli novelk zem ūdens pašu zvejnieku. Un dažreiz no tiek tā, ka visi tīkli ir saplosīti, lāga nedarbojas pat morāliskie principi, kas kādreiz mudinājuši radīt likumus. Ko tad?

Tu saki, ka nedarīsi nekā launa un pat nenodotu kādu manu brāli, kas 14. jūnija naktī piedalījies ļaužu deportēšanā. Par tādu darbību istenībā butū jāzino, jo mēs nezinām, par kāda veida Staļinu vai Ļeņinu tāds indivīds varētu izvirzīties. Pāris tādi uzdotiesisti, spīdzināti, pašiem spīdzinātājiem zaudējot savu cilvēka cieņu, **ja tāda vispār pastāv . . .**

Ideju vārdā var nosist, ja tās mums nepatīk jeb apdraud mūsu pašu eksistenci. Un ļaudis iet bojā arī tāpēc, ka viņi nepiekeras nekādām idejām, īstenībā tos iznīcina visvairāk. Kāda komūnistu iznīcināšana neatdos citiem zaudētājiem nekā — ne govis, ne jērus ne vistas, ne labas mūbeles un skaistus traukus, n zudušas milestības.

Kāds postīgs vilnis veļas pāri, tā ir nepiemīlig cilvēka daba pati, un tad varbūt ir labāk, ja nedomā jam tik daudz par to, cik nīstam ienaidnieku, bet — vai ir kāda milestība, kas saista zaudētājus un nela mīgos — un cik tā ir stipra, — es nezinu, un nedomā ju par kādu personīgu milestību, kuŗas dēļ sūta vien otram puķes, raksta vēstules, kaut ko iedāvina un be gās tāpat saplēš vai sadedzina. Mēs maināmies katr dienu paši — **mazliet, un mūs cenšas pārvērst . . .** B tu gribēji iet mājās?"

„Māju rīt vairs nebūs," atteica Māra, „esmu i interesēta tavā tematā — kā paši maināmies — ma liet. Liekas ka tu būtu krietni mainījies."

„Ai nē, mēs tikai neesam ilgi tikušies, un maz

GIRTS SALNAIS

67. turpinājums

Diāna bez apdoma drāzās tam pakaļ, bet zēns jau bija kāpnēs uz leju.

„Klod, paliec uz vietas!" meitene kliedza bargās dusmās. „Kamēr es tevi šodien vācu, tev jābūt pie manis."

„Mani eļļas onkulis vizinās," skriedams lejup sauca Klods.

„Paliec!" izmisīgi draudēja Diāna. „Es teikšu māmai, un tu sēdēsi istabā . . . "

„Un es pateikšu tētim, ka jūs izsitāt viņa istabas . . . "

„Klus', bandīt!" Diāna satvēra rokām galvu. Lejā aizkrita **durvis. „Tas bērns ir mums visiem** tikai par postu," **viņa bezspēcīgā un drūmā** atgriezās pie loga. Viņš vairs nav valdāms."

„Tādas lietas jāpārcieš, saka vienmēr māma," bez kādas kāres ciņai ar nenovēršamu ļaunumu, paskaidroja Beatrise.

„Bet, Bītij, viņš atklās visu, kas mums gadījās aizvakar un . . . "

„Būtu labāk pateikuši uz vietas māmai visu, dabūjuši katrs, kas katram pienākas, tagad būtu mierīga sirds. Bet jums, sievietēm, vienmēr kaut kas jāsagudro," teica Glens viebdamies.

Diāna sastinga.

„Ūh . . . Tagad mēs . . . Bet kas tajā dienā pinkšķēja? Domā, tu no manis vai ko noslēpt."

„Es no tevis nekā neslēpu," zēns uztraucās. „Es slēpu no Beatrises. Tāpēc — tāpēc, ka viņa allaž otru pamāca."

„Pamācības dažreiz der." Beatrise bija mierīga.

„Bet sirds mieram nekā," atcirta Glens, ,esi gudrs, cik gribi."

„Un nemiers tev ir tikai tāpēc, ka nepati kā nākas noslīcināt beigtos tītarēnus„ pazobojās Diāna.

„Aizmirstiet nelaimi," beidzot saskaitās arī Beatrise. „Ja ne — tūdaļ iešu un izstāstīšu visu māmai."

Laiciņu iestājās klusums. Viņi atkal sāka novērot tiltu, bet mašīnu rinda uz brīdi bija pārtrūkusi.

„Laikam beigas," gribēja teikt Diāna, bet Glens pēkšņi **ievaidējās un aizbāza** pirkstiem ausis.

„Kas tev?" **meitene** jau bija aizmirsusi stridu.

„O - o, ai jūs nekā nedzirdat?" Glens sašutis zūdījās. **„Tas koris nobendēs Kēti.** Paklausieties, kā zirgu Džimmijs stiepj, un kā putnu Besija gaudo . . . "

Viņi, aizturējuši elpu, klausījās.

Tālu, tālu no Gerriku saiešanas šķūņa, kas atradās labu gabalu nost no saimniecības ēkām īpaši ieķoptā parkā, skanēja kā žēlabas, kā vaidi, ko cietā ritmā mēģināja noturēt skarba klavieru mūzika.

„Nabaga Kēte," nerimās Glens, „tādā dienā, kad uztraukumu jau bez gala, viņai vēl jācīnās ar nemākuļiem."

„Lūk, krusttēvs Falkons, uzpulējis dzelteno, kā . . .

„Un krusttēvs Sāmuēlis," pārtrauca Diānu māsa. ,Atkal pārkrāsojis savu veco linkolnu! Zaļš, kā tomāts.

„Ū," arī Glens aizmirsa Kēti, „lielajam Dillasam arī dzīvoklis beidzot ārā no remonta. Es skriešu apskatīt. Viņš ar mani pa draugam." Glens izjoza ārā.

Beatrise saskuma un, brīdi šaubījusies, nedroši ieprasījās:

„Vai tev patīk Dillass?"

„Man riebj resni veči ar tādām sivēna acīm," Diāna nodrebinājās.

„Māma saka, ka mums no viņa jāpiesargās. Resns un nelaimīgs cilvēks neesot aplēšams."

„Lūk, Bītij, paraugies ātri . . . Kas tā par mašīnu? Slaida un tieva, kā peļu krāsniņa?"

„O — tādu redzēju krusttēva Falkona skatu logā. Iesim apskatīt."

Meitenes izskrēja pagalmā un gribēja steigties uz saiešanas šķūni, bet apjukušas palika stāvam.

Ap augļu dārza stūri pagalmā lēni iegriezās melna, slaida mašīna, un meičām pavērās mutes, mirkli tā arī palikdamas. Neredzētajos ratos sēdēja viena dāma un divi kungi.

„Skaistais grāvracis," vai zaudēdama samaņu, izdvēsa Diāna.

„Ko tu teici?" labi nesadzirdējusi, ātrā čukstā pārjautāja Beatrise.

„Es teicu — m ū s u grāvracis."

„Kā tev nav kauna man melot?"

„Ai, nerunā, Bītij, es esmu ieaugusi zemē."

„Uzmanies taču. Sievietei neklājas rādīt jūtas vīriešiem."

„Es nerādu, goda vārds, bet — bet — es esmu beigta un mīksta."

„Tādās riezēs paliec uz vietas un skaties mākoņos. Tas nekad nav aizdomīgi. Tur vienmēr ir ko redzēt. Un ja nav — var iedomāties." Beatrise mundrināja māsu, cik spēdama, un kad atbraucēji, izkāpuši no auto, pa gabalu viņas sveicināja, tās pārņēma neatvairāma kāre pēc skaļuma. Mēchaniski atņēmušas sveicienu, viņas apsviedās un skriešus traucās pa ceļam uz putnu kūtīm smiedamās stipri un bez kāda redzama iemesla. Tikušas aiz stūŗa, atspieda muguras pret sienu un ilgi tvēra pēc elpas.

„Man tevis žēl, Diāna," skumji teica Beatrise.

Diāna apkrita viņai ap kaklu un sāka šņukstēt:

„Bītij, ja tu zinātu, cik saldi es viņu mīlu! Viņš ir tik salds. Ja viņš būtu mans vīrs, es dotu viņam ēst tās ledus sukrenes . . . tās dārgās, ko māma mums pērk tikai uz Ziemassvētkiem. Atceries — ar uzrakstu — „Tu esi saldāks nekā medus, ar tevi es guļu uz saltākā ledus."

„Ai, tev ir gan grūti, Diāna. Man arī tā reiz bija, kad te strādāja mērnieki."

„Cik labi, ka tu mani saproti. Es mirtu, ja nebūtu, kam pateikt bēdas," Diāna cieši, cieši piespieda vaigu māsas vaigam, un viņu pārņēma grūtsirdīgs miers. „Es domāju — palūrēsim gar pakšķi. Varbūt viņš vēl pagalmā . . . Un, paklau, Bītij, kas tā sieviete! . . . O . . . "

Viņas pabāza snīpjus gar kūts stūri. Tēvs patlaban sveicinājās ar atbraucējiem. Diānas sirdī ievēlās kā akmens.

„Bet to sievieti — to es ienīstu."

Meitenes, nogaidījušas, kamēr tēvs ieved mājās viesus, atkal teciņus šķērsoja pagalmu, bet tiekot pie atbraucēju mašīnas, Diānai sajuka soļi. Bija jāatspiežas ar delnu pret saulē sasilušiem ratu sāniem, un no pirkstiem līdz matiem aizskrēja kā skudras liesmainām pēdām, pašas kājām kļūstot bez spēka. Sirds sažņaudzās tā, ka acīs uz mirkli ieplāja kā viegla migla, caur kuŗu, kā plakans spoks rādījās dažos soļos Beatrise.

Māsa sastomījās un palika uz vietas. Diānas sāni bezspēcīgi un maigi piespiedās mašīnai. Bija tik labi, kā senās dienās, gurumā iegulstot savā bērna gultiņā. Acis atkal atguva gaismu un, nepagriežot galvu, pa vienu plakstu kaktiņu varēja šķielēt caur logu ratu iekšpusē, **kas bija kā no dūmakaini** balta satīna, tīra un spoža kā vannas istaba.

Beatrise dziļā līdzjūtībā atgriezās pie māsas.

„Nāc, Diāna. Nevajag turēties pie bīstamām lietām."

„Man iesāpējās potīte," Diāna atsaucās vārgi, jūtot vieglu žņaudzēju krūtīs, mozdamās kā no nesamaņas. Sirds jaucēja skumjas un neizprotamu prieku, un zilās acis gaŗajās skropstās kļuva apaļas un spožas, kā jaunai pūcei, saņemušai gardāko kumosu, kāds vien jebkad nogaržots. „Kopš savas dzimšanas esmu redzējusi tūkstošiem mašīnu, bet tik skaistu kā šo, nekad," viņa **gudrā nopietnībā un cēlā izbrīnā** pagrozīja galvu, kā **cieņas pilna lēdija, kas skatītos** klēpja sunīti pēkšņi atnesam **no pagalma kāpnes,** pakāpjamies un ar ķepām pagriežam **durvju rokturi. Viņa** satvēra māsas roku un negribīgi atvilkās nost no mīļā brīnuma.

„Māma saka, ka nekas neesot tik jauks, kā īsta mīla," sacīja sviņīgi Beatrise, cildeni paceldama galvu un stīvi raudzīdamās uz priekšu. ,Man pašai, nu jau kādu mēnesi, tas nav gadījies." Bija jānopūšas. „Izkoptas jūtas dara skaistu dzīvi, viņa saka. Tāpēc mums jālasa Šekspīrs, Bairons, Šellijs un Kits, nevis jāšlaukājas televīzijas priekšā, kur vienā reizē pasniedz ziepes, alu, trageēdiju un tualetes papīru, — māma saka."

(Turpinājums sekos)

Ar Pegazu vai turbolidmašīnu gara sfairās?

Ko īsti grib dzejnieks Andrejs Pablo Mierkalns

Šādu jautājumu noteikti būs uzdevis sev katrs, kam rūp latviešu dzejas nākotne un kas dzejas darbā meklē mākslinieciskas vērtības. Šim jautājumam vairs nevaram paiet garām kā nebijušam, tas ir jāpārrunā atklātībā, jo, šķiet, to vēlas pats autors, A. P. Mierkalns, aizkardams tirās dzejas būtisko ievirzi. Ja mūsu jaunā dzejnieka pagājušā gada šajā laikrakstā publicētās domas par dzejas problēmām vēl neizraisīja viņa gribēto diskusiju, tad š. g. 20. jūlijā publicētās pārdomas to ir izsaukušas. Tiešām, mūsu dzejnieks gada laikā ir progresējis, to apliecina ne tikai viņa dzejas, bet arī nupat publicētās pārdomas. Protams ,tas ir viņa pašprogress, kādu viņš to iedomājas, sekojot technikas attīstībai. **Šeit piebilstam, ka nzstādītajā jautājumā, atbildēs un izskaidrojumu mēģinājumos neskarta paliek jaunā dzejnieka talantība un viņa dzeju kritiska** izvērtēšana. Šīs rindas būs **vienīgi dzejnieka A. P. Mierkalna** pārdomu kritiskas pārdomas **loģiskā nemainīgo mākslas vērtību skatījumā.**

Mums katram bezgala sāp, ja kāds sabradā mūsu košuma dārziņu loga priekšā. Mēs piedodam tam, kas to izdara neapzinādamies. Bet vai var piedot tādam, kas to dara arvien no jauna zināma pašprieka kā rē? Parasti mēs tad domājam, ka attiecīgajam individam ir uznākuši graži, un var sagaidīt, ka tie pāriet. Bet ja šī gražība turpinās un pieņemas neprātā, ko tad darīt?

Šādu gražību mēs varam vērot ne tikai mūsu jaunā dzejnieka A. P. Mierkalna dzejās, bet arī viņa pārdomās par dzejas problēmām. Mums tas nemaz neinteresētu, kā viņš dzejo un ko viņš domā sava pašprieka dēļ savās mājās. Taču šāda gražība vairs nav pieļaujama bez protesta, ja to dara atklātībā un pilnvērtīgas mākslas vārdā. Jai dzejnieks savos pagājušā gadā publicētajos domu graudos mums ieteic dzejā ievest zināmu „pudlinijas stilu", tad gada laikā viņš jau tik tālu progresējis, ka dodas gara pasaulē turbinlidmašīnā. Ak, mūsu nabaga pārējie dzejnieciņi savos Pegazos! Kā lai viņi tiek līdz Pablo turbīnlidmašīnā!

Kamēr Mierkalns atrodas savas turbofantāzijas varā, t. i. savās dzejās, tik tālu mēs neprasām pēc loģiskas domāšanas un nepārmetam arī viņa dzejai neko, jo var taču visādi izmēģināties. Bet tiklīdz viņš nāk kā autoritātīvs reformātors un grib, lai mēs viņu uzklausītu (citādi viņš taču nebūtu publicējis savas pārdomas!), tad viņš ir atbildīgs pret loģikas un mākslas aistētikas normām.

Vispirms jau A. P. Mierkalna pārdomu „Dzejas problēmas" (ievietots LA 20. jūlija n-rā) ievads nepareizi centrēts, jo dzejas progresu nevar pamatot ,izejot no technikas attīstības pašreizējā ievirzē. Vakareiropas gara sfairā šodien mēs taču pazīstam divus tirā gara jeb dvēseles jēdzienus: kultūru un civilizāciju, kas nekādā gadījumā nav pilnīgi identiski. **Civilizācijas ir tas kultūras novads, kas radies technikas iedarbē, resp amatnieka vadībā un kalpo cilvēka ārējām dzīves nepieciešamībām vai komfortam. Dzeja,turpretī, ir tīri dvēselisks gara darbības pročukts ,kas kalpo vienīgi cilvēka garīgai labsajūtai un gara baudai.**

Šos abus jēdzienus nekādā gadījumā nedrīkstētu jaukt kopā. Citādi visa mūsu gara dzīve pamazām, bet neatlaidīgi iestigs primitīvismā. Tās ir divas par sevi eksistējošas pasaules: izejot no tecnikas, mēs nevaram saprast dzeju (šeit nedomāsim dzejas techniku).

Mūsu dzejnieka norādījums, lai mēs dzejas progresu meklētu technikas jaunatklājumos, nedod nekādu atbildi uz viņa daudzajiem pāromu ievada jautājumiem. Tie visi paliek neatbildēti. Jāpieņem, ka dzejnieks tos vēl nav izdomājis.

Apskatīsim dzejnieka teikto pārdomu tālākā gaitā. Dzejnieks saka: „Ar ļoti lielu jaunsveš-vecvārdu krājumu ātri rīkojoties, iespējams tā saukto iedvesmi pārnest lasītājā. Iedvesmi, nevis saprašanu. „Mēs apmēram zinām un tomēr nezinām ,ko īsti grib pateikt mūsu turbodzejnieks šajā savā atziņumā. Viņa ,ātrās rīcības'' metodi varētu atšifrēt pēc dzejnieka visjaunākās „augšupejošās un vedošās dzejas'':

Stundas gājumā gravā stāti,
Zundu mājuma skavās prāti!
Dundurs jājumā savā klātu,
Plundurs vājuma tavā vātij,
u. t. t.

Kpēc mums vajadzīgs šāds savārstījums? Labāk paņemsim Latviešu valodas vārdnīcas pirmo sējumu, uzšķirsim 516. lappusi un lasīsim no augšas uz leju vārdus: dudaļi, dundava, dudēju u. t. t., līdz dundurs, no kurienes, šķiet, dzejnieks ir meklējis sava veida aliterāciju: „dundurs, plundurs, pundurs, mundurs.'' Taču dzejnieks pārnot izplūst atskaņās. Pieņemsim, ka tā tikai nejauša sagadīšanās. Tiešām — mūsu valodas vārdnīcā vai kādā svešvārdu vārdnīcā varētu gūt vairāk iedvesmes! Tur vismaz vārdu sastats ir dabīgs, un tā būsim atbrīvojušies no visa mākslīgā, ko prasa mūsu jaunais dzejas pravietis.

Bet tas vēl nav viss. Šie divi dzejnieka teikumi slēpj sevī vēl kādas briesmas, ko viņš pats nemaz nav iedomājies:

(Turpinājums 8. lpp.)

Operdziedātājs Edvīns Krūmiņš 9. septembrī atskatījās uz 50 mūža gadiem. Ar saviem koncertiem viņš ir gaidīts viesis Anglijas latviešu sabiedrībā. Pa laikam dziedonis mēro ceļu uz veco Eiropu ,lai ar savu skaisto baritonu Beļģijas tautiešiem Briselē kuplinātu 18. novembra sarīkojumu.

Andrejs Pablo Mierkalns

BĀKA

Es esmu bāka, visiem vējiem lauts,
Un dziļas jūras salta ūdens skauts;
Lai rādīt varu: grīva tur, še — krasts,
Man ceļš uz priekšu mūžam uetiks rasts.

Sauks jūrnieks brāļos: — tas jauki, ka tur spīd
Un zibsnī, lai pār turu nepleslīd!
Putns apžilbis dažs spilgtās gumīs skrien
Un zeviniekmeitiņa pa viļņiem brien. —

Ar citām bākām samīrdzēties var,
Tak pašu tomēr vientulība skar,
Kas gaužāka kā rūgtas asaras ir,
Vien negales mākoņus pār galvu šķir.

Kad naktī lietus gāzes sejā irdz
Jel palūkojieties, kur bāka mirdz!
Līdz rīta saule jūras malu tīs,
Un visas bākās klusām apdzisīs.

Toronto mākslinieki sāk sezonu

Kanadas latviešu mākslinieku aviepnības biedri, raugoties pretī tuvajam rudenim un ziemas sezonai, bija sanākuši vienkopus, lai spriestu par nākošā darba posma nodomiem.

Sapulces dalībnieki nolēma, ka atjaunojams atkal pastāvīgs mākslas salons DV nama telpās, 123 Huron ielā, ko, domājams, ar mazām svinībām atklās novembra sākumā. Trešdienās DV namā notiks arī praktiskie darbi zīmēšanā un glezniecībā, īpaši modeļu zīmēšanā, šo studiju vadot Ed. Dzenim. Studijā varēs piedalīties arī interesenti no malas, ne tikai kopas biedri.

Sekojot tradicijai, mākslinieki rīkos arī savu karnevālu, tāpat īsi pēc Ziemassvētkiem loteriju, kuŗā varēs laimēt vērtīgas gleznas. Decembrī paredzēta arī inž. O. Štauvera jaunās krāsu filmas izrāde plašākai publikai par gleznotājiem un gleznieciību, kas paspējusi jau sabiedrībā radīt plašāku interesi.

Mākslinieku kopas valdē darbojas Ed. Dzenis — priekšsēdis, A. Nulītis, — viņa biedrs, A. Kopmanis — sekretārs un H. Meres — kasieris.

● **Komponists Valdemārs Ozoliņš pēdējā laikā uzrakstījis divas jaunas dziesmas dubultkvartetam, vienu garīgu — „Tev, Dievs" —, otru patriotiska satura — „Zvani", abas ar Edvarta Tūtera tekstu. Šīs dziesmas jau pasācis iestudēt Mineapoles un St. Paula latviešu draudzes dāmu komitejas dubultkvartets Valdas Jirgensones vadībā.**

LONDONAS PORTRETI

KRĀSU ALĶĪMIĶIS – ZELTAINAJĀ ZĀLES LAUKUMĀ

GLEZNOTĀJS UN ŽURNĀLISTS ĒRIKS ŽILINSKIS

Nacionālā un Tēta galerija; Volesa kollekcija un neskaitāmi saloni un izstādes; modernisti un vecmeistari — katru dienu visās Londonas malās notiek izstādes un dažādi mākslinieciski sarīkojumi. Katru dienu tūkstošiem cilvēku skata lielo krāsu alķīmiķu darbus; katru dienu tūkstošiem garāmgājēju apstājas un iemet asfalta gleznotāja noplukušajā cepurē pēnijus.

Hemstetes un Temzas krasta brīvdabas gleznu izstādes kļuvušas par īsteni svarīgu notikumu londoniešu dzīvē, un šīs izstādes apmeklē miljoni. Londonas nopelējušos namos un celtnēs pukst īsteni krāsaina sirds, un londoniešu acīs pat pelēkā migla iegūst Ternera miglas mirdzumu.

Parīzi atzīst par visu krāsu alķīmiķu dzimteni un ilgu pilsētu, bet Londona ar saviem mākslinieku kvartāliem — Hemsteti un Čelsiju — nepaliek tai tālu aizmugurē. Starpība tikai tā, ka šejienes krāsu burvības apņemtie savus meklējumus izdara klusāki un bez tik lielas bravūras Maz ir mākslinieku grupas, kas, vicinādamas kaujas audekļus, izlec cīņās ar citu grupām, un viņu krāsainā sirds un dvēsele slēpjas aiz sīdrabainas miglas un pelēkajām mājusienām.

Krāsu alķīmija, gudrības akmeņa meklēšana — nepārtraukti eksperimenti un mēģinājumi. Cauri gadu simteņiem un tūkstošiem alķīmiķi ir meklējuši filozofijas jeb gudrības akmeni sev ,bet zeltu saviem patroniem un labvēļiem. Cauri gadu simtiem alķīmika vārds saistīts vairāk ar meklējumu un pētījumu burvību nekā materāliem panākumiem. Grieķu, islamiešu un kīniešu alķīmiķi, tāpat kā pirmie eiropiešu meklētāji ticēja, ka zelta atrašana saistās ar zelta krāsas piešķiršanu kādam citam metallam, kaut arī Archimeds tiem jau mācīja citādi. Krāsas vienmēr spēlējušas lielu lomu alķīmijā, un gleznotāji savukārt var pateikties pirmajiem kīniešu un ēģiptiešu meklētājiem par krāsu atklāšanu. Alķīmika vārds mums tagad nozīmē gandrīz to pašu, ko meklētāja vārds — meklētāja, kas ne tikai ķeklē zeltu, bet arī gudrības akmeni...

Londonas ārzemnieku kvartālā, netālu no pārējiem vāciešu, franču un žīdu iecienītajiem kvartāliem — Goldens Grīnā, jeb Zeltītajā zāļu laukumā, dzīvo latviešu gleznotājs un žurnālists Ēriks Žilinskis.

Cauri šim kvartālam plūst viena no svarīgākām satiksmes artērijām, kas aizved uz lielo ziemeļu ceļu, pa kuŗu uz Skotiju jau soļoja romiešu leģioni. Nogriežoties no galvenās ielas, mums bieži jāapstājās pie nelieliem namiem, kas, liekas, izkāpuši no pārāk skaistām pasakām vai naturālistu gleznām. Rozes, mārtiņrozes, lauvmutītes un zaļi krūmi; sarkani, zili, dzelteni un balti logi un durvis Pilsonisks miers un miegains slinkums ierāpies sestdienas pēcpusdienā šajā pārticībā elpojošā ielā.

Un tad es stāvu viena šāda namiņa priekšā, kam logus un durvis aizsedz rožu krūmi. Viss liekas pilns dīvaina, vilņojoša miera. Priekšnamā mani sagaida pats mākslinieks. No gaiteņa sienām uz mani raugās daudzi audekli ar savām krāsainajām dvēselēm. Uzkāpjot mākslinieka istabā, mūs apņem īstena krāsu alķīmika laboratorijas gaisotne. Istabas vidū stāv krāsains statnis, bet sienas noklātas drusku skumju bērnu seju, nopietnu lauku māmuļu, klinšainu kalnu šķautņu, spilgti degošu ziedu un pārsteidzošu krāsu eksperimentu gleznojumiem. Cauri logam uz daudzajiem audekliem krīt atvasaras pēcpusdienas saule, darot vēl spēcīgāku jau tā kūsājošo krāsu prieku. Ērika Žilinska audekļi liekas, runā uz skatītāju un saka:

— Veries mūsos un priecājies par kūsājošajām un mirdzošajām krāsām! Nestaigā pusakls, bet ierau gi rožu un debesu dīvainās nianses; nenovērsies no pelēkuma, jo tajā atmirdz saule un gaisma! Ja tu arī domā, ka šīs krāsas ir īstenības illūzija, tad tomēr priecājies par to!"

Mēs runājam par gleznotāja darbu un daudzajiem meklējumiem, un Ēriks Žilinskis man saka:

„Latviešu mākslinieki par maz „met kūleņus" — tie neeksperimentē un nemeklē. Daudzkārt tie liekas par ātru atrod paši sevi un nemaz neapzinās, ka zem šī „sevis pašas" slēpjas vēl kāds cits — varbūt vēl labāks es... Tikai ar jauniem meklējumiem var nonākt pie jauniem atklājumiem!"

Mākslinieks manā priekšā izklāj neskaitāmus papes gabalus, uz kuŗiem redzu visneiedomājamākās krāsu kombinācijas. Viņš man stāsta, ka pēc motīva iecerēšanas viņš meklē motīvam piemērotu krāsu kombināciju un bieži vien šīs kombinācijas pārvēršas pārsteidzoši pārdrošās krāsu gammās. Nelielajiem papes gabaliņiem seko audekli, un no tiem uz manī raugās asins sarkanas, koši dzeltenas, zilas un zaļas puķes — rozes, lauvmutes, tulpes un asteres. Daudzajos portretos ēnas parastā aukstuma vietā ieguvušas maigu siltumu, un cilvēku sejām apgaro-

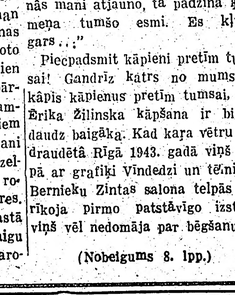

tības izteiksmi piešķir pārsteidzoši gaismu plankumi. Bet visām gleznām ir kaut kas kopējs — no tām uz skatītāju plūst garīgs dvēseliskums un pārlaicīgs gaismas prieks.

„Visielākais mākslā ir divu būtņu dvēseliska saruna, un šīs sarunas skaistums atkarīgs no paudēja dvēseles lieluma..." Tā kādreiz rakstīja lielais angļu esejists un kritiķis Ruskins, un, raugoties Ērika Žilinska gleznās, negribot jādomā par to, kāda gan ir paša gleznotāja dvēsele, ja viņa darbi uz skatītāju runā ar dziļu gaismas prieka valodu.

Neesmu mākslas kritiķis, nedz izprotu mākslas un krāsu alķīmiķu dažādos meklējuma ceļus; nevaru teikt, vai Ērika Žilinska gleznām būtu jākarājas Karaliskās akadēmijas izstādēs. Nacionālā vai Tēta galerijās, bet vienu es varu ar savām laja acm saredzēt un ar garīgām ausīm sadzirdēt — tā ir gleznu valoda. Gaismas un tumsas rotaļas, krāsu eksperimenti un meklējumi — alķīmija un alķīmiķi — visi šie jēdzieni atgādina viena no pirmo grieķu alķīmiķu Zisimosa vārdus:

„Es aizmigu un ieraudziju priesteri, kas stāvēja blodas veida altāra priekšā. Uz šo altāri veda piecpadsmit kāpienu. Un tad no augšas es sadzirdēju balsi, kas uz mani teica: — Es tiku nokāpis piecpadsmit kāpienu pretī tumsai. Es uzkāpu piecadsmit kāpienus pretim gaismai. Šī uzupurēšanās mani atjauno, tā padzina ķermeņa tumšo esmi. Es kļuvu gars..."

Piecpadsmit kāpieni pretim tumsai! Gandrīz katrs no mums ir kāpis kāpienus pretim tumsai, bet Ērika Žilinska kāpšana ir bijusi daudz baigāka. Kad kara vētru apdraudētā Rīgā 1943. gadā viņš kopā ar gratiķi Vindedzi un tēmnieku Berniekų Zintas salona telpās sarīkoja pirmo patstāvīgo izstādi, viņš vēl nedomāja par bēgšanu uz

(Nobelgums 8. lpp.)

IŠĀM GALVĀM

DREIZ
S (56)

visam māza,
ka, neuzma-
ta loga rū-
a pukupodu.
bi, par to
pat nopērs,
ēja notikt!
mēr izpalī-

m kļuva cl-
arvien pa-
na pasauc.
Liek viņai,
na. Paklau-
mīļu smai-

nā rasa tik
nemaz, sa-
arī intere-
dienu ma-
pelēka ak-
Viņa drus-
r, bet citā-
n arī citādi
nava cita,
s: pār slai-
o gājputnu
Un skumji

ņas mājās,
as pat stal-
s nedaudza-
puisis, kas
niņiņā, var-
nā!
kļājies —
t! Ne vienu
jadzēja būt
ins, kas tur-
ienaidnieku
i, tur neva-
sapņot.
n, briesmām
tamu īpašu-
an ar cauru
ā, pil ūdens
ties.
s" sākumā:
kļusu pārtek
Vairāk nekā.
ām rokām ti-
in nu tagad,
ņam nekādas

itiem kokiem
r loti garšī-
atnes reizēm
mūs ar tiem
ērnus.
kad viņš ir
nam no bēr-

ņpeļus. paga-
garšīgu..."
āj galds, jā-
i naži, dak-
u. t. t.

turpināt vēl
varbūt būs

— Bet kas tad te gaišajām galvām?

— Gaišajām galvām? Savāds šis stāstiņš: to lasot nemaz neienāk prātā, ko tas slēpj.

— Kas gan tas varētu būt?

— Šai stāstiņā kāda kalna, vairāku upju un pīlsētu nosaukumi un viens vīriešu un vairāki sieviešu vārdi, pavisam kopā deviņpadsmit īpašvārdu, kas gan šeit rakstīti ar mazo sākuma burtu, izņemot vienu.

Uzdevums gaišajām galvām: uzrādīt šos deviņpadsmit īpašvārdus!

SALIKT BALSIENUS VĀRDOS (57)

Dis do do dza ja ko lī ļau,
mā mā ne sve šī to tu!

No šiem balsieniem salikt vārdus, kuŗus rakstījis pazīstams latviešu rakstnieks (Kuŗš?)

(Dzejoļa divas rindas).

ATBILDE (52)

Maģiskā summa ir 18, un skaitļi novietojami šā:

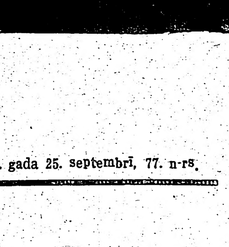

ATBILDE (53)

180.

ATRIEŠANĀJUMS (54)

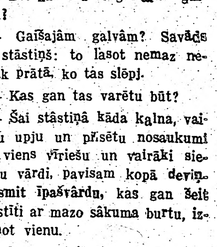

Te ir kvadrāts. Tam ir 4 stūri. Atņemt resp nogriezt 2 stūrus! Cik stūru iznāk? Sešī!

ATRISINĀJUMS (55)

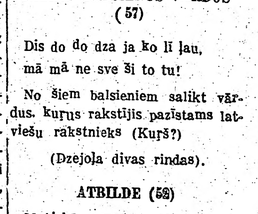

Turpinājums un atbildes sekos.

palūrēsim gar pakšķi. Varbūt viņš vēl pa-
Un, paklau, Bitij, kas tā sieviete!... O..."
pabāza snīpjus gar kūts stūri. Tēvs patla-
nājās ar atbrauçējiem. Diānas sirdī ievēlās
fo sievieti — to es ienīstu."
nes, nogaidījušas, kamēr tēvs ieved mājās
kal teciņus šķērsoja pagalmu, bet tiekot pie
u mašīnas, Diānai sajuka soļi. Bija jāatspie-
lnu pret saulē sasilušiem ratu sāniem, un no
līdz matiem aizskrēja kā skudras liesmai-
m, pašas kājām kļūstot bez spēka. Sirds sa-
tā, ka acīs uz mirkli ieplāja kā viegla mig-
uru, kā plakans spoks rādījās dažos soļos Be-
sastomījās un palika uz vietas. Diānas sāni
i un maigi piespiedās mašīnai. Bija tik labi,
vdienās, gurumā iegulstot savā bērna gultiņā.
ul atguva gaismu un, nepagriežot galvu, pa
akstu kaktiņu varēja šķielēt caur logu ratu
kas bija kā no dūmakaini balta satīna, tīra
a kā vannas istaba.
rise dziļā līdzjūtībā atgriezās pie māsas.
Diāna. Nevajag turēties pie bīstamām lie-
u iespējās potīte," Diāna atsaucās vārgi, jū-
u žņaudzēju krūtīs. mozdamās kā no nesama-
s jaucēja skumjas un neizprotamu prieku, un
s garajās skropstās kļuva apaļas un spožas,
i pūcei, saņēmušai gardāko kumosu, kāds vien
ogaržots. „Kopš savas dzimšanas esmu redzē-
tošiem mašīnu, bet tik skaistu kā šo, nekad,"
rā nopietnībā un cēlā izbrīnā pagrozīja galvu,
s pilna lēdija, kas skatītos klēpja sunīti pēkšņi
no pagalma kāpnes, pakāpjamies un ar ķepām
m durvju rokturi. Viņa satvēra māsas roku un
i atvilkās nost no miļā brīnuma.
ma saka, ka nekas neesot tik jauks, kā īsta
acīja svinīgi Beatrise, cildeni paceldama galvu
raudzīdamās uz priekšu. ,Man pašai, nu jau
ēnesi, tas nav gadījies." Bija jānopūšas. „Iz-
iūtas dara skaistu dzīvi, viņa saka. Tāpēc
ālasa Šekspīrs. Bairons, Šellijs un Kīts, nevis
jas televīzijas priekšā, kur vienā reizē pasniedz
alu, traģēdiju un tualetes papīru, — māma sa-

(Turpinājums sekos)

KNUTS LESIŅŠ

PĒDĒJĀS MĀJAS

Jāņa Kalmītes viņeto.

47. turpinājums

Tad tev atklātos pilnībā, kādēļ tieslietu zinātne, ar visām **pretenzijām un loģiskumu** un zināmiem principiem, ir tikai tīklu sistēma ar dažāda platuma acīm; dažos ķeras reņģes, citos brētliņi, dažos laši, daži tīkli novelk zem ūdens pašu zvejnieku. Un dažreiz notiek tā, ka visi tīkli ir saplosīti, lāga nedarbojas pat morāliskie principi, kas kādreiz mudinājuši radīt likumus. Ko tad?

Tu saki, ka nedarīsi nekā ļauna un pat nenodotu kādu manu brāli, kas 14. jūnija naktī piedalījies ļaužu deportēšanā. Par tādu darbību īstenībā butū jāziņo, jo mēs nezinām, par kāda veida Staļinu vai Ļeņinu tāds individs varētu izvirzīties. Pāris tādi uzdoti, sisti, spīdzināti, pašiem spīdzinātājiem zaudējot savu cilvēka cieņu, **ja tāda vispār pastāv** . . .

Ideju vārdā var nosist, ja tās mums nepatīk jeb apdraud mūsu pašu eksistenci. Un ļaudis iet bojā arī tāpēc, ka viņi nepiekęras nekādām idejām, īstenībā tos iznīcina visvairāk. Kāda komūnistu iznīcināšana neatdos citiem zaudētājiem nekā — ne govis, ne jērus, ne vistas, ne labas mūbeles un skaistus traukus, ne zudušas mīlestības.

Kāds postīgs vilnis veļas pāri, tā ir nepiemīlīgā cilvēka daba pati, un tad varbūt ir labāk, ja nedomājam tik daudz par to, cik nīstam ienaidnieku, bet — vai ir kāda mīlestība, kas saista zaudētājus un nelaimīgos — un cik tā ir stipra, — es nezinu, un nedomāju par kādu personīgu mīlestību, kuŗas dēļ sūta viens otram puķes, raksta vēstules, kaut ko iedāvina un beigās tāpat saplēš vai sadedzina. Mēs maināmies katru dienu paši — **mazliet, un mūs cenšas pārvērst** . . . Bet tu gribēji iet mājās?"

„Māju rīt vairs nebūs," atteica Māra, „esmu ieinteresēta tavā tematā — kā paši maināmies — mazliet. Liekas ka tu būtu krietni mainījies."

„Ai nē, mēs tikai neesam ilgi tikušies, un mazāa mana izmisuma fazes tev izskatās kā lielāka pārmaiņa.

Viņi dzied vismaz trīsdesmit ceturto pantu!" Linards noteica, paklausīdamies sērīgajā meldiņā, kas arvien klusāk skanēja no viesistabas.

„Vispār — pirmo reizi dzirdu, ka esi bijis kādās izmisuma fāzēs, zobgalīgi noteica Māra. „Vai es varētu ko līdzēt?"

Linards vīpsnāja. „Neko lielu . . . Bet esmu centies mazliet tavā labā, tādēļ uzturies šeit ieziņkārota. Vēlies sastapt Drobi? Šovakar vai rītu? Viss ir tavā ziņā . . . Paklausies — nupat uzvilka augšējo noti."

Māra sadzirdēja un pazina Drobes balsi.

Viņa piecēlās pēkšņi, noskatīdama Linardu visā augumā. Skatā bija pulka nicināšanas, ko Linards ar reizi nesaprata.

„Paldies, ka atradi Andreju, es negribu viņu sastapt — ne tavā dzīvoklī un ne tādā dāmu sabiedrībā, domāju, ka esi smalkāks, bet ar to vēl nevari mani pazemot, ne likt sevi vairāk mīlēt . . . Iešu mājās pati, lai te būtu kāpnēs desmit tavu brāļu!"

Viņa mēģināja atraut durvis, kas ar reizi nepadevās.

Linards ar varu atsēdināja viņu atpakaļ vāļā, mēģinādams saprast, kādu kļūdu nodarījis.

„Otrs izklausās pēc Gunāra — uzticīgā „ciņu biedra"!" Māra teica ironiski, atkal paklausīdamās balsīs.

Tagad ieskanējās dzejnieka un abu māsīcu balsis, tikai klusām piedziedot, un viņam likās, ka sapratis Māras sašutuma iemeslus.

Viņš iesmējās, mazliet pārspīlēti skaļi — aiz nevaribas acumirklī visu izteikt, cenzdamies atturēt Māru no durvīm.

„Tava spēja radīt un iedomāties pārpratumus nav mazāka par manām teorijām," viņš noteica nikni. „Ja tiešām gribētu tev parādīt, ko iedomājies, tu varētu iziet pa durvīm — man nesmejoties. Bet tā nenotiks, ja pati neesi nobījusies no kaut kā cita, ko negribi pārbaudīt . . . Galu galā man arī šis tas sāk apnikt.

Tur, blakus istabā, ir Drobe, kas sen garlaikojas, nezinādams, kāds man cieminš un kādēļ šeit tik ilgi kavējos. Viņš gaida kādu ziņu, kas nenāk . . . Viņš neizklaidējas, kā esi iedomājusies, jo dāmas ir kāda dzejnieka paziņas ,ne Drobes, atnāca līdz dzejas vai citas milestības dēļ . . . un tur viņi sēd, mani nejaušie šīs dienas draugi, gudrodami, kas man notiek, un kādēļ tik ilgi esmu projām."

Māra nobraucīja seju. „Bet, Linard, tu taču esi kaut ko sagudrojis?"

Ne tavu ierašanos, padomā pati?" —

„Es mēģinu domāt," teica Māra, atjaunodama no sominas izvilktā spogulītī lūpu krāsu.

Linards noskatījās smaidīdams.

„Ja **tu gribētu iet mājās,** es varētu tevi pavadīt, aizmirsdams viesus un lai sargātu tevi no bolševika kāpnēs, kaut gan viņš, droši vien tāpat aizgājis mājās; ja gribi sastapt Drobi, mums tikai vajaga pavērt durvis un teikt „labvakar".

Kas tev būtu vieglāk vai patīkamāk? Arī sieviete reizēm nevar pastāvēt gluži bez drosmes, vienalga — pa kuŗām durvīm izejot vai ieejot."

„Es neesmu par sevi tik norūpējusies," atcirta Māra, „bet būtu skaisti paklausīties, ko tu pats teiksi, pavērdams durvis."

„Es nezinu, varbūt es tev nemaz nesekošu; un būtu vissmalkāk, ja tai pašā reizē laistos pa otrām durvīm lejā," noteica Linards ar vīpsnu.

Māra atkal nopētīja viņu visā augumā. „Es nemaz nebrīnītos, Linard, ja tu tā darītu, jo es nevaru un nevaru kaut ko saprast . . ."

„Tas ir jauki, ja saprastu, būtu pārāk vienkārši."

25.

Šai brīdī pie Linarda durvīm no viesistabas puses atskanēja klauvējiens un drusku pavērto durvju vaļumā parādījās Gunāra sprogainā galva.

Dzejnieks aplūkoja Linardu, Māru, pasmaidīja, un teica:

„Mēs nodziedājām 44 pantus. Konrāds guļ, un Andrejs grib iet atpakaļ ierakumos, jo sadedzinājām viņa rokas apsienamo un izrādās, ka viņš ar ievainoto roku var vicināt labāk nekā ar veselo, vismaz glāzes. Mēs tikai gribējām pajautāt, kur vēl ir konjaks? Ja gribi pa to laiku sakravāties, mums nav iebildumu. Izsniedzi vēl pāris dedzināmus krēslus, tie — plīša — deg ar smaku, un tavs kamīns lāga nevelk — sit visu smakas godību atpakaļ! Mums vajaga tikai kaut ko vienkāršu, kas deg, padodi to šurpu!"

Linards pasniedza norādīto krēslu.

„Tev tur ir kāda meitene, lai nāk gaismā!" Gunārs mēļoja. „Nodedzināsim pie reizes!"

Viņš pavilka Māru aiz vidukļa, drusku paceldams un izvilkdams kamīna priekšā, pēc tam pabīdīdams uz Drobes pusi, nolikdams viņas augumu uz paklāja pie Drobes krēsla.

„Gunār, tā es gluži neesmu pieradusi!" Māra iesaucās sašutusi.

Drobe piecēlās, drusku saltu izteiksmi, piedāvādams Mārai savu krēslu.

Viņa atsēdās, lūkodamās kamīna liesmās.

Bija kāds neērts klusums.

Linards stāvēja aizmugurē, apsvērdams, ka viņam tiešām nav nekas sakāms.

„Teci vien pēc konjaka, Maldav," skubināja dzejnieks, „vai nu pirmo reizi esi labdaris! — Bet esmu tev izjaucis iepazistināšanu ar pārējām dāmām. Šī ir Māra . . ." viņš sastomījās pie uzvārda. „Jā, Māra, **nu ar** to pietiek šajos laikos . . ."

„Kā tu te gadījies?" jautāja Drobe paklusām Mārai, atsēzdamies blakus uz paklāja, un uzmanīgi skatīdamies Mārā.

„Uzmini, varbūt tevis dēļ?" Māra atcirta. „Neesi pieradis mani sastapt — nejaušī?"

„Nē, es pieradinos," Drobe uzsvēra, lēni runādams, bet pavērsa gaišāku seju, uzskatīdams Gunāra smaidu,

Sarunas atmodināts, pavēra acis Konrāds, kas laikam **gaŗās dziesmas laikā bija iesnaudies** ērtajā atzveltņu krēslā. Viņš gan gribēja izlikties, ka nebūtu snaudis, bet viņa pārsteigums, uzskatot Māru, bija pārāk liels un nenoslēpjams.

„Labvakar, Māra, prieks, ka atkal tiekamies," viņš piecēlās un pārgāja pār paklāju sasveicināties.

„Redziet, kāds pieklājīgs cilvēks, kad izsnaužas," piezīmēja Gunārs. „Apskaties vien labi, vai pa to laiku vēl nav kāds cieminš ieradies lai vari apsveicināties."

Par spīti stāvokļa saspīlētībai, visiem nāca smiekli par Konrāda apjukumu.

Linards atgriezās ar jaunu konjaka pudeli, glāzi un šķīvi Mārai.

(Turpinājums sekos)

LATVIJAS AMERIKĀ SPIESTUVE TORONTO

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Pasūtinājumus pieņem:

LA BIROJĀ, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

PIETEIKŠANĀS
BEZMAKSAS ANGĻU VALODAS KURSOS
Danforth Ave United Church (Danforth un Jackman stūri) ceturtdien, 26. septembrī, pl. 7,30 vak.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Izgadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
Speciālists iekšķigās, sieviešu un veneriskās slimībās
6487 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7628, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St., W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slāvu valodas

Apg. LATVJU GRĀMATA
JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Prof. K. Kārkliņa monografija — **RUDOLFS BLAUMANIS** $3.80
Kopotu rakstu 12. sēj., pērkama arī atsevišķi.

Rich. Ērgļa romāns — **PELĒKO BARONU SENČI I** $2.80
— **PELĒKO BARONU TĒVI II** $3.00
Vēsturiskie R. Ērgļa rom. ir viens no retajiem darbiem par latviešu dzīvi dziļākajos klausu laikos.

E. Birznieka - Upīša — **PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA** $2.60
— **PASTARIŅŠ SKOLĀ** $2.40
Visvairāk pubidcētā grāmata mūsu jaunatnes literatūrā.

Gleznaina valoda saista lielus un mazus, jaunus un vecus. Vērtīga dāvana skolu jaunatnei.

KRĀJUMĀ
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada

„Mazais lācis" ("Little Bear")

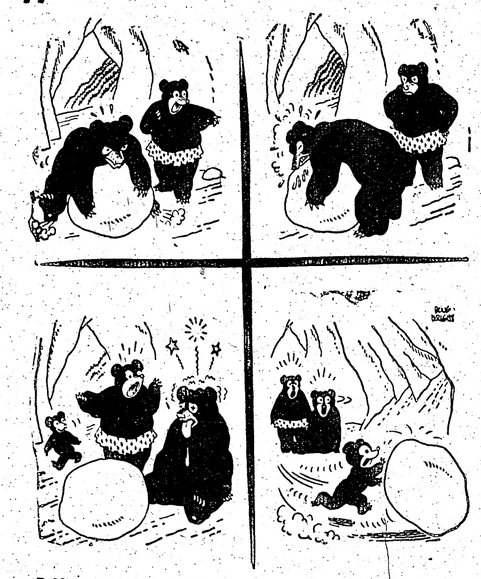

Publicēts jūsu uzņutrināšanai.

DOW KINGSBEER
DOU KINGSBIR
BREWERY LIMITED

PADOMI NAMAMĀTĒM

H. KRONE-BALDUMA

MEDĪJUMI

Pienākot dažādo medījumu laikam, namamātes jau laikus prāto, kā pagatavot. Parasti izdomātu viss ir jau iepriekš, kamēr medījamais kustonis vai putns ir vēl mežā, bet nekad jau nevar zināt, ko mednieks pārnesīs mājās.

Labi sagatavoti medījumi pieder pie visiecienītākajiem ēdieniem, jo to garša ir īpatnēja bez citām piedevām. Ja nu vēl pievieno glāzīti sarkanvīna, skābu krējumu vai arī citas garšvielas, būs gatavs mielasts īstiem gardēžiem. Medījumiem, kā dzīvnieku, tā arī putnu, ir diezgan stipra garša, kas ir atkarīga no dzīvnieku barības. Visstiprākā piegarša jūtama tauku daļās, tādēļ arī medījumi no tiem atbrīvojami pirms gatavošanas.

Par medījumu apstrādāšanu ir jau agrāk rakstīts šai laikrakstā, un to ļoti labi zina arī katrs mednieks. Medījumus nekādā ziņā nedrīkst mērcēt ūdenī, jo tad tiem atņem īpatnējo garšu. Medījumi mērcējami pienā vai paniņās, — tas attiecas kā uz zaķiem, tā stirnām un briežiem.

Jo medījumu labāk iespeķo un cepot vairāk aplaista, jo sulīgāks un garšīgāks iznāk cepetis.

STIRNAS CEPETIS

Pienā izmērcētu stirnas ciskuru rūpīgi nomazgā, nolupina plēves, iespeķo un ieberž ar sāli. Cepešpannā izkausē ½ mārc. sviesta, ielīek cepeti un bieži aplaistot ar skābu krējumu, cep apm. 1 stundu, tad cepeti apgriež, pārziež ar krējumu, pielej glāzi sarkanvīna un cep vēl ½—1 st., atkarībā no cepeša lieluma. Mērci pietumē un izkāš.

Stirnas ciskas gabalu var arī turēt dažas dienas etiķī ,kas savārīts ar vircām un kadiķa ogām. Etiķī mērcētam medījumam šķiedras kļūst mīkstākas un to var arī ātrāki izsautēt.

STIRNAS MUGURA

Labi nogulējušos stirnas muguru notīra, novelk plēves, iespeķo un ieberž ar sāli. Izkausē pannā apmēram ½ mārc. sviesta un ieliek gaļu pannā, aplaistot ar sviestu. Cepeti apkļāj ar sviestā samērcētu pergamenta papīru un cep, bieži aplaistot, vienu stundu. Cepšanas laikā pa druskai pielej verdošu ūdeni. Kad cepetis gandrīz gatavs, pielīek skābu krējumu, apm. ¼ ltr., tad iznem gaļu, pielej vienu glāzi sarkanvīna un mērci uzvāra.

Pie stirnas mugurām var dot klāt brūni ceptus kartupeļus, sautētus kastāņus kā arī pildītus tomātus. Cepešbļodas malas var garnēt ar novārītām saknēm. Kā salātus pie stirnas cepeša var pasniegt skābus gurķus un brūkleņu ievārījumu.

BRIEŽA CEPETIS

Apmēram 10—15 mārc. smagu brieža ciskuru vai muguru sagatavo un cep gluži tāpat kā stirnas cepeti. Lai cepetis būtu sulīgs, to cepot bieži aplaista ar krējumu. Cepeti uzliek uz cepešbļodas, vienā galā liek mazus brūni ceptus kartupeļus, bet otrā — sautētus kastāņus, pa starpām ieliekot pētersīļu lapiņas.

Brieža cepeti, tāpat kā stirnas, var likt pāris dienas marinādē, pirms cepšanas labi nosusinot.

SKĀBS BRIEŽA CEPETIS

Lielu, mīkstu, no kauliem izlobītu ciskas gabalu ieliek uz nedēļām marinādē, bieži apgriežot. Šai marinādei kātrā ziņā jāliek klāt 1—2 ēd. karotes kadiķu ogas. Pirms ļietošanas gaļu nosusina, izdauza, ieberž ar sāli, mazliet pipariem un ingvērēm. Labi iespeķo. Apcep sviestā brūnu, tad pielej verdošu ūdeni un aplaistot cep 3—4 stundas. Kad cepetis gatavs, mērcei pielej glāzi sarkanvīna un to savāra.

BRIEŽA BIFŠTEKS

Brieža cepeti, tāpat kā stirnas, glītās šķēlītēs un izdauza ar āmuru, pārkaisa ar sāli un pipariem un cep karstā sviestā uz straujas uguns. Uz pannas atlikušajam sviestam pielīek vēl vienu ēd. kar. sviesta, pielej mazliet ūdens un pārlej glīti sakārtotām bifšteka šķēlēm. Visapkārt blodai var likt sakasītus mārrutkus. Klāt var dot kartupeļus un dažādas saknes.

BRIEŽA KOTLETES AR ŠAMPINJONIEM

No mīkstas brieža gaļas veido kotletes, cepot tāpat kā brieža bifšteku. Atlikušajam sviestam uz pannas pielej ¼ ltr. skāba krējuma, pielīek 1 sarīvētu sīpolu un iegriež kādus 10 šampinjonus, savāra un ieliek izcepto gaļu, apvāra un pasniedz galdā ar novārītiem kartupeļiem.

BRIEŽA KOTLETES AR VĪNU

Brieža gaļas filē gabalu sagriež glītās šķēlītēs un smalki iespeķo, pārkaisa ar sāli un pipariem, tad saliek traukā, pārlej skābu krējumu un ¼ pudeles baltvīna, trauku aizvāko un sautē mīkstas. Gatavas sakārto uz blodas. Atlikušajai mērcei pieliek 1 citrona sulu un vēl mazliet skāba krējuma. Mērci izkāš un pasniedz atsevišķā traukā. Klāt dod novārītus kartupeļus un marinētas gurķiņas vai šampinjonus.

SAUTĒTAS STIRNAS AKNAS

Sasmalcinātu sīpolu apsautē sviestā gaiši dzeltenu, tad pielīek šķēlēs sagrieztas aknas un īsu laiciņu apsautē. Noņem no pannas un saliek traukā. Uz pannas uzlej ½ tējas glāzi vīna, mazliet brūnās mērces un 1 citrona sulu. Ja vēlas, pielīek pārgrieztas sēnes un ievāra, tad ielīek aknu šķēles, pielīek piparus un sāli pēc garšas, izkarsē, un pasniedz galdā ar novārītiem kartupeļiem.

STIRNAS MUGURA AUKSTĀ VEIDĀ

Stirnas muguru iespeķo kā parasts, bet cepot pārlaista tikai ar sviestu un ūdens piedevu. Gatavu atdzesē un uzliek uz cepešbļodas. Pārvelk ar vīna želeju, kam pievienota apelsīnu sula. Vienā pusē cepeiim var likt pildītas apelsīnu puses ar vīna želeju, bet otrā pusē sviesta mīklas cepumus. Apelsīnu šķēles iemērc vīna želejā un sakārto uz cepeša. Noliek aukstumā sarecēšanai.

DR. LYON'S
TOOTH POWDER
ZOBU PULVERIS
UZTUR JUSU ZOBUS
BALTĀKUS
Uztur saldenu elpu. Palīdz uzturēt zobus labākā kārtībā, uztur tos aizvien baltus un tīrus. Atcerieties — kalpo ilgākam laikam nekā zobu pasta.
Tikai 33 c

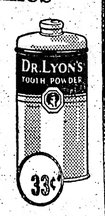

Watson's
555
Krustām X šķērsām
(patentētas 1915. g.)
franču veida biksītes
Speciāli plegrieztas labākai valkāšanai — elastīga jostas vieta, patentēta krustām X šķērsām priekša, pagatavotas no augstas kvalitātes kokvilnas. Viegli mazgājamas. Nav jāgludina. Izturīgas un labi piegulošas.
W-18-59

Pārvaldnieks paved un ņem kukuļus

„...Elektrometinātāja Klāva Antonova negaidīti kasē saņēma tikai 43 rub. algas. Viņa nolēma parunāt ar Rīgas apkrišanas tresta pārvaldn. Suvorovu.

„Man ir bērns, es nevaru dzīvot, ja tik maz nopelnu."

„Tāda jauna, simpatiska, un uztraucās par niekiem. Paskaties sevī pamatīgi spoguļī, un sapratīsi, kas jādara labai peļņai. — Nav vajadzīgs šodien, var arī rīt," — teica Suvorovs un ielika Antonovas sominā 50 rubļu.

Pēc dažām dienām Suvorovs ienāca pie Antonovas cechā.

„Nu, vai nav apnicis ēst sāli ar maizi? — Muļķīte, netiepies. Sāksi labi pelnīt. Ja tepat paliksi — došu tūkstoti, gribi citā darbā — došu 600 rub. algas un vēl blakus saņemsi."

Tresta pārvaldnieks paved, ņem kukuļus, izlieto tresta strādniekus kā kalpus savu dārzu apstrādāšanai. Izrādās, daudzi strdnieki spiesti dot kukuļus. Nesen pat nedrebēja pārvaldnieka roka, kad viņš saņēma no savas vecās apkopējas 50 rubļus, lai iekārtotu darbā viņas znotu Jevgeniju.

Suvorovam iztop partijas org. sekr. Millers un kadru daļu vadītāja Zaiceva. „Katrs grib iziet sauss no ūdens . . ." („Sov. Molodež" 17. 5. 57.).

Sestdien, 28. septembrī, plkst. 7 vakarā, Džarvis kolledžas telpās
(Jarvis un Wellesley ielu stūrī)
ANŠLAVA EGLĪŠA komēdijas
Kazanovas mētelis
PIRMIZRĀDE
Režisors FELIKSS LINTIŅŠ, dekorātors VALDIS VARE
Biļetes iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā un LA redakcijā. Ieeja 2.50, 2.00 un 1,50 dol. Skolēniem puscenas.
DV TK valde

Aiz dzelzs aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

SMAGI DARBA APSTĀKĻI

„Rīgas sarkanā metallistā par ventilātoriem vienbalsīgi sūdzas visi strādnieki lietuves, kalšnas un krāsošanas cechos. Starpība tikai tā, ka viens dedzīgi stāsta, otrs izmet kodīgu joku, bet trešais skeptiski atmet ar roku. Par ventilātoriem varētu uzrakstīt anekdotus. Izrādās, arī šī problēma rūpnīcā nav jauna. Tai jau sirma bārda, jo jau gadiem ilgi par šo jautājumu runāts arī sapulcēs. Vai cechos ventilātoru nav? Nē, it kā būtu. Lietuves cechā, piemēram, veseli 3 gabali. Darbojas tikai viens. Svaiga gaisa pievadīšanas sistēma nedarbojas ne lietuves, ne kalšanas cechā. Iekārtas izmaksājušas tūkstošiem rubļu, bet strādniekiem labuma nav nekāda. Kalšanas cechs kodīgu dūmu pilns, grūti elpot arī lietuvē, kad lējēji strādā.

Strādnieki rauj vaļā logus un durvis, līdz pusei kaili strādā dūmos un caurvējā. Vēl tramkāk ir, kad līst lietus. Tad lietuves cechā jāmīcās pa dubļiem, jo logi griestos ir cauri, rāmji satrūdējuši un ūdens pil uz galvas. Lai veidzele nepiesaltu pie pirkstiem, strādnieki lietuves cechā ierīko primitīvas krāsniņas. Rodas dūmi, kodīgas gāzes, bet arī mazliet siltuma. Kā cilvēks šādos apstākļos var strādāt un pildīt plānu? Vai tad jābrīnas, ka rūpnīcas produkcija ir dažkārt zemas kvalitātes. Smagi apstākļi arī krāsotājiem.

Atklājas vēl viena (arī ne jauna) „slimība": strādniekiem nav darba. Produkcijas asortiments ir plašs un ļoti nepastāvīgs. Neritmisks darbs ietekmē ne tikai plāna izpildi, bet stipri apgrūtina arī strādnieku dzīves apstākļus . . .

Nevar atzīt par normālu parādību, ka strādnieki smagas detaļas pārvieto ričās ,zinot, ka rūpnīcai bija vairāki auto. Kur tie palika? Akumulātoru bateriju nolietojas, jaunas neiegādājas, un ar to viss beidzās." („Padomju jaunatne", 23. 8. 57.).

„Laižot darbā Bolderājas silikatu ķieģeļu rūpnīcu, atrada, ka trūkst ventilācijas ietaises. Sanitārā inspekcija paredzēja 2 mēnešu laiku šo trūkumu novēršanai. Bet pagājuši jau 4 g., un strādnieki strādā apstākļos, kas ir kliedzošā pretrunā ar sanitāriem noteikumiem. Pēdējā laikā sanitārā inspekcija attiecās pieņemt apmēram 20 jaunus rūpniecības uzņēmumus, bet ārstu aktus neievēro; elementārākām sanitārām prasībām neatbilstošos uzņēmumus un cechus laiž darbā . . ." („Sov. Latvija" 6. 2. 57.).

„Mūsu uzņēmumos darba vietās bieži vien pilnīgi trūkst individuālās aizsardzības līdzekļu. Vēl pag. gada beigās Kalkūnes ķieģeļfabrikā autogena metinātāji nebija apgādāti ar aizsargbrillēm . . . Daudzās darba vietās pēc drošības tehnikas noteikumiem ir jālieto cimdi. Turpretim Jelgavas mašīnbūves rūpnīcā strādāja bez cimdiem... Strdniece sabojāja rokas. — Rīgas tramvaju un trolejbusu tresta uzņēmumos profilakses remonta strādnieki bieži vien spiesti iet uz mājām netīri ,jo dušas nedarbojas. — Rīgas cementa rūpnīcas malšanas, techniskajā, taras un transporta cechos pavisam nav dušu. Visā rūpnīcā ir tikai viena šaura dušu telpa. Tāpēc nav nekāds brīnums, ka uzņēmumos ar tik nenormāliem darba astāpkļiem toties daudzu rīdzinieku dzīvokļi paliks bez silta ūdens!..." („Dadzis"), Nr. 9., 1957.).

Rīgas pirtī

„Pag. nedēļā mums dzīvoklī sabojājās vannas iekārta, tāpēc sestdien devos uz pirti . . . Nē mūsu mājas līdz pirtij Cēsu ielā 151 nav vairāk kā 10 minūtes ko iet. Izgāju no mājām pl. 9, bet jau ap 11 dejoju kaut ko līdzīgu klimpiņpolkai un mekšikāņu tarantellai ap pirts krānu, no kuŗa visos virzienos šļācās karsta ūdens strūklas, spēcīgi izvairīdamās no manā toverā. Kad toveris beidzot bija pilns, aizstiepu to līdz solam un ieziepēdamies sāku ar interesi vērot, kā citi pilsoņi visiem spēkiem centās atdarināt manus lēcienus. Izlaistījis ar tādām pūlēm dabūto ūdeni, neiedrošinājos pat iedomāties atsākt visu vēlreiz no gala. Nostājos rindā pie dušas. Nogaidījis 15 minūtes, es ar gandarījumu sajutu plūstam siltu ūdens strūklas. Taču tās nez kādēļ pēkšņi kļuva ledainas un piespieda mani kā lodi šauties no tām tālāk. Vajadzētu būt aklam, lai, pārkāpjot tvaika nodaļas slieksni, neredzētu, kā laužu te ievērojami vairāk nekā tvaika. Cilvēki, jādomā, aiz paraduma vai arī treniņa nolūkā (nodaļā no karstuma nebija ne jausmas) slānīja cits citu ar bērza pirtsslotām. Tie, kas stāvēja lejā, darīja to pašu. Es lāga pat apskatīties nepaguvu, kad man uzšāva no 3 pusēm reizē. Nospriedis, ka es te kādu traucēju (te visi traucēja cits citu), atkāpos stūrī tuvāk pie krāsns. Kamēr lobīju no sevis nost pielipušās lapas, kaut kur augšā atskanēja komanda: „E, tur lejā! Uzmet garu!"

Garš puisis, kas stāvēja man blakus, paķēra kausu, iesmēla un uzlēja ledainu ūdens šalti... protams, man. Bez nožēlām pametu šo vietu un nostājos vēlreiz rindā pie dušas. Šoreiz mani pārmaiņas pēc viegli applaudēja un, paķēris savu toveri, es kā bulta izšāvos ģērbtuvē.

Ceļā uz mājām mierināju sevi, ka vismaz esmu interesanti pavadījis laiku, ja arī neizdevās labi nopērties. Jā, mūsu pirtī saimnieko ār humorā izjūtu apveltīti vīri." — J. Nikolskis. („Dadzis", Nr. 10. 1957.).

„Maleniešī Rīgā"

(Rīgas termofikācija)

„Kas gan neatceras stāstu par maleniešiem, kuŗi vilkuši govi uz jumta un nesuši gaismu ar maisiem istabā? Kas gan savā laikā no sirds nav pasmējies par to un nodomājis: „Ir gan cilvēkiem fantazija — sacerēt šitādas pasaciņas!" Nezinu, kā tas bija senāk. Bet tagad ikviens, kam gadās saskarties ar Rīgas celtniecības trestu, var iepazīties tiklab ar maleniešiem, kā arī ar viņu darbiem. Neceriet tikai šīs iepazīšanās laikā ieraudzīt kaut kādus noplukušus vīrus, kas trulā ietiepībā velk savu govi uz pussagruvuša nameļa jumta. Nē, laiki ir mainījušies! Tagadējie maleniešī ir cienījama izskata pilsoņi, kas sēdēdami pie masīviem rakstāmgaldiem, rīkojas ar ekskavatoriem, celtņiem un buldozeriem.

Protams, solīdie kabineti un modernā technika dažu labu var maldināt. Taču pietiek paskatīties, kā šie cilvēki izbūvē Rīgas siltumvadu tīklu, lai tūdaļ pārliecinātos, ka malēnieši vien viņi ir. Un, tā kā šis apgalvojums ir jāpierāda, tad aplūkosim mazliet viņu darbus. . .

Vēriena tajos patiesi netrūkst! Pērnajā vasarā viņi, piemēram, lika izrakt, siltumvadu transējas tādā platumā, ka tajās bez maz varētu braukt trolejbuss. Nav no svara, ka tik platas transējas cauruļvadiem nemaz nav vajadzīgas, un nestiprinātas tās pašas no sevis pakāpeniski aizbira, ka izbērtie smilšu kalni traucēja satiksmi, un tāpēc bija jāizved ārpus pilsētas, bet pēc tam — atkal jāved atpakaļ, lai transējas aizbērtu! Kāda gan visam tam var būt nozīme, ja tikai pieaug paveikto darbu apjoms, ja augšup kāpj plānu izpildes procents, un vadītāji smaidīdami var apsveikt cits citu ar „izcīnītajām darba uzvarām?"

Vasarai, kā zināms, seko rudens un ziema. Un, lūk, šajā laikā transējas ieguldītās un ar izolāciju pārklātās caurules vajadzēja nosegt. Taču to būvdarbu vadītāji neizprotamā kārtā aizmirsa. Drīz viss izolācijas materiāls samirka, bet cauruļvadu kanāls daļēji aizbira ar smiltīm ,tā kā vēlāk to nācās speciāli tīrīt. Tādējādi atkal veikts nevajadzīgs darbs un arī bojāta cauruļu izolācija. Ļoti iespējams, ka šādas rīcības rezultātā uz šosejas gār cauruļvadiem ziemā nokusīs sniegs

DV NIAGARAS NODAĻA
rīko sestdien, š. g. 28. septembrī, plkst. 8 v.,
1906 Sylvia Place, Niagarā, Ont.,
RUDENS SEZONAS ATKLĀŠANU

I

Latvijā uzņemtā filma „RĪGA ŠODIEN" un filma „PIRMĀS LATVIEŠU DIENAS KANADĀ".

II

Balle pie iecienītās latviešu deju kapellas „Tobago" skaņām

Katrs izslāpušais atradīs spirdzinājumu bufetē.

Ieejas maksa: $1.50; DV Niagaras nodaļas biedriem $1.25. Skolēniem $0.50. Bērniem ieeja brīva.

Apmeklēt lūdz NODAĻAS VALDE

KAKTIŅŠ

Transporta firma

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt

LE 5-6619, katrā laikā, 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Nākošā futbola nedēļa
KARLINGA PUBLICĒJUMS INFORMĀCIJAI
CARLING'S

NACIONĀLĀ LĪGA-FRED HAMILTON PARK (Shaw pie College)

28. sept., SESTDIEN
8 vak. ULSTER UNITED — WHITE EAGLES
29. sept., SVETDIEN
3 p.p. MALTA UNITED — HUNGARIA
1. okt., OTRDIEN
8 vak. UKRAINA — TRIDENTS
2. okt., TREŠDIEN
8 vak. EAST END CANADIANS — MALTA UNITED
3. okt., CETURTDIEN
8 vak. ULSTER UNITED — SPARTA
4. okt., PIEKTDIEN
8 vak UKRAINA — ITALIA

HAMILTON PILSĒTAS FUTBOLA LĪGA
H.A.A.A. laukumā, Charlton street West

30. sept., PIRMDIEN
TURULS — HAMILTON CITY

CARLING'S Black Label BREWERY LIMITED

Es priecājos par tasi īstas TĒJAS

un Salada tiešām dod iespēju baudīt tasi īstas TĒJAS

CEĻOŠANA
Lidmašīnas — Kuģi — Autobusi — Dzelzceļi — Preču kuģi — Tūrisma vietas — Viesnīcas. Pieteikties jau tagad 1958. gadam. Apkalpo visu pasauli.

APDROŠINĀŠANA
VISĀDA VEIDA APDROŠINĀJUMI: AUTOMOBIĻU — PRET UGUNI — ZADZĪBĀM — NELAIMES GADĪJUMIEM UN SLIMĪBĀM.

ZVANIET VAI RAKSTIET — TIKSIT LABI APKALPOTI
O. K. JOHNSON & Co. LIMITED
Travel & Insurance Agencies,
697 Bay Sreet, Toronto 2, Ont. EM 6 - 9488

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no

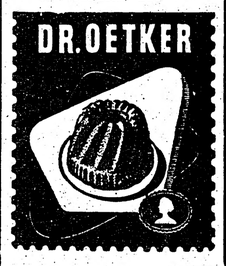

Frank Vass BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 403
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto

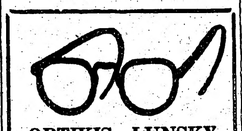

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9088, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
288 St. Clair Ave., W.
Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

1. Leonīds Lauriņš, dz. 1925. g. jūlijā Rīgā. Izbraucis uz Vāciju 1943. g. oktobrī darba dienestā, bijis Dānijā un no turienes izbraucis uz Ameriku — meklē brālis.
2. Vilciņš Alfrēds, dz. 1907. g. Rīgā, izbraucis uz Vāciju 1944. g. oktobrī. Ziņas no piederīgiem.
3. Kavtuņenkō Helmūts, Aļekseja d., dz. 1926. g. 16. dec. Gulbenē. Meklē māte Latvijā.

Ziņas lūdz sniegt
V. BĀDERAM,
2688 Bloor St. W., apt. 6., Toronto 18, Ont., Canada. Tel. BE 3-9096

VECĀKI MEKLĒ
Robertu, Anša dēlu, Libertu no Zaļnieku pagasta Pēterkalniem. Lūdz rakstīt:
V. PĒTERSONE,
247 Withrow Ave.,
Toronto 6, Ont.
Canada

Māte Latvijā meklē
ALBERTU,
VALDEMĀRA dēlu
LAPIŅU,
dzim. 1911. g., dzīvojis Rīgā.
Rakstīt: Mrs. A. Zibens,
82 Cambridge Ave, Toronto 6, Ont., Canada

Ja kāds zinātu
Astrīdas Zīlatus
(meitas vārds),
dz. 1926. g. Varšavā, un it kā 1946. gadā iebraukusi Montreālā, adresi, lūdz rakstīt:
Alexander Cochardt,
902 Rita Drive Pittsburgh 21, Pa., U.S.A.

IRONIZED YEAST

Ātri atgriež spēku un enerģiju!

24 stundu laikā šis RAUGS AR .... DZELZS DAĻĀM asinīs pievairos dzelzs daļas, kam to trūkst, veicinot sarkano asinīs ķermeņīšu pieaugšanu, reizē atjaunojot jūsu ķermenim normālo spēku un izturību.

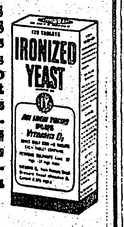

7 dienu laikā jutīsities lieliski.
60 tabl. $1.25, — 120 tabl. $2.00

Latvijas Amerikā Hamiltonā
abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILĪTIS,
79 SMITH AVE,
Hamilton, Ont., tel. JA 8-8247

MOUNT PLEASANT — DAVISVILLE rajonā izīrējama istaba ar virtuvi, kā arī maza istabiņa. Uz vēlēšanos garāža. Nav iebildumu pret bērniem. Var uzraudzīt bērnus. Zvanīt katrā laikā
HU 8-2752, Toronto.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuvi (gāzes plīts) vai mēbelēta istaba vieniniekam (cei) uz vēlēšanos ar uzturu un garāžu. Zvanīt LE 2-2208, Toronto.

DANFORTĀ — LOGAN rajonā izīrējama mēbelēta vai nemēbelēta istaba ar priekštelpu trešā stāvā. Vārīšanas iespējas. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā, sestdien un svētdien visu dienu. Tel. HO 6-0700.

S. VASARĀJS
Transporta uzņēmums
Tel. LE 4-1403
Toronto

old WOODBINE

IZLASES ZIRGI IR ATPAKAĻ

IK DIENAS 8 SACĪKSTES

NO 2. – 28. SEPTEMBRIM PL. 2 PP.

Ielu dzelzceļa pietura pie galvenās ieejas.

$1.00 stāvvietās, sēdvietās $2.50

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA
HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS
14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5878, mājās CH 4-0107

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
55 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notariāta biroja Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu. Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

IZĪRĒ TELPAS
VIESĪBĀM - KĀZĀM
u. c. gadījumos
DV NAMĀ, 123 Huron St.
Dienā EM 8-0792
Zvanīt vakaros EM 6-0101, Toronto.
IZGĀDA DZĒRIENU ATĻAUJAS

PĀRĀKAS PAR CITĀM!

Penmans

WARRANTED PENMANS KNIT-GOODS

IZTURĪGĀS DARBA ZEĶES

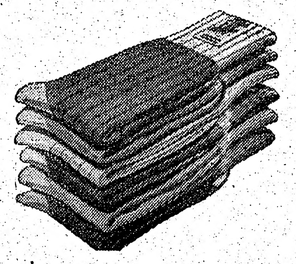

Lielā izvēlē dažāda stila un veida PENMANS DARBA ZEĶES. Kādas jūs arī izvēlētos, ieņūsit par zemākām cenām.

ARĪ APAKŠVEĻA — SILTĀ VEĻA

Slavens kopš 1868.

WS 10-4

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... un ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Parakstс .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Līdi, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

BAZNĪCAS ZIŅAS

NJUJORKA

Latv. ev. - lut dr., 504 Second St., Brooklyn 15, N. Y.

Svētdien, 29. septembrī, plkst. 3 pp. dievkalpojums Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš.

pl. 4 pp. Beišorā Sv. Lūka baznīcā, māc. A. Ozols, pēc tam draudzes vakars. Tai naktī izbeigsies vasaras laiks un pulkstenis būs jāsaskaņo ar „Eastern Standart Time".

Jauna vieta mūsu draudzes dievvārdiem būs Friportā, Kristus baznīcā. Tur 29. sept., pl. 4 pp. notiek dievkalpojums, spredīko māc. A. Ozols, solists V. Gedulis, pie ērģelēm Rita Pētersone. Pēc tam apspriede par turpmāko darbību.

Turvākais dievgalds Betlemes baznīcā svētdien, 6. oktobrī, kad atzīmēs Pļaujas svētkus un atkal būs draudzes vakars. Citās vietās Pļaujas svētki būs 13. oktobrī. Jauniešu iesvētē un dievgalds Reformācijas svētkos, 27. oktobrī, plkst. 1 dienā.

Brukliņā, Betlemes baznīcā, Third Ave & Pacific Street.

Draudzes kanceleja atvērta katru darbdienu no pl. 11—1 dienā un bez tam otrdienās un piektdienās arī no pl. 6—8 vakarā. Pārējā laikā lūdz iepriekš sazināties pa tālruni SOuth 8 - 7721.

ČIKĀGA

Čikāgas latv ev - lut. Ciānas draudzē, 5615 W. Ferdinand St.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 8-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēnesa 3. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th A-ve

Čikāgas latviešu bapūstu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave. tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansing Kolledžas lut baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 130 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E. Grand Rapidi.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Māc. G. Strazumanis, 1144 N. Kegdzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur. Ont., tel. 4-0302

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto ev. Andreja basn. Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Svētdien, 29. septembrī, pulkst. 4 pp. Sv. Jāņa baznīcā. Svētdienas skola.

Svētdien, 6. oktobrī, plkst. 4 pp. Pļaujas svētku dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā. Svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma Draudzes vakars. Filma: „Rīga šodien". Katijas galds.

Svētdien, 13. oktobrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Svētdienas skola.

Svētdien, 20. oktobrī plkst. 4 pp. dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā. Svētdienas skola.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave,

29 septembrī, plkst. 2.30 pp. dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3 - 1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., South — Jaunatnes jaunākās grupas stunda piektdien, š. g. 4. oktobrī, pl. 7,00 vakarā mācītāja mājā.

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5-1536;

Māc. Edg. Jange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2335.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury Ont., tel OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 29. septembrī, plkst. 13 sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) dievkalpojums.

Māc. Fr. Euperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pēteŗa baznīcā Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp.. mācītājs A. Gaudiņš.

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

28. septembrī, plkst. 5 pp. Mount Royal kapos, mirušā māc. H. Kušīla kapa akmens iesvētīšana, māc. V. Šēfers.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un otrdienu vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu, plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu plkst. 10.45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, vilņu garums 1350, Oškavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

...rā, Džarvis kolledžas telpās
...y ielu stūrī)
...A komēdijas

...s mētelis

...ĀDE
...lekorātors VALDIS VARE
...un LA redakcijā. Ieeja 2.50, 2.00
DV TK valde

...ara

...as gadīju-
...nicā notiek
...mdošanas
...tingri aiz-
...ēkas, kas
...un ko nav
...s komisi-
...pnīcas di-
galv. inž.
joprojām
...us, kuŗos
...zsardzības
...ez pieņem-
saasmalci-
...o piedevu
...a un kom-
...era nolik-
...strukcijas
...erīgas, un
...aina, bet
...edara. Tā-
...tā iegruva
..." („Ci-
...rika visu
...gavas pie-
sodrējai-
...i no fabri-
...sskolas in-
...osta u. c.
...rās daudz
...11. 4. 57.).

...īgā"

...tācija)
...as stāstu
...kuri vilkuši
...nesuši gais-
...ā! Kas gan
...nav pasmē-
...mājis: „Ir
...zija — sa-
...iņas!" Ne-
...nāk. Bet ta-
...dās saskar-
...ecības tres-
...klab ar ma-
...viņu dar-
...šīs iepazī-
...it kaut kā-
...us, kas tru-
...yu govi uz
...ļa jumta.
...šies! Taga-
...ienījama iz-
...ēdēdami pie
...aldiem, rī-
...briem, celt-
...n.
...kabineti un
...dažu labu
...pietiek pa-
...ēki izbūvē
...iklu, lai tū-
...ka malēnieši
...s kā šis ap-
...ūda, tad ap-
...u darbus. . .
...patiesi ne-
...vasarā viņi,
...akt, siltum-
...platumā, ka
...ētu braukt
...svara, ka tik
...auruļvadiem
...igas, un ne-
...šas no sevis
..., ka izbērtie
...ēja satiksmi,
...ed ārpus pil-
... — atkal jā-
...ranšejas aiz-
...sam tam var
...ai pieaug pa-
...ns, ja augšup
...es procents,
...dami var ap-
„izcīnītajām

...ms, seko ru-
...Un, lūk, šajā
...uldītās un ar
...caurules va-
...ču to būvdar-
...rotamā kārtā
...ess izolācijas
..., bet caurul-
...ji aizbira ar
...lāk to nācās
...dējādi atkal
...gs darbs un
...ulu izolācija.
...šādas rīcības
...as gar caurul-
...okusīs sniegs,
...dzinieku dzī-

...vokļi paliks bez silta ūdens!..." („Dadzis"), Nr. 9., 1957.).

Rīgas pirtī

„Pag. nedēļā mums dzīvoklī sabojājās vannas iekārta, tāpēc sestdien devos uz pirti . . . No mūsu mājas līdz pirtij Cēsu ielā 151 nav vairāk kā 10 minūtes ko iet. Izgāju no mājām pl. 9, bet jau ap 11 dejoju kaut kolīdzīgu klimpiņpolkai un meksikāņu tarantellai ap pirts krānu, no kuŗa visos virzienos šļācās karsta ūdens strūklas, spēcīgi izvairīdamās no mana tovera. Kad toveris beidzot bija pilns, aizstiepu to līdz solam un ieziepēdamies sāku ar interesi vērot, kā citi pilsoņi visiem spēkiem centās atdarināt manus lēcienus. Izlaistījis ar tādām pūlēm dabūto ūdeni, neiedrošinājos pat iedomāties atsākt visu vēlreiz no gala. Nostājos rindā pie dušas. Nogaidījis 15 minūtes, es ar gandarījumu sajutu plūstam silta ūdens strūklas. Taču tās nez kādēļ pēkšņi kļuva ledainas un piespieda mani kā lodi šauties no tām tālāk. Vajadzētu būt aklam, lai, pārkāpjot tvaika nodaļas sliksni, neredzētu, kā ļaužu te ievērojami vairāk nekā tvaika. Cilvēki, jādomā, aiz paraduma vai arī treniņa nolūkā (nodaļā no karstuma nebija ne jausmas) slānīja cits citu ar bērza pirtsslotām. Tie, kas stāvēja lejā, darīja to pašu. Es lāga pat apskatīties nepaguvu, kad man uzšāva no 3 pusēm reizē. Nospriedis, ka es te kādu traucēju (te visi traucēja cita citu), atkāpos stūrī tuvāk pie krāsns. Kamēr lobīju no sevis nost pielipušās lapas, kaut kur augšā atskanēja komanda: „E, tur lejā! Uzmet garu!"

Garš puisis, kas stāvēja man blakus, paķēra kausu, iesmēla un uzlēja ledainu ūdens šalti... protams, man. Bez nožēlām pametu šo vietu un nostājos vēlreiz rindā pie dušas. Šoreiz mani pārmaiņas pēc viegli applaucēja un, paķēris savu toveri, es kā bulta izšāvos ģērbtuvē.

Ceļā uz mājām mierināju sevi, ka vismaz esmu interesanti pavadījis laiku, ja arī neizdevās labi nopērties. Jā, mūsu pirtī saimnieko ar humora izjūtu apveltīti vīri." — J. Nikolskis. („Dadzis", Nr. 10. 1957.).

VEF rūpnīcas komitejas budžets

Tas pāri par 400.000 rub. Bez tam rūpnīcas komiteja piedalās soc. nodrošināšanas summu — daži milj. rub. — sadalē. Rūpnīcas komitejas ienākumus sastāda strādnieku maksas arodbiedrībai. — 94.000 rub., asignē rūpnīcas klubam, no kuŗas summas 18.000 izlieto grāmatu iepirkšanai bibliotēkai. 2.000 ņem grāmatas uz mājām (pavisam VEF ir ap 10.000 dalībnieku. — O. L. Red.). Lielāko asignējumu daļu izlieto ceļa zīmju apmaksai uz atpūtas namiem un sanatorijām, apm. 450 —500 gadā. —

Dimitrija Barobjaginu nosūtīja uz Jaltu, Broņislavu Punduri uz Železnovodsku, Ivans Baroks ārstējās Ķemeros. Ceļa zīmju izmaksa 200.000 rub. gadā. Bez tam desmitiem ceļa zīmju izsniedz no uzņēmuma fonda (bet vairumu tagad samaksā paši strādnieki! O. L. Red.) . . . " („Sov. Latvija" 31. 5. 57.).

Latvijas Amerikā pārstāvji
MONTREĀLĀ

Pieņem: LA abonentu un sludinājumu pieteikumus, iekasē abonēšanas un sludinājumu maksu.

Izsniedz: bezmaksas paraugeksemplārus, kā arī pārdod atsevišķus LA numurus

O. ZILKALNS
4979 ROSEDALE AVENUE
MONTREAL 29. HU 8 6518
Canada.

MEŽKOPJU KOPAS PIECU GADU DARBĪBAS ATCERE

Latviešu mežkopju un mežu darbinieku kopa Savienotajās Valstīs septembra mēnesī 6 dažādās vietās atzīmē savas organizācijas 5 gadu pastāvēšanu. No kopēja sabraukuma organizēšanas kopas vadība bija atteikusies, jo kopas locekļi dzīvo pārāk izkaisīti. Mičigenā dzīvo prāvāks skaits mežkopju un mežu darbinieku, un tie savu jubilejas sarīkojumu atzīmēja 15. septembrī, pulcējoties inž.-mežkopja K. Jēkabsona mājā Kalamazū. Tajā piedalījās 14 organizācijas biedri un 11 to ģimenes locekļi. Sanāksmi atklāja K. Jākabsons, norādot uz organizāc. sākuma gaitām ASV, sadarbības nozīmi, biedru atsaucību un interesi. Mežu darbinieku kopas vadītājs ASV inž. mežkopis G. Cepurītis no Grand Rapidiem savukārt runāja par kopā turēšanās nozīmi svešumā un aicināja ikkatrā gadījumā veltīt pienācīgu vērību sava aroda interesēm. Apsveikumu „mežu ļaudīm" no agronomu kopas nodeva agr. J. Venners. Oficiālajai daļai sekoja pārrunas, pie kam daudz vērtīga par saviem piedzīvojumiem un vērojumiem praktiskā darbā Mičigenas ziemeļos sniedza inž.-mežkopis J. Barnaks. Latviešu mežkopji nav atteikušies arī no kāda saimnieciska pasākuma organizēšanas, bet to īstenošana saistīta ar daudz un un dažādu šķēršļu pārvarēšanu. Noslēgumā bija kopējs azaids, kurā netrūka ne sirsnības, ne omulības. V. Z.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

Radio raidījums latviešu valodā katru pietdienu no pl. 10—10.30 CKFH, viļņis 1400.

28. septembrī — Kazanovas mētelis DVTK.

29. septembrī — pl. 6 v., Centrālās YMCA's telpās J. Jausudrabiņa vakars, LPB Kanadas kopa.

4. oktobrī TLB un TLSK balle.

5. oktobrī — Kazanovas mētelis izrāde.

12. oktobrī TLTA Sestdienas ģimnazijas audzēkņu vakars.

12. un 13. oktobrī — Latviešu katoļu kultūras centra Kanadā rīkotās katoļu dienas Sv. Miķeļa katoļu zālē.

13. oktobrī — Latviešu YMCA's filmas par Latviju un koncerts centrālās YMCA's telpās.

19. oktobrī Dāmu valsis — Čikāgas teātra viesizrāde, TLB.

26. oktobrī — Latv. Mednieku un makšķernieku sarīkojums.

26. oktobrī — Irmas Kajakas - Keniņas ritmoplastikas studijas audzēkņu vakars.

27. oktobrī plkst. 5 p.p. Sv. Barnaba baznīcā brīvmāksl. M. Tūteres audzēkņu vakars.

2. novembrī Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības biedru un ievesto viesu vakars TLB telpās.

3. novembrī Tradicionālais Mārtiņu vakars Kolumba zālē, TLB un T.L Sp. klubs.

9. novembrī Mārtiņu balle — Palace Pier, DV Toronto nod., DV Sporta klubs.

23. novembrī Bostonas ansambļa viesizrāde.

7. decembrī Jāņa Norviļa ērģeļu koncerts Sv. Andreja baznīcā.

31. decembrī Jaungada sagaidīšana Kolumba zālē.

11. janvārī — Nakts serenāde. Lilijas Štengeles viesizrāde TLNT.

31. janvārī 1958. g. Preses balle, LPB Kanadas kopa.

22. martā — 1. ev. - lut. draudzes kora 6. gadskārtējais vakars.

HAMILTONĀ

28. septembrī, pl. 6.00 filmas izrāde „Rīga šodien" HLB un DV. YMCA'ā.

12. oktobrī — DV Hamiltonas nodaļas gada svētki.

19. oktobrī — Kazanovas mētelis, DV teātra viesizrāde.

26. oktobrī — Latviešu skolas atklāts vakars Ungāru baznīcas zālē.

2. novembrī — sabiedriski kultūrāls vakars, rīko HLB un HJP „Rota".

2. novembrī — HMMK medību sezonas atklāšanas balle.

9. novembrī — Hamiltonas gaidu vienības „Venta" gada svētki.

16 novembrī Latvijas valsts neatkarības svētku svinības.

30. novembrī — Hamiltonas DV biedru vakars.

14. decembrī — Latviešu skolas eglītes vakars.

15 decembrī — DV eglīte.

18. janvārī — HLB veco un jauno laiku deju vakars.

7. februārī — HMMK balle.

1. martā — DV rīkotais III karnevāls Pigbridžā.

SV. KATARINĒS

19. oktobrī — Medību sezonas atklāšanas balle slovāku zālē, Page un Welland ielu stūrī.

30. novembrī — Atlanta kluba telpās Vanadžu kopas gadskārtējais sarīkojums ar priekšnesumiem un deju.

NIAGARĀ

23. septembrī, pl. 8 v. — Rudens sezonas atklāšanu rīko DV nod. Silvia Place telpās. Izrādīs filmu „Rīga" u. c. Pēc tam deja.

3. skautu novada nometņu mākas kursos R. Abeles saimniecībā pie Grand Rapidiem. Vidū kursu vad. V. Klētnieks un pa labi no viņa novada pr-ks A. Grigors.

ČAKLI TALCINIEKI UGUNSKURAM

Skrundas skautu un gaidu vienību dalībnieki ir ne tikai čakli rakstītāji savā žurnālā Sirojums, bet tie dažkārt rosīgi piedalās ar rakstiem arī skautu un gaidu oficiālajā žurnālā „Ugunskurs", kuplinot tā saturu. Tas norāda, ka vukārt rādījis Ģirts Puriņš.

vingrināšanās pašu mājās piedzīvojušu audzintāju vadībā bijusi par lielu svētību, lai tagad savas spējas un varējumu parādīt plašākām apriņdām. Savu talantu un māku illustrāciju veidā Ugunskurā sabrauc tā saturu. Tas norāda, ka vukārt rādījis Ģirts Puriņš.

Kanadas pilsētas

SADBERIJA

Sadberija ir Ontario provinces ziemeļu zemes lielākā kalnraču nometne.

Šī pilsēta ar pāri par 46.000 iedzīvotāju ir gandrīz pilnīgi atkarīga no Copper Cliff dūmeņiem. Kad no šiem gaŗajiem cementa pirkstiem, pasaules lielākajiem dūmeņiem, debesīs plūst dūmi, tad ļaudīm uz galda ir pārtika un automobiļos benzīns — un strādnieki bauda vienu no visaugstākajiem dzīves standartiem Kanadā.

Kad apstājas dūmi, un virs pilsētas nav nekā vairāk par gluži zilām ziemeļu debesīm, kā tas notika 1930-tos gados, visa pilsēta ir izsalkusi...

Dūmi, kas nozīmē Sadberijas labklājību, ir padarījuši tās apkārtni par vienu no Kanadas visatbaidošākām vietām. Lielceļi, kas ved uz Sadberiju, īpaši no dienvidiem un austrumiem, iet jūdzēm caur kailām klintīm un izdedžu kaudzēm. Visu veģetāciju nonāvējuši dūmi, lidojošie pelni un citi atkritumi.

Pēdējos gados atmosfairas saindēšanu ierobežoja, nāvīgos atkritumus nofiltrējot, pirms tie atstāj dūmeni, un zināma veģetācija sāk jau atkal atgriezties, bet vēl paies daudzi gadi, pirms Sadberijas apkārtni varēs apzīmēt par pievilcīgu.

Bet Sadberijas bagātības pamati ir tikpat droši, kā pirms-Kambrijas laikmeta slānis, no kuŗa to iegūst. Milzīgā Internacionālā niķeļa sabiedrība nesen aplēsusi, ka tai apvidū ap Sadberiju pietiek rūdas rezervju, lai nodarbinātu kausētavas vēl vismaz kādus 50 gadus. Laju valodā tas nozīmē, ka tur ir visas iespējas un pietiekami daudz rūdas, lai uzturētu Sadberijas labklājību arī vēl nedzimušo paaudžu laikam.

Ka Sadberijai ir laba nākotne, pierāda jaunā Transporta departamenta lidlauka atklāšana, ko izmantos Transkanadas gaisa satiksmes līnijas, vesela virkne mazāku gaisa satiksmes līniju un mežu lidotāji, kas apkalpo tālos ziemeļus. Rodas arī jauni gruntsgabalu sadalījumi. Viens no tiem var noderēt par paraugu jebkuŗai pašvaldībai. Atrodoties kalna galā, no kuŗa pārskatāma pilsēta, ainu pārvalda lielas un telpīgas ranču stila dzīvojamās ēkas.

Pilsētā ir daži skaisti parki un Sudraba ezers peldēšanai un laivošanai. Nedaudz jūdžu atstatumā atrodas nemīlīgie ziemeļu tuksneši ar mūžīgi zaļajiem mežiem un tūkstošiem ezeru un tērču zvejošanai un atpūtai.

Sadberijā ir labi veikali un viesnīcas, un liela dažādība dažādu mazu rūpnīcu.

Daudzi tūkstoši jaunkanadiešu ar sekmēm iekārtojuši savas mājvietas Sadberijā.

Ar Pegazu vai turbolidmašīnu gara sfairās?

(Pārnesums no 5. lapp.)

dzejnieks grib noliegt iedvesmi bez saprašanas, bez spriešanas. **Tačū iedvesme radīsies vienīgi tad, ja mēs uzņemtos vārdus saprātīsim un dvēseliski pārdzīvosim. Protams dzejnieks šeit domājis savas dzejas „nesaprotamības burvības" iedvesmi, bet mums neatveŗas šī burvības iedvesme ,iekams neesam sapratuši.**

Tālāk Pablo saka: „Citās valodās, kuŗās t. s. mākslas dzeja kultivēta ilgāk, to praktizē jau sen." Tas tiesa, mākslas dzeja pie citām tautām jau agrāk sastopama. Bet te paliek neskaidra lieta ,ko mūsu dzejnieks saprot ar „mākslas dzejas"? Liekas, viņš savu dzeju pieskaita pārējiem modernajiem strāvojumiem dzejā un to visu tad tver kā mākslas dzeju; klasisko, romantisko un citu formu nevainojamo dzeju atstājot ārpusē. Kāpēc dzejnieks šādai rīcībai nedod nekādu pamatojumu? — Tāpēc, ka tādu viņam nav. Varbūt mūsu dzejnieks šeit domā „mākslas mākslas dēļ" kustību, ko izteica franču filozofs Viktors Kuzins? Bet šis virziens taču bija tīra formas godināšana, ko mūsu pravietis pilnīgi noliedz! Mēs varbūt saprastu dzejnieku, ja viņš runātu par moderno ievirzi dzejā, kas var būt mākslas dzeja.

Tālāk dzejnieks saka, ka šīs mākslas dzejas „kultivēšana" latviešu dzejā sākusies ar Skalbi .Labi, Skalbes dzeju Zili meži, zaļi meži, mēs tiešām uzskatām par mākslas dzeju. Taču viņš to nosauc par nesaprotamu. Mēs to tomēr saprotam, jo varam stādīties priekšā dūmākā tītus zilus mežus, zaļus mežus un arī zelta cauni ozolā. Liekas, dzejinieks šeit atkal domā ko citu, bet mums min Skalbi. Ja nu viņš meklē revolūcionārus mūsu dzejā, tad viņš varbūt varētu minēt Aspaziju vai Virzu. Skalbes dzejas taču tik vienkāršas, skaidras un koncentrētas, ka tuvojas dainu skanībai. Varbūt dzejdaris domājis pasvītrot Skalbes vienkāršības un dabiskuma tieksmes, jo viņš saka: „Dzejniekiem, par cik tie cenšas dot to labāko, jāatbrīvojas no mākslīgā." **Šim teikumam mēs varam jau pievienoties, un ja tas tā būtu domāts, tad mums nebūtu iebildumu.** Tomēr — tas savukārt nesaskanētu ar dzejnieka ievirzi, jo viņš grib atbrīvoties no mākslīgā un turbīnlidmašīnā traukties nesaprotamajā, neskaidrajā, neizsakāmajā, jo vienīgi tas ir „viss patiesi augšupejošais un vedošais."

Zināms, atskaņas vien jau nav priekšnoteikums labai un īstai dzejai. Daudzi tās vairs nelietā un tomēr rada augstvērtīgas dzejas. Tas jau sen nav nekas jauns, ko mums dzejnieks tik svinīgi paziņo. tas negroza īstas dzejas būtību, bet dažkārt nāk vienīgi par labu saturam, ja atkrīt neīstās atskaņas.

Tālāk dzejdaris saka: „Arī tā sauktā skaidrība pazudīs, jo tā ir aprobežotība. Pilnvērtīga dzeja nav un nevar būt skaidra, tai jāsatur zināma burvības piedeva."

Šeit atkal ,grib vai nē, bet ir jāprotestē un nemainīgo dzejas vērtību vārdā ir jāsauc pie kārtības, jo zināmā burvības piedeva meklējama nevis nesaprotamībā, bet gan dzejas kā ciešas maģiskas vienības pilnīgā vai daļējā neizprotamībā, ko rada valodas refleksijas, gleznainība un mūzikālitāte, domāšanas asums, skaidrība un niansu bagātība. Protams, noteikts ritms un forma var kuplināt dzejas burvību, bet nav pilnīgi nepieciešami. Un tieši šajā brīdī mainās situācija: mēs kļūstam pat moderni, jo atzīstam modernās dzejas ievirzi. Kur slēpjas nesaskaņa ar Pablo Mierkalna tezēm? Pirmkārt, viņš brauc hermetiski noslēgtā turbīnlidmašīnā, kamēr mūsu pārējie dzejnieki un pat lielie modernisti (jā, arī T. S. Eliots, Kristops Frais, Georgs Brittings), vēl kā parasti dzejošanai sedlo savus Pegazus, cik nu katram tie spēcīgi.

Otrkārt, viņš savu dzejošanas veidu sauc par hermetiski noslēgtu, kaut gan tas ir pilnīgi izīris ,jo katrs vārds nes savu nozīmi (tāpat kā vārdnīcā!). Par hermetiski noslēgtu mēs varbūt varētu saukt tik cieši saliedētu dzeju, kur neviens neko vairs nevar izmainīt, nesabojājot šīs dzejas vērtību.

Treškārt — Mierkalna dzejas aistētika pašos pamatos centrēta nevis mākslā, bet tukšumā, kam nav nekādas vērtības. Šī dzeja rāda jaunajām audzēm piemēru, kas nav dzeja un kā nedrīkst dzejot. Protams, kā jau iepriekš teicām, sava personīgā prieka pēc katrs to var darīt; bet mēs nedrīkstam aizkart citu daiļuma jūtas. Paškritika ir visgrūtākā māksla, bet bez tā mēs nevaram iztikt, ja gribam ko radīt gara pasaulē. Gara pasaules uzstādītās normas var vienīgi augstākā gara iedirbē pārveidot vai atmest. Šajās Pablo pārdomās, diemžēl, nevaram tās saskatīt .Jājautā vispār, uz kāda pamata viņš vēl runā par iedvesmi? — Modernais robots taču skaitļo un virknē bez kaut kādas iedvesmes nepieciešamības, viss norit pilnīgi mehaniski „ar ļoti lielu jaunsveš-vecvārdu krājumu ātri rīkojoties." Tas viss izklausās tiešām skumīgi, tur atkal A. P. Mierkalnam taisnība. Kāpēc? — Tāpēc, ka „viss patiesi augšupejošais un vedošais" mums zudīs, ja mēs to nespēsim ietvert vārdos un iemūžināt .Tam jābūt izsakāmam ar vārdiem, ja mēs to gribam parādīt citiem un nodot nākošām audzēm. Mums nebūtu ne jaunmas par Homēra, Dantes, Servantesa, Bodlēra, Eliota un citu dzejas burvību, ja viņi savu „iedvesmes burvību" nebūtu spējuši izteikt nemirstīgos dzejas vārdos.

Kāpēc bija vajadzīgas šīs garās pārrunas? Sāpīgi ir par tādām lietām runāt... Kāpēc A. P. Mierkalnam vajadzēja publicēt savas pārdomas, ja viņš tās rakstījis vienīgi sev? Noteikti viņš būs gribējis ko svarīgu un sasāpējošu pateikt! Mums tas sagādāja vēl lielākas sāpes, jo viņš iebridis mūsu puķu dārziņā. Vai viņš to darīja apzinīgi? — Jā un nē! Apzinīgi viņš to ir darījis vienīgi par tik daudz, ka ir centies pēc „novātora goda"', kā to atzīstami definējis K. Jaunarājs. Pārējais, šķiet, viss ir noticis pilnīgi neapzinīgi, varbūt kādas iedvesmas varā, ko liecina viņa neizdomātās pārdomas. Atļausim viņam vēl pārdomāt šo lietu un tālāk netraucēsim. Varbūt pēc dziļām pārdomām viņš vēl atrod īsto iedvesmes pārnešanas veidu. Labas sekmes, Pablo!

Alberts Spoģis.

TREŠDIEN, 25. SEPTEMBRĪ

Šodien rīta stundas var sagādāt daudzas nepatikšanas, nav izslēgti pat nelaimes gadījumi. Esiet uzmanīgi ceļā un rīkojoties ar ierīcēm, kas producē siltumu. Asa domu izmaiņa pusdienas laikā var novest pie nopietniem sarežģījumiem. Nepiedalieties nekādās debatēs — esiet labāk neitrāls klausītājs. Pēcpusdienu ieteicams pavadīt vienatnē, jo stundas draugu pulkā sola kļūpus un asumus. Jūs saņemsit slavinājumus vai glaimus. Laba diena vēstuļu rakstīšanai.

Laimīgie skaitļi ir 3 un 5.

CETURTDIEN, 26. SEPTEMBRĪ

Šī ir diena, kad darbi, kur nepieciešams fizisks spēks, labāk paveiksies kā tie, kur lietā jāliek arī galva. Mūzikas un citu mākslu mīļotāji piedzīvos patīkamas pēcpusdienas stundas. Aiciniet šodien vakariņās kādu no jūsu kaimiņiem, var gadīties, ka jūsu tuvumā dzīvo jauki cilvēki, kas ar jums labprāt dalīsies priekos un bēdās. Neesiet pārāk valsirdīgi, ierobežojiet arī savu ziņkāri. Azarta spēļu spēlētājiem šodien ir lielā pārbaudījumu diena — sākumā laimētais tiks paspēlēts, ja spēlē piedalīsities ilgāk par saules rietu.

Laimes skaitlis ir 2.

PIEKTDIEN, 27. SEPTEMBRĪ

Laba diena mājas darbiem un nelieliem iepirkumiem. Slimniekiem, kas cieš no kaulu sāpēm, sevišķi locītavu un kāju, pareizas dietas rezultātā sāksies strauja atlabšana. Neņemiet šodien neko nopietni pie sirds. Pēc katras tumšas nakts nāk rītausma. Laižiet visu pāri galvai un nejaujiet mākoņiem apņemt jūsu gaišākās domas. Martā dzimušajiem ar šo nedēļu sāksies manāms uzlabojums naudas lietās.

Laimīgie skaitļi ir 1 un 7. Krāsa — dzeltens. Metalls — dzelzs.

Jūsu Ēriks Jēkabsons.

Formozai vajadzīgi miljoni

Sav. Valstu palīdzība nepieciešama arī Ķīnas nacionālistu valdībai Formozā. Ministru prezidents Jui paziņojis, ka nacionālistiem 1958. budžeta gadā nepieciešama saimnieciskā palīdzība 98 milj. dolaru apmērā.

KRĀSU ALĶĪMIĶIS . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

Kurzemi, brīšanu jūrā un Zviedrijas krastu; izmisuma pilnās dienas, kad pāri latviešu karavīriem karājās izdošanas lāsts un internēto nometnes brīvajā Zviedrijas karaļvalstī pārvērtās par pussakropļošanās inferno. Netika vēl domāts par pārdrošo braukšanu uz Anglijas karaļvalsti, kurā tie beidzot ieguva drošību un patvērumu, bet arī šeit vēl bija tumšas kāpnes — cietuma sods par nelegālu robežas pāriešanu, kas gan netika izciests īstenā cietumā; pirmā laikā smagais fiziskais darbs un vēl vienmēr neziņa, bailes... Beidzot tas viss bija pāri. Bet šī kāpšana pretim tumsai bija savienota ar kāpšanu pretim gaismai. Pa no gūstekņu nometnes Zviedrijā Ēriks Žilinskis sūtīja savas gleznas uz izstādi, pat tad, kad bezcerības un baiļu loks bija saslēdzies kā neizbēgams liktenis, Ēriks Žilinskis gleznoja, un gleznošana viņam palīdzēja izbēgt no visjaunākā... Un tagad Anglijā kāpšana pretim gaismai turpinās — ne tikai pārnestā nozīmē, bet arī audeklos — arvien vairāk gleznotāja audekli pielīst gaismas un gaismas krāsu prieka.

Mēs runājam par glezniecību, mākslas novirzieniem, krāsu alķīmiju un gaismu. Mēs runājam par mākslu kā savas esamības attaisnojumu, un to, kā sava es izteikšmes līdzekli, un šīs sarunas noved pie parastās emigrantu nelaimes — maizes darbs ir tas, kas aizkavē ar pilnu jaudu nodoties gudrības akmeņa meklēšanai — ir jāmeklē zelts — ir jāpelna dienišķā maize. Ēriks Žilinskis blakus darbam rūpniecībā raksta trimdas laikrakstam Vācijā Londonas politiskās piezīmes un ar savu pieredzi politikā viņš palīdzējis daudziem izprast sarežģītās Anglijas politikas takas. Bet visi šie darbi ir faktiski sekundāri — galvenais ir meklējumi krāsās!

Runājot izcilāti vairāki desmiti audeklu, kas radušies šīs varenās karaļvalsts galvaspilsētā. Kad gleznotājam jautāju, kādēļ viņš par savu dzīves vietu izmeklējies tieši Londonu, viņš smaida un raugās koku galotņu zaļumā, kuŗu tikko manāmi sāk klāt Ternera sudrabainā migla. Atbilde nav vajadzīga — tā ir izprotam un zināma — tās ir daudzās izstādes un galerijas, kas dod ierosmi jauniem meklējumiem. Bet tad gleznotājs klūst nopietns un saka — „Mēģinājumi ir laba lieta, tie ir nepieciešami, bet ir viens pirmnoteikums — katram, kas grib gleznot un eksperimentēt, vispirms jāiemācās amats! Katram gleznotājam jābūt spējīgam nokopēt lielmeistaru darbu!"

Un ar šiem vārdiem mans apmeklējums tuvojas noslēgumam. Mēs esam nokāpuši apakšējā stāvā un sēžam istabā, kuŗas durvis ved uz nelielu dārziņu. Šī dārza vidū ir paša gleznotāja veidots dīķītis, apņemts sarkanajiem viršiem, smilgām un ķiršu krūmiem; tajā kā skumjas gaismas acis peld ūdens rozes, un zem tām noejošās saules gaismā spēlējas zelta zivtiņas. Mājas saimniece Kristīna kundze mums sniedz melnu kafiju. Apmeklējums ir beidzies, un — es esmu nopratis, ka Ēriks Žilinskis ir franču impresionisma ceļa gājējs — tas tā būtu teoriski; es esmu dzirdējis par meklējumiem krāsu alķīmijā, bet galvenais, kas paliks manā prātā, būs Ērika Žilinska kāpšana pretim gaismai un krāsu priekam savos audeklos.

Guntis Zariņš.

KOMŪNISTI . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

atsakoties pateikt parlamenta pretamerikāniskās darbības izmeklēšanas komitejai, vai viņš ir komūnists.

Zāmuelis J. Noviks, kas 2. pasaules kara laikā bija radara daļu fabrikants un pēc ziņojumiem sponsorējis kara laika atomspiegu Artūru Adamsu iecelošanai ASV, kā arī atbalstījis komūnistu kustību un to frontes organizācijas.

Blakus izciliem komūnistiem nostājas vēl daži simti citu ASV komūnistu un līdzskrējēju ar mazākām „činām". Ar bārdām un bez bārdām tie savu laiku bezdarbībā nosit progresīvos džesa pagrabos, nodoties dzeršanai. Augstākie ekspatrioti dzīvo labas dienas. Lielākai daļai ir ērti nomāti dzīvokļi ar daudziem apkalpotājiem Meksikositijā vai pukaināpūtas pilsētā Kernavakā. Tie diskutē par mākslu savās staltās mājās. Izvairoties publicēties, tie viens otru izklaidē pie dineju galdiem, izvairoties no trokšņainiem naktsklubiem. Tie nodarbojas ar veikaliem (ceļojumu biroji, nekustamu īpašumu aģentūras un pat olu tirdzniecība), cērpj kuponus, vai pārtiek no trekniem mantojumiem. Pēc dažām ziņām daži ir iesaistīti īstā sazvērētības darbā Jurija N. Papārova vadībā. Papārovs ir pārmērīgi liels Meksikositijas padomju sūtniecības (ar 200 personu lielu personālu) kultūras atašejs un visu aktīvo Meksikas komūnistu „boss."

Budzis.

2,75 zivis uz deguna

Makšķerēšanas sporta cienītāji Kanadā var būt laimīgi: šī zeme ir viena no visbagātākajām ar gandrīz visā pasaulē pazīstamajām sporta zivīm. Neskaitāmie tālo ziemeļu ezeri un upes makšķernieku rokas grāmatās dēvēti par „nevainīgām jumpravām", jo šos ūdeņus nav vēl skāris neviens svētdienas makšķerēšanas sporta entuziasts.Iebraucot Kanadā, daudzi no mums strādāja līguma gadu tālajās ziemeļu raktuvēs. Ja ar citām lietām tur bija vai tā, tad makšķerēšanā nevarēja neko vairāk vēlēties. Aizej tik uz upi un paņem, cik zivis vēlies...

Man nav vēl galīga pārskata, kā šogad caurmērā veicies latviešu makšķerniekiem Līdz pat pēdējās nedēļas nogalei nevens pasaules brīnums vēl nebija izmakšķerēts. Vienam otram gadījies pacīnīties ar tīri paprāviem maskijiem, pie kam lielāko tiesu šie „zvēriņi" pratuši vai nu pārraujot auklu vai vidū pārkožot tērauda āķi, pazust dzelmē. Daudziem ir laimējies mājā pārvest skaistās cīnītājas foreles. Man personīgi, „kā aklai vistai graudi", pie neliela minovu āķīša uz pavisam prasta tārpa pašās sezonas beigās piekodās izsalkusi pāri par 5 mārc. līdaka.

Ar melniem basiem vēl atlicis diezgan jauku dienu, ko pacīnīties. Asari un ezere siļķes jau sākuši baroties, lai ziemā žibulētājiem nebūtu jāpaliek bešā.

Ja no makšķernieku stāstiem un skaistām bildēm, kas sūtītas no tālām zvejas vietām sāktu spriest par to, cik zivis katrs caurmēra makšķernieks gadā izmakšķerējis, tad tīri vesels puds uz katra makšķernieka droši vien nesanāktu, bet turpat jau tuvumā vien būtu.

Pirms pāris gadiem mans draugs Aleksis bija izmakšķerējis ap 30 vai 40 mārc. karpu. Tūliņ pēc šī priecīgā notikuma, lai to iemūžinātu bildē, nakts vidū uz notikuma vietu bija izsaukts pats „galma fotografs" Kreilis. Aleksis nekavējoties laida darbā savu propagandas aparātu. Visi Alekša draugi saņēma bildi, kuŗā lielo karpu visā garumā, žaunās ieāķētu, rādīja laimīgais makšķernieks. Bildei bija šāds paraksts: „Tē bildē ir redzams Notavasagas ūdeņu nezvērs un es. Es esmu labajā pusē ar to rūtaino krekla."

Dimežēl, dzīves īstenība, ko pārskatāmā un pārbaudītā veidā sniedz mums sausie statistikas dati, rāda, ka arī Kanadā makšķerniekiem „māte katru dienu raušus necep."

Kanadas makšķerēšanas sporta autoritātēs nesen publicējušas ziņas par to, kā gada laikā veicies 6787 makšķerniekiem. Šie viri ir makšķerējuši 70 dažādos ezeros un upēs, pie kam novērtējumā bijušas tikai līdakas, foreles, ezera foreles, pikreles un basi. Izrādās, ka katrā izbrauciena caurmērā makšķernieks noķēris 2,75 zivis. Pie tām katras zivs izmakšķerēšanai bijušas vajadzīgas 2 stundas un 6 minūtes. Izjautātie makšķernieki nav mānījuši un vakarā gulēt ejot nav skaitījuši makšķernieka vakara lūgšanu: „... un piedod, ka es šodien Kārlim teicu ,ka līdaka bija 38 collas gara un 36 mārc. smaga. Bija tikai 6 mārc. smaga. Dod man, lūdzu, nākošo sestden tādu laimi ,lai es reiz izvilktu patiešām tik lielu zivi un man vairs nebūtu jāmelo."

Būtu ļoti interesanti zināt, ko, kā un kur šogad mūsu makšķernieki noķēruši. Es labprāt saņemtu ziņas ne vien par zivju bagātiem ūdeņiem, bet arī par tām vietām, kur ir bijis kluss kā kapā. Savstarpējā ziņu izmaiņā mēs sagādātu sev patīkamākas un vieglākas makšķernieku gaitas nākamajā sezonā. Mēģiniet uzrakstīt. Gaidīšu. Mans telefons RO 2-5254 vēl darbojas.

A. Pelēkais.

Braucot uz pīlēm der atcerēties

Medību noteikumi šogad visumā neko neatšķiras no pagājušā gada, bet, pīļu sezonai atrodoties durvju priekšā, jāatgādina daži svarīgi sīkumi, kuŗu pārkāpšana var maksāt ne vien jauniegādātās bises atņemšanu, staigāšanu pa tiesām, bet arī jaunās automašīnas konfiscēšanu.

Medīt atļauts no motorlaivas, bet tikai tad, ja laiva ir noenkurota vai piesieta. Motoru var darbināt dodoties uz izraudzīto medību vietu un atgriežoties no tās. Motorlaivu nekādā gadījumā nevar lietot putnu izcelšanai vai trenkāšanai. Tāpat kā automašīnā, arī motorlaivā nav brīv turēt pielādētu ieroci. Pie tam par pielādētu ieroci iekata ne tikai tādu, kam lādiņš jau stobrā — pietiek ar to, ka munīcija ir aptverē. Pusstundu pirms saules lēkta un pusstundu pirms saules rieta visiem medību rajonā esošajiem ieročiem jābūt izlādētiem. Vēl atzīmējams, ka nekādā gadījumā nedrīkst lietot nekādas elektroniskas ierīces. Praktiski tas nozīmē, ka nav brīvi lietot skaņu lentas vai plates, kas atdarina medījamo dzīvnieku vai putnu balsis.

TORONTO LATVIEŠU MISIJAS RUDENS SVĒTKI BĒRNIEM

sestdien, 28. sept., pl. 8 vakarā, 14 Park Rd., Misijas namā.

Deklamācijas, dziesmas un mūzikāli priekšnesumi.

VISI MĪĻI AICINĀTI.